

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Alexandr Švarcbek

**Tři problematické aspekty posuzování
ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských
smlouvách v rozhodovací praxi soudů v letech
2020-2022**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Daniel Patěk, Ph.D.

Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu) : 17. 10. 2023

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 203 705 znaků včetně mezer.

Alexandr Švarcbek

V Praze dne 17. 10. 2023

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval svému vedoucímu diplomové práce, panu doc. JUDr. Danielu Paťkovi, Ph.D., především za to, že podpořil mnou vybrané individuální téma diplomové práce a byl jej ochoten vést, ale i za cenné rady, které mi poskytl při psaní této práce.

Rovněž bych rád poděkoval své mamince, která mě podporovala (nejen) po celou dobu studia.

OBSAH

ÚVOD	6
1. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ SPOTŘEBITELSKÉHO PRÁVA	8
1.1 Spotřebitel.....	8
1.2 Podnikatel	11
1.3 Spotřebitelská smlouva	13
2. SMLUVNÍ POKUTA	15
2.1 Obecně ke smluvní pokutě.....	16
2.2 Náležitosti ujednání o smluvní pokutě.....	18
2.3 Přiměřená výše smluvní pokuty a moderační právo soudu	21
3. PROBLÉMY VZNIKAJÍCÍ PŘI POSUZOVÁNÍ UJEDNÁNÍ O SMLUVNÍ POKUTĚ VE SPOTŘEBITELSKÝCH SMLOUVÁCH.....	24
3.1 Přiměřenost výše smluvní pokuty a aplikace moderačního práva soudu	26
3.1.1 Příčiny rozdílného posouzení soudy	27
3.1.1.1 Nesprávná interpretace a aplikace ustanovení práva ochrany spotřebitele..	28
3.1.1.1.1 Systematika a neprovázanost právní úpravy	31
3.1.1.1.2 Absence zakotvení nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty jako zneužívajícího ujednání	32
3.1.1.2 Nejasné hranice přiměřené výše smluvní pokuty	34
3.2 Jasnost a srozumitelnost ujednání o smluvní pokutě	37
3.2.1 Příčiny rozdílného posouzení soudy	40
3.3 Smluvní pokuta obsažená v obchodních podmínkách	43
3.3.1 Příčiny rozdílného posouzení soudy	45
4. ZHODNOCENÍ PRÁVNÍ ÚPRAVY A DOPORUČENÍ ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ VZNIKAJÍCÍCH PŘI POSUZOVÁNÍ UJEDNÁNÍ O SMLUVNÍ POKUTĚ	49
4.1 Přiměřenost výše smluvní pokuty	49
4.1.1 Legislativní změny v občanském zákoníku	49

4.1.1.1	Návrh změny ustanovení § 2048 OZ	49
4.1.1.2	Návrhy změny ustanovení § 2051 OZ	51
4.1.1.3	Změna ustanovení § 1814 OZ.....	53
4.1.2	Vyšší míra regulace ve zvláštních zákonech.....	57
4.2	Jasnost a srozumitelnost ujednání o smluvní pokutě	62
4.2.1	Legislativní změny v občanském zákoníku	62
4.2.1.1	Návrh změny ustanovení § 1811 odst. 1 OZ.....	62
4.3	Smluvní pokuta v obchodních podmínkách.....	67
4.3.1	Je třeba bezvýjimečně zakázat možnost sjednání smluvní pokuty v obchodních podmínkách?.....	68
4.4	Další návrhy na řešení definovaných problémů.....	71
4.4.1	Řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů.....	72
4.4.1.1	Slovenská právní úprava	73
4.4.1.2	Česká právní úprava.....	75
4.4.2	Specializovaná soudní oddělení (samosoudci).....	80
4.4.3	Využití umělé inteligence.....	82
	ZÁVĚR	83
	Seznam použitých zkratk	86
	Seznam použitých zdrojů.....	87
	Seznam příloh.....	115
	Abstrakt	132
	Abstract.....	133

ÚVOD

Soukromé právo je mimo jiné založeno na zásadě autonomie vůle a rovnosti subjektů. Na druhou stranu však vnímá faktické nerovnosti mezi některými subjekty a slabšímu z těchto subjektů poskytuje ochranu, jež se projevuje zejména (relativní) kogentnostní některých právních norem. Jako tento slabší subjekt bývá typicky vnímán například nájemce bytu vůči pronajímateli, dále zaměstnanec ve vztahu k zaměstnavateli nebo spotřebitel vůči podnikateli.

U podnikatelů, jakožto profesionálů ve svém oboru, se předpokládá jednání s odbornou péčí (potřebnými znalostmi, schopnostmi a dovednostmi). Naproti tomu spotřebitel (v normativním pojetí) jedná bez odborných znalostí, je informovaný, pozorný a obezřetný v nižší míře než podnikatel. Podnikatelé v hospodářském styku běžně využívají určitých standardizovaných formulářů pro uzavírání smluv, mají své vlastní obchodní podmínky, využívají služeb advokáta či dalších odborníků. Pozice spotřebitele, který těmito možnostmi a odborností (zpravidla) nedisponuje, vůči podnikateli je tak z těchto důvodů fakticky slabší, a proto se jej právo pokouší různými způsoby chránit.

Ať už se jedná o vztah mezi podnikateli navzájem, vzájemný vztah nepodnikatelů či vztah mezi podnikateli a spotřebiteli, strany si často ve smlouvách ujednávají pro případ porušení různých povinností smluvní pokutu, která je v českém právní řádu pojímána jako nástroj utvrzení dluhu. Se smluvní pokutou souvisí problematika přiměřenosti její výše, moderačního práva soudu, určitosti ujednání, formy ujednání a jiné. Tyto otázky se jeví jako ještě závažnější, jedná-li se o smluvní pokutu ujednanou ve spotřebitelské smlouvě, právě s ohledem na potřebu zvýšené ochrany spotřebitele.

Spotřebitelské spory jsou svým charakterem mnohdy spory bagatelními, proto procesní ochrana spotřebitele v některých případech „začíná i končí“ u prvostupňových soudů. Spotřebitelé jsou také často po celou dobu řízení pasivní, žalobě podané podnikatelem se nikterak nebrání. I z těchto důvodů je dán zájem na tom, aby soudní praxe byla v otázkách ochrany spotřebitele jednotná a nedocházelo k nedůvodným rozdílům při posuzování skutkově podobných případů (ustanovení § 13 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku).

Tato diplomová práce si klade za cíl analyzovat rozhodnutí (především) prvostupňových soudů týkající se smluvní pokuty ve spotřebitelských smlouvách v letech 2020-2022, a na základě takto provedené analýzy vyhodnotit, zda soudy ve skutkově podobných případech

rozhodují obdobně, či nikoli. Cílem diplomové práce je dále definovat hlavní problémy, které se objevují v soudních rozhodnutích, nalézt příčiny shledaných problémů a navrhnout jejich vhodná řešení či poskytnout doporučení. Za tímto účelem je v diplomové práci pracováno jak s dosavadní judikaturou, tak i zahraniční právní úpravou, ale i v praxi užívanou smluvní dokumentací ve vztahu mezi podnikateli a spotřebiteli.

Tato diplomová práce užívá metody popisné, kdy nejprve v první kapitole vymezuje základní pojmy spotřebitelského práva, jako je spotřebitel, podnikatel a spotřebitelská smlouva. Ve své druhé kapitole poté vymezuje pojem smluvní pokuty, která je klíčovým pojmem této diplomové práce, včetně náležitostí ujednání o smluvní pokutě a problematiky moderačního práva soudu. Dále je užívána metoda analytická, když obsahem třetí kapitoly je podrobná analýza rozhodnutí soudů, na základě níž jsou shledány tři hlavní problémy; tyto se týkají zejména přiměřenosti výše smluvní pokuty a s tím souvisejícího moderačního práva soudu, jasnosti a srozumitelnosti ujednání o smluvní pokutě a problematiky obsahu ujednání o smluvní pokutě v obchodních podmínkách (jiných listinách odlišných od spotřebitelské smlouvy hlavní). Ve čtvrté kapitole je ke každému ze shledaných problémů navrženo konkrétní řešení či je dáno určité doporučení, případně je zhodnocena vhodnost právní úpravy, která se dotýká shledaného problému. Současně je v diplomové práci užitá komparativní metoda, když je zejména srovnávána současná (platná a účinná) právní úprava České republiky v oblasti práva ochrany spotřebitele a smluvní pokuty s právními úpravami jiných států, jakož i právem Evropské unie, ale i s dřívější právní úpravou zakotvenou v zákoně č. 40/1964 Sb., občanském zákoníku, a zákoně č. 513/1991 Sb., obchodním zákoníku.

1. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ SPOTŘEBITELSKÉHO PRÁVA

Se spotřebitelským právem (právem ochrany spotřebitele) se pojí několik klíčových pojmů, bez jejichž pochopení by nebylo možné přikročit k vlastnímu tématu diplomové práce, totiž analyzování problémů vznikajících při posuzování ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách v rozhodnutích soudů. Tato kapitola diplomové práce definuje a stručně rozebírá základní pojmy spotřebitelského práva, jako je spotřebitel, podnikatel a spotřebitelská smlouva, a to jak v kontextu unijního, tak i českého práva, když ochrana spotřebitele je jednou ze sdílených pravomocí Evropské unie a členských států Evropské unie.¹ Účelem této kapitoly je poskytnutí pouze základního přehledu v pojmech spotřebitelského práva, nikoli jejich vyčerpávající výklad.

1.1 Spotřebitel

Jak výše uvedeno, jedním z klíčových pojmů spotřebitelského práva je pojem *spotřebitel*, který má, stejně jako spotřebitelské právo obecně, svůj původ v unijním právu.² Právo Evropské unie si klade za cíl zajištění vysoké úrovně ochrany spotřebitele a tuto řadí dokonce mezi základní práva.³ V unijním právu není spotřebitel vymezen jednou univerzální definicí; definiční znaky spotřebitele jsou však v sekundárním právu Evropské unie téměř totožné.⁴ Obecně lze říci, že unijní právo chápe spotřebitele jako fyzickou osobu – člověka

¹ Článek 4 odst. 2 písm. f) SFEU.

² Srov. VONDRÁČEK, Ondřej. § 419 [Definice spotřebitele]. In: PETROV, Jan. VÝTISK, Michal. BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. komentář*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 3.

³ Článek 38 LZPEU.

⁴ Srov. článek 2 odst. 2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES; čl. 2 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES; čl. 2 písm. b) Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách.

(*natural person*),⁵ která jedná mimo rámec svého podnikání nebo samostatného výkonu povolání.

Český právní řád soukromoprávní definici spotřebitele obsahuje v občanském zákoníku, když stanoví: „*Spotřebitelem je každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná.*“⁶ Na veřejnoprávní úrovni je spotřebitel definován v zákoně č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, který spotřebitelem rozumí fyzickou osobu⁷, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.⁸ Rovněž v právních rádech členských států Evropské unie je spotřebitel vymezen obdobnými znaky; pro příklad lze zmínit definici spotřebitele v polském občanském zákoníku (*Konsument*), který jej vymezuje jako fyzickou osobu činící s podnikatelem právní jednání, které přímo (bezprostředně) nesouvisí s její obchodní (hospodářskou) činností nebo profesí.⁹ Dále lze zmínit definici spotřebitele v německém obchodním zákoníku (*Verbraucher*), jenž za spotřebitele označuje fyzickou osobu, která činí právní jednání za účelem, který nelze převážně přičítat ani její podnikatelské, ani její samostatné výdělečné činnosti.¹⁰ Za pozornost stojí užití výrazů v českém překladu jako „přímo“ či „bezprostředně“ (*bezpośrednio*) a „převážně“ (*überwiegend*),¹¹ které naznačují, že právní jednání do určité míry s podnikatelskou činností souviset může. Spojitost mezi plněním na základě smlouvy a podnikatelskou (profesionální) činností této osoby však musí mít zanedbatelnou úlohu, aby bylo možné uzavřít, že se osoba v daném případě nacházela v postavení spotřebitele.¹²

V právu ochrany spotřebitele hraje významnou roli hledisko takzvaného průměrného spotřebitele (*average consumer*), který je tradičně chápán jako spotřebitel, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný, s ohledem na sociální, kulturní a jazykové

⁵ Srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 22. listopadu 2001 ve spojených věcech C-541/99 a C-542/99 *Cape Snc proti Idealservice Srl a Idealservice MN RE Sas proti OMAI Srl*.

⁶ Ustanovení § 419 OZ.

⁷ K užití rozdílných výrazů „fyzická osoba“ a „člověk“ srov. TINTĚRA Tomáš. In: KŘIVÁČKOVÁ, Jana. HAMULÁKOVÁ, Klára. TINTĚRA Tomáš a kol. *K pojetí člověka a věci v novém soukromém právu*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 2-3. ISBN 978-80-7400-294-6.

⁸ Ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.

⁹ Srov. Art. 22¹ KC (vlastní překlad).

¹⁰ Srov. ustanovení § 13 BGB (vlastní překlad).

¹¹ Veškeré překlady z polského a německého jazyka do českého jazyka v této diplomové práci jsou vlastními překlady autora s využitím nástrojů pro překlad DeepL a Google Translate.

¹² Srov. rozsudek Soudního dvora EU (třetího senátu) ze dne 25. 1. 2018 ve věci C-498/16 *Maximilian Schrems proti Facebook Ireland Limited*.

faktory.¹³ ¹⁴ Pojetí průměrného spotřebitele je normativní, je třeba na něj nazírat v obecné rovině, jakožto množinu lidí s určitými typickými vlastnostmi.¹⁵ Jedná se o otázku právní, nikoli skutkovou, tedy soud k hledisku průměrného spotřebitele neprovádí žádné důkazy.¹⁶ Mírně odlišně je průměrný spotřebitel konstruován pro účely posuzování jasnosti a srozumitelnosti sdělení, kdy se stanoví nižší standardy; v tomto smyslu je třeba průměrným spotřebitelem rozumět osobu běžně informovanou, přiměřeně pozornou a obezřetnou.¹⁷

Od pojmu spotřebitel je třeba rozlišovat pojem slabší strana, který je pojmem odlišným. Občanský zákoník slabší stranu vymezuje vyvratitelnou právní domněnkou v ustanovení § 433 odst. 2, když stanoví, že slabší stranou je vždy osoba vystupující vůči podnikateli v hospodářském styku mimo souvislost s vlastním podnikáním. Není tedy vyloučeno, aby za slabší stranu byl v určitém případě považován i podnikatel vystupující v souvislosti se svou podnikatelskou činností;¹⁸ pojem slabší strany je tak významově širší než pojem spotřebitel.¹⁹ ²⁰ V ustanovení § 433 odst. 1 OZ je upraveno obecné pravidlo stanovující zákaz zneužití kvalit odborníka či hospodářského postavení podnikatele k vytváření či využití závislosti slabší strany, k dosažení zřejmé a nedůvodné nerovnováhy ve vzájemných právech a povinnostech stran. Ochrana slabší strany se dále v občanském zákoníku projevuje zejména v právní úpravě smluv uzavíraných adhezním způsobem (ustanovení § 1798 a následující).

¹³ Srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 16. 7. 1998 ve věci C-210/96 *Gut Springenheide GmbH a Rudolf Tusky proti Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt*. Z české judikatury srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 3. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1757/2012; usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 9. 2011, sp. zn. 23 Cdo 2325/2010.

¹⁴ Srov. bod 18 preambule Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách).

¹⁵ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 5. 2016, sp. zn. 32 Cdo 1983/2014, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 15797.

¹⁶ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 10. 2018, sp. zn. 23 Cdo 2948/2018.

¹⁷ Srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 20. 9. 2017 ve věci C-186/16 *Ruxandra Paula Andriciu a další proti Banca Românească SA*; rozsudek Soudního dvora EU ze dne 18. 11. 2021 ve věci C-212/20 *M. P., B. P. proti „A.“, prowdzącemu działalność za pośrednictwem „A.“ S.A.*

¹⁸ Srov. BOHÁČEK, Martin. In: ŠVARC, Zbyněk a kol. *Základy obchodního práva po rekonstrukci soukromého práva*. 5. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2021, s. 29. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-834-1.

¹⁹ Srov. LASÁK, Jan. § 433 [Ochrana slabší strany]. In: LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1348, marg. č. 9. ISBN 978-80-7400-852-8.

²⁰ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 23 ICdo 56/2019, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 80/2021.

OZ), ale i například ve zdánlivosti právního jednání spočívajícím ve sjednání kratší či delší promlčecí lhůty v neprospěch slabší strany (ustanovení § 630 odst. 2 OZ).²¹

1.2 Podnikatel

Dalším z klíčových pojmů spotřebitelského práva je pojem *podnikatel*. V unijním právu, respektive sekundárním právu Evropské unie, se však v různých souvislostech pro podnikatele užívá rozličných výrazů, jako je obchodník²², prodávající²³ či poskytovatel²⁴. Ostatně i v předchozí české právní úpravě, respektive zákoně č. 40/1964 Sb., občanském zákoníku, se neužívalo v souvislosti se spotřebitelskými smlouvami výrazu podnikatel, ale *osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy jednala v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti*, se označovala jako dodavatel.²⁵ Spíše než užití konkrétního výrazu jsou však podstatné definiční znaky, jimiž lze podnikatele vymežit. Zobecněně je možné říci, že unijní právo podnikatele chápe jako osobu (fyzickou i právnickou), která jedná (a to i prostřednictvím jiné osoby nebo v zastoupení) v rámci své podnikatelské činnosti nebo samostatného výkonu povolání.

V českém právním řádu je podnikatel definován v ustanovení § 420 OZ, které podnikatele vymezuje v materiálním smyslu, a ustanovení § 421 OZ, jež obsahuje formální vymezení podnikatele a vyvratitelnou právní domněnku podnikatele. V materiálním pojetí je za podnikatele považován ten, kdo splňuje následující znaky: (i) samostatný výkon činnosti, (ii) výdělečnost této činnosti (iii) výkon na vlastní účet a odpovědnost, (iv) živnostenským či obdobným způsobem, (v) záměr činit tak soustavně, (vi) účelem je dosažení zisku.²⁶ Podnikatel je tímto ustanovením vymezen podle skutečné činnosti, nikoliv

²¹ Blíže k ochraně slabší strany srov. např. JANOŮŠEK, Michal. *Ochrana slabší smluvní strany v občanském zákoníku*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, 275 s. ISBN 978-80-7400-696-8.

²² Článek 2 odst. 2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES.

²³ Článek 2 odst. 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES.

²⁴ Článek 2 písm. c) Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách.

²⁵ Srov. ustanovení § 52 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku.

²⁶ Srov. ustanovení § 420 odst. 1 OZ.

podle toho, zda má, či nemá veřejnoprávní oprávnění k podnikání.²⁷ V ustanovení § 420 odst. 2 OZ se dále stanoví právní fikce pro účely ochrany spotřebitele a pro účely ustanovení § 1963 OZ, když podlé této „se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.“ Někteří autoři upozorňují, že odst. 1 a odst. 2 ustanovení § 420 OZ se mohou do jisté míry překrývat.²⁸ Dle důvodové zprávy je cílem daného ustanovení chránit spotřebitele i v situacích, kdy se ocitne v právním styku s osobou, pro niž není podstatné kritérium zisku, a to například při poskytování veřejné služby nebo při obecně prospěšné činnosti osobami, které ve vztahu k této činnosti status podnikatele nemají (může se jednat kupříkladu o provoz nemocnic či veřejné dopravy).²⁹

Jde-li o formální pojetí podnikatele, za podnikatele je vždy považována osoba, která je zapsaná v obchodním rejstříku,^{30 31} a to bez ohledu na to, jaké činnosti se tato osoba věnuje (zda podnikatelskou činnost skutečně provozuje).³² Pro osoby, které mají k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona, je dále stanovena vyvratitelná právní domněnka podnikatele.³³ Jelikož se jedná o vyvratitelnou právní domněnku, lze dokázat opak, tedy že, ač má daná osoba podnikatelské oprávnění, ve skutečnosti podnikatelskou činnost neprovozuje;³⁴ nadále budou tedy rozhodující znaky uvedené v ustanovení § 420

²⁷ Srov. ROZEHNAL, Aleš. In: ROZEHNAL, Aleš a kol. *Obchodní právo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 69. Právní učebnice. ISBN 978-80-7380-524-1.

²⁸ Srov. ZAPLETAL, Jiří. § 420 [Definice podnikatele]. In: PETROV, Jan. VÝTISK, Michal. BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. komentář*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 9; dále LASÁK, Jan. § 420 [Pojem podnikatele]. In: LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1319, marg. č. 11. ISBN 978-80-7400-852-8.

²⁹ Srov. zvláštní část (k § 420 až 422) důvodové zprávy k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

³⁰ Srov. ustanovení § 421 odst. 1 OZ.

³¹ K osobám zapisovaným do obchodního rejstříku srov. zejména ustanovení § 42-45 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

³² Srov. PELIKÁNOVÁ, Irena. PELIKÁN, Robert. § 421 [Podnikatel podle formy]. In: DAVID, Ondřej. DEVEROVÁ, Lenka. DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ, Lucie. DVOŘÁK, Jan. DVOŘÁK, Tomáš. FIALA, Josef. FRINTA, Ondřej. HOLČAPEK, Tomáš. HURDÍK, Jan. KINDL, Tomáš. MACKOVÁ, Alena. PAULY, Jan. PAVLÍK, Pavel. PELIKÁN, Robert a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654)*, § 421. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 13. 8. 2023]. ASPI_ID KO89_a2012CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: www.aspi.cz.

³³ Srov. ustanovení § 421 odst. 2 OZ.

³⁴ Srov. LASÁK, Jan. § 421 [Formální podnikatelé; domněnka podnikatele]. In: LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1323, marg. č. 13. ISBN 978-80-7400-852-8.

odst. 1 OZ (materiální stránka). Uvedené však nelze použít na osoby zapisované do obchodního rejstříku, neboť tyto jsou za podnikatele považovány vždy.³⁵

Pro příklad, jakým způsobem pojmají podnikatele jiné právní řády, lze uvést vymezení podnikatele v německém občanském zákoníku (*Unternehmer*), který jej definuje jako fyzickou nebo právnickou osobu nebo sdružení osob s právní subjektivitou, které činí právní jednání v rámci výkonu své obchodní nebo samostatné výdělečné činnosti.³⁶ Polský občanský zákoník vymezuje podnikatele (*Przedsiębiorca*) jako fyzickou osobu, právnickou osobu a organizační složku³⁷, která provozuje obchodní (hospodářskou) nebo živnostenskou (profesní) činnost vlastním jménem.³⁸

1.3 Spotřebitelská smlouva

Posledním ze základních pojmů, které je třeba vymezit, je pojem *spotřebitelská smlouva*. Ani tento pojem není unijním právem vymezen jednotnou definicí; je však možné jej vymezit jako smlouvu uzavřenou fyzickou osobou za účelem, který se netýká její podnikatelské (profesionální) činnosti, s jinou osobou, která jedná v rámci výkonu své podnikatelské (profesionální) činnosti.³⁹ Občanský zákoník užívá výrazu spotřebitelská smlouva jako legislativní zkratku pro smlouvy, které se spotřebitelem uzavírá podnikatel,⁴⁰ tedy spotřebitelské smlouvy vymezuje prostřednictvím definičních znaků spotřebitele a podnikatele. Klíčovým je postavení smluvních stran, to, jak v daném vztahu vystupují – zda jednájí v rámci své podnikatelské činnosti, či nikoliv.⁴¹ To je rozdíl oproti starší právní úpravě, respektive zákonu č. 40/1964 Sb., občanskému zákoníku, který jako spotřebitelské smlouvy výslovně označoval kupní smlouvy a smlouvy o dílo, avšak zároveň dodával, že jsou jimi případně i jiné smlouvy, pokud smluvními stranami jsou na jedné straně spotřebitel

³⁵ Srov. ZAPLETAL, Jiří. § 421 [Podnikatelé podle formy a osoby mající podnikatelské oprávnění]. In: PETROV, Jan. VÝTISK, Michal. BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. komentář*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 1.

³⁶ Srov. ustanovení § 14 BGB (vlastní překlad).

³⁷ Srov. Art. 33¹ § 1 KC (vlastní překlad).

³⁸ Srov. Art. 43¹ KC (vlastní překlad).

³⁹ Srov. např. článek 6 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I).

⁴⁰ Srov. ustanovení § 1810 OZ.

⁴¹ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 8. 2020, sp. zn. 29 ICdo 126/2018.

a na druhé straně dodavatel.⁴² V tomto smyslu nutno podotknout, že spotřebitelskou smlouvou nelze rozumět další smluvní typ vedle například kupní smlouvy, smlouvy o úvěru či smlouvy o dílo, když není rozhodné, jak je smlouva označena, zda jde o smlouvu pojmenovanou (nominátní či také typovou smlouvu)⁴³, či smlouvu nepojmenovanou (inominátní)⁴⁴.⁴⁵ Spotřebitelskými smlouvami však nemohou být pracovní smlouvy ani dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr.⁴⁶ Obecná právní úprava spotřebitelských smluv a závazků z nich vzniklých je obsažena zejména v ustanovení § 1810 a násl. OZ, jak již bylo zmiňováno výše; některé smlouvy jsou však z této obecné právní úpravy vyloučeny.⁴⁷

Podobné pojetí spotřebitelských smluv je i v jiných právních řádech členských států Evropské unie. Tak například slovenský občanský zákoník označuje za spotřebitelskou smlouvu každou smlouvu bez ohledu na její právní formu, kterou uzavírá dodavatel (podnikatel) se spotřebitelem.⁴⁸ Německý občanský zákoník, obdobně jako ten český, užívá legislativní zkratky spotřebitelská smlouva (*Verbraucherverträge*) pro smlouvy uzavírané mezi spotřebitelem a podnikatelem.⁴⁹

⁴² Srov. ustanovení § 51 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku.

⁴³ Ustanovení § 1746 odst. 1 OZ.

⁴⁴ Ustanovení § 1746 odst. 2 OZ.

⁴⁵ Srov. zvláštní část (k § 1810) důvodové zprávy k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁴⁶ Srov. ustanovení § 2401 odst. 2 OZ.

⁴⁷ Jedná se o smlouvy uvedené v ustanovení § 1840 OZ, tedy např. smlouvy, jejichž předmětem je poskytování zdravotní péče, jejichž předmětem je sázka, hra nebo los nebo smlouvy o finanční službě.

⁴⁸ Srov. ustanovení § 52 odst. 1 zákona č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník.

⁴⁹ Srov. ustanovení § 310 odst. 3 BGB (vlastní překlad).

2. SMLUVNÍ POKUTA

Snad při každé realizované transakci existuje určitá míra nejistoty, zda druhá smluvní strana splní povinnost, ke které se zavázala. Občanský zákoník proto upravuje zajišťovací a utvrzovací instituty, které tuto nejistotu alespoň snižují. Obecně lze k rozdílu mezi těmito instituty říci, že zatímco zajišťovací instituty zabezpečují, že pohledávka věřitele bude skutečně (alespoň částečně) upokojena, ať už z majetku dlužníka či třetí osoby, utvrzovací instituty sice pozici věřitele posilují, když motivují ke splnění povinnosti pod hrozbou povinnosti k dalšímu plnění,⁵⁰ ale samotná kredibilita dlužníka se tím nezvyšuje – pokud je dlužník insolventní, utvrzovací instituty věřiteli ve výsledku ničeho nepřinesou.^{51 52}

Přestože zajištění dluhu (pohledávky)⁵³ není přímo předmětem této diplomové práce, považuji za vhodné alespoň krátce zmínit, že občanský zákoník mezi prostředky zajištění dluhu výslovně (myšleno v oddílu 2 – zajištění dluhu, díl 8, hlava I, část čtvrtá) řadí ručení (ustanovení § 2018 a násl.), finanční záruku (ustanovení § 2029 a násl.), zajišťovací převod práva (ustanovení § 2040 a násl.) a dohodu o srážkách ze mzdy a jiných příjmů (ustanovení § 2045 a násl.). Funkci zajištění dluhu však plní i jiné instituty v tomto oddílu systematicky nezařazené, jako je zástavní právo (ustanovení § 1309 a násl.)⁵⁴, zadržovací právo (ustanovení § 1395 a násl.)⁵⁵ či závdavek (ustanovení § 1808 a násl.)⁵⁶ *Largo sensu* by bylo možné považovat za zajištění dluhu kupříkladu i výhradu vlastnického práva (ustanovení § 2132 a násl.) či postoupení pohledávky (ustanovení § 1879 a násl.)⁵⁷ Pokud jde o utvrzení dluhu, občanský zákoník rozeznává dva nástroje utvrzení dluhu, a to uznání dluhu (ustanovení § 2053 a násl.) a smluvní pokutu (ustanovení § 2048 a násl.). K zajištění či

⁵⁰ Srov. Zvláštní část (k § 2010 až 2014) důvodové zprávy k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁵¹ Srov. KINDL, Milan. *Zajištění a utvrzení dluhů*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 11-12, marg. č. 9 a 12. ISBN 978-80-7400-291-5.

⁵² Nutno však dodat, že ani některé zajišťovací instituty nemusí vést k uspokojení věřitele. Jako příklad lze zmínit zajištění dluhu ručením, kdy i třetí osoba zaručující se za dlužníka může být insolventní.

⁵³ K této terminologii srov. KINDL (2016) *Zajištění a utvrzení dluhů*, s. 22-26. Dále v této diplomové práci je však zachována terminologie užívaná občanským zákoníkem.

⁵⁴ Srov. ustanovení § 2012 odst. 1 OZ.

⁵⁵ Zástavní právo a zadržovací právo jsou systematicky zařazeny v části třetí občanského zákoníku upravující absolutní majetková práva, respektive hlavě II (věcná práva), dílu 5 (věcná práva k cizím věcem).

⁵⁶ Srov. ZOUBEK, Hynek. § 2012 [Způsoby splnění povinnosti dát jistotu]. In: PETROV, Jan. VÝTISK, Michal. BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 3.

⁵⁷ Srov. RABAN, Přemysl a kol. *Závazkové právo*. Brno: VK, 2019, s. 83. ISBN 978-80-87713-18-1.

utvrzení dluhu však mohou sloužit i jiná, v právních předpisech neupravená smluvní ujednání (inominátní smluvní ujednání).⁵⁸

S ohledem na to, že klíčovým pojmem této diplomové práce je smluvní pokuta, dále v této kapitole, respektive podkapitolách, se věnuji již pouze tomuto prostředku utvrzení dluhu.

2.1 Obecně ke smluvní pokutě

Jak již výše uvedeno, smluvní pokuta je v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku, chápána jako prostředek utvrzení dluhu; takto však nebyla (terminologicky) pojímána vždy. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, totiž nerozlišoval mezi zajištěním a utvrzením dluhu, když znal pouze prostředky zajištění závazků (oddíl pátý, hlava první, část osmá), přičemž mezi tyto řadil právě i smluvní pokutu.^{59 60}

Smluvní pokutu si sjednávají smluvní strany pro případ porušení smluvené povinnosti, přičemž věřitel může smluvní pokutu požadovat po dlužníkovi bez ohledu na to, zda mu porušením utvrzené povinnosti vznikla škoda.⁶¹ Na druhou stranu však, pro případ, že je ujednána smluvní pokuta, platí, že věřitel nemá právo na náhradu škody, vznikla-li tato škoda z porušení povinnosti, ke kterému se vztahuje smluvní pokuta.⁶² Uvedené ustanovení je však dispozitivní, tedy lze ujednat, že smluvní pokuta nevylučuje právo věřitele na náhradu škody.⁶³ S uvedeným úzce souvisí i funkce smluvní pokuty; obyčejně se rozlišují její tři funkce, a to funkce preventivní (motivační), uhrazovací (kompenzační či reparační) a

⁵⁸ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 11. 2014, sp. zn. 23 Cdo 2239/2012, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 14484; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 7. 2020, sp. zn. 33 Cdo 272/2020, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 19976.

⁵⁹ Ustanovení § 544 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku.

⁶⁰ K rozdílu v právní úpravě smluvní pokuty v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku, a v zákoně č. 40/1964 Sb., občanském zákoníku blíže srov. např. ČERNÁ, Stanislava. KULHÁNKOVÁ, Klára. Smluvní pokuta v NOZ. *Rekodifikace & praxe*, 2013, č. 11, str. 4-10.

⁶¹ Srov. ustanovení § 2048 odst. 1 OZ.

⁶² Srov. ustanovení § 2050 OZ.

⁶³ Srov. LASÁK, Jan. § 2050 [Právo na náhradu škody]. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1289, marg. č. 1-2. ISBN 978-80-7400-535-0.

sankční (poenální),^{64 65} tedy motivace ke splnění povinnosti, kompenzace vzniklé škody a „potrestání“ za nesplnění povinnosti. Tyto funkce smluvní pokuty se v různých fázích existence závazku projevují v různém rozsahu.⁶⁶ Jakou funkci v konkrétním případě ujednaná smluvní pokuta měla, respektive jaká funkce smluvní pokuty převažovala, není jen teoretickou otázkou, když tato otázka může hrát významnou roli i pro posouzení přiměřenosti ujednané smluvní pokuty⁶⁷ (k tomu viz dále).

Smluvní pokuta je v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku, vystavěna na objektivní odpovědnosti, tedy není podstatné, zda smluvní strana povinnost porušila zaviněně, či nikoliv; to však nebrání stranám vázat povinnost k plnění smluvní pokuty na zaviněné porušení povinnosti, když uvedená právní úprava je dispozitivní.⁶⁸ To je rozdílem oproti právní úpravě zakotvené v zákoně č. 40/1964 Sb., občanském zákoníku, která vycházela z odpovědnosti subjektivní, kdy dlužník nebyl povinen smluvní pokutu zaplatit, jestliže porušení povinnosti nezavinil, nedohodly-li se strany jinak.⁶⁹ Na objektivní odpovědnosti byla však již v minulosti založena smluvní pokuta sjednaná v obchodních závazkových vztazích.⁷⁰

Dále nutno zmínit, že smluvní pokuta není příslušenstvím pohledávky,⁷¹ nýbrž se jedná o samostatný majetkový nárok se samostatným skutkovým základem, a to i přes svou akcesorickou povahu.^{72 73} Toto rozlišení je významné například z pohledu promlčení, kdy smluvní pokuta se, na rozdíl od příslušenství pohledávky, promlčuje samostatně (nezávisle)

⁶⁴ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 11. 2009, sp. zn. 33 Cdo 1682/2007; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 6. 2002, sp. zn. 25 Cdo 182/2001, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 1274.

⁶⁵ Srov. PATĚK, Daniel. *Smluvní pokuta v obchodních vztazích*. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 17. Beckova edice právní instituty. ISBN 80-7179-538-0.

⁶⁶ Srov. PATĚK, Daniel. Paušalizovaná náhrada škody a smluvní pokuta. *Právní rozhledy*, 2017, č. 21, s. 725.

⁶⁷ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 1. 2023, sp. zn. 31 Cdo 2273/2022.

⁶⁸ Srov. TINTĚRA, Tomáš. *Smluvní pokuta v teorii a praxi*. 1. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 79. ISBN 978-80-87576-27-4. Dále srov. HORÁK, Pavel. Smluvní pokuta v nové úpravě soukromého práva. *Právní rozhledy*, 2015, č. 19, s. 649-657.

⁶⁹ Srov. ustanovení § 545 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku.

⁷⁰ Srov. ustanovení § 300 ObchZ.

⁷¹ Výčet typů příslušenství pohledávky uvedený v ustanovení § 513 OZ je taxativní.

⁷² Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 6. 2011, sp. zn. 26 Cdo 4503/2009, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 10116; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 2. 2020, sp. zn. 33 Cdo 103/2018.

⁷³ K akcesoritě smluvní pokuty srov. PATĚK, Daniel. Osud smluvní pokuty při cesi zajištěné pohledávky (aneb k akcesoritě smluvní pokuty). *Právní rozhledy*, 2008, č. 8, s. 294-297.

na utvrzeném dluhu.⁷⁴ Smluvní pokutu nelze ani přiznat jako opětuující se dávku (příslušenství pohledávky) do budoucna.⁷⁵ ⁷⁶ V praxi někdy může činit problémy odlišení smluvní pokuty od úroků z prodlení, které (na rozdíl od smluvní pokuty) příslušenstvím pohledávky jsou⁷⁷, a to zejména, jedná-li se o smluvní pokutu sjednanou procentní sazbou za určité časové období. S ohledem na rozdílné „projevy“ smluvní pokuty a úroků z prodlení (respektive obecně příslušenství pohledávky) je však jejich rozlišení nejen teoretickou otázkou, ale je významné i v praxi.⁷⁸

Ustanovení o smluvní pokutě se užijí i na pokutu stanovenou pro případ porušení povinnosti právním předpisem, takzvaného penále.⁷⁹ V tomto smyslu je třeba podotknout, že označí-li smluvní strany určité sankční ujednání jako penále, nelze takovéto ujednání právně posoudit jako penále dle § 2052 OZ, ale vyloží se jako ujednání o smluvní pokutě či o úrocích z prodlení, případně jako nepojmenované ujednání.⁸⁰ ⁸¹

2.2 Náležitosti ujednání o smluvní pokutě

Tato podkapitola diplomové práce krátce pojednává o náležitostech kladených na ujednání o smluvní pokutě. Blíže budou některé z těchto náležitostí rozebírány v dalších částech diplomové práce v souvislosti s konkrétními shledanými problémy, návrhy a doporučeními, proto se jim v této podkapitole detailněji nevěnuji.

⁷⁴ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 8. 2. 2007, sp. zn. 21 Cdo 681/2006, 21 Cdo 682/2006, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 4790; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 2. 2020, sp. zn. 32 Cdo 812/2018, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 19466.

⁷⁵ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 6. 2011, sp. zn. 26 Cdo 4503/2009, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 10116.

⁷⁶ Srov. JIRSA, Jaromír. POLIŠENSKÁ, Petra a kolektiv autorů Nejvyššího soudu. § 2048 [Smluvní pokuta]. In: GAŇO, Jiří. JIRSA, Jaromír. ZOUBEK, Hynek a kol. *Občanský zákoník - Komentář s judikaturou - Svazek XI - Závazky - obecná část (§ 1721-2054)*. [Systém CODEXIS®, doplněk LIBERIS®]. Ostrava: CODEXIS publishing, 2018. Dostupné z: www.codexis.cz.

⁷⁷ Srov. ustanovení § 513 OZ.

⁷⁸ Ke smluvní pokutě a úrokům z prodlení blíže srov. ŠILHÁN, Josef. *Právní následky porušení smlouvy v novém občanském zákoníku*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 372-373. ISBN 978-80-7400-544-2. Dále srov. ČECH, Petr. Smluvní pokuta versus úrok z prodlení. *Právní rádce*, 2008, č. 4, str. 21-30.

⁷⁹ Ustanovení § 2052 OZ.

⁸⁰ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 32 Cdo 2926/2007, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 5609.

⁸¹ K označení smluvního ujednání jako smluvní pokuty a jeho výkladu dále srov. PATĚK (2006) *Smluvní pokuta v obchodních vztazích*, s. 31-33.

V první řadě je třeba zmínit, že i ujednání o smluvní pokutě samozřejmě musí splňovat obecné náležitosti stanovené pro každé právní jednání.⁸² Mimo jiné je třeba, aby smluvní pokutou utvrzovaná povinnost byla vymezena dostatečně určitě. Ve vztahu k určitosti smluvní pokutou utvrzené povinnosti existuje četná judikatura, z níž za zmínku dle mého názoru stojí zejména jeden ze závěrů Nejvyššího soudu ČR, jenž připouští vymezení smluvní pokutou utvrzovaných povinností jak výslovnou individualizací konkrétních povinností, tak i bez konkretizace případného porušení jednotlivých povinností, tvoří-li tyto ucelený a identifikovatelný soubor.⁸³ Je třeba, aby utvrzovaná povinnost byla smluvená,⁸⁴ což však neznamená, že smluvní pokutou nelze utvrdit zákonnou povinnost, je-li tak smluvně ujednáno,⁸⁵ přičemž tato může být peněžitého i jiného charakteru.⁸⁶

Dále občanský zákoník vyžaduje, aby smluvní pokuta byla sjednána v určité výši nebo aby byl sjednán způsob, jak se výše smluvní pokuty určí.⁸⁷ Sjednat smluvní pokuty v určité výši lze formou fixní (pevné) částky za konkrétní porušení (například smluvní pokuta ve výši 100 000 Kč za porušení povinnosti mlčenlivosti), tedy již v době ujednání smluvní pokuty je známa její konkrétní výše. Jde-li o způsob, jak se výše smluvní pokuty určí, zde se nevyžaduje, aby v okamžiku sjednání smluvní pokuty byla známa její konkrétní výše, aby však bylo vyhověno požadavku určitosti právního jednání, musí být nepochybné, jakým způsobem se výše smluvní pokuty určí.⁸⁸ Tímto způsobem určení může být například sjednání smluvní pokuty v procentních sazbách za určité časové období (kupříkladu 0,1 % denně z dlužné částky), což v minulosti soudní praxe shledala jako dostatečně určitý způsob

⁸² Srov. ustanovení § 545-599 OZ.

⁸³ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 6. 2012, sp. zn. 32 Cdo 493/2011, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 13210.

⁸⁴ Srov. ustanovení § 2048 odst. 1 věta první OZ.

⁸⁵ Srov. LASÁK, Jan. § 2048 [Výše smluvní pokuty]. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1284, marg. č. 13. ISBN 978-80-7400-535-0. Dále srov. TINTĚRA (2012) *Smluvní pokuta v teorii a praxi*, s. 30.

⁸⁶ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 33 Odo 96/2001.

⁸⁷ Srov. ustanovení § 2048 odst. 1 věta první OZ.

⁸⁸ Srov. BRÍZA, Petr. HORÁK, Pavel. § 2048 [Výše smluvní pokuty]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 20-21.

⁸⁹ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 3. 2010, sp. zn. 33 Cdo 466/2008; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 9. 8. 2001, sp. zn. 33 Odo 204/2001, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 675.

sjednání smluvní pokuty,^{90 91} případně procentem ze sjednané ceny plnění, kterýžto způsob určení smluvní pokuty judikatura v minulosti též shledala souladným s požadavkem určitosti právního jednání.^{92 93}

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, oproti předcházející právní úpravě obsažené v zákoně č. 40/1964 Sb., občanském zákoníku, upustil od podmínky písemné formy ujednání o smluvní pokutě.⁹⁴ V současnosti občanský zákoník nestanoví žádné zvláštní podmínky na formu ujednání o smluvní pokutě; smluvní pokutu tak lze sjednat v libovolné formě,⁹⁵ nejen písemně, ale i ústně či konkludentně.⁹⁶ Dále občanský zákoník výslovně připouští, jakožto formu plnění smluvní pokuty, plnění nejen peněžité, ale i jiné (nepeněžité).⁹⁷ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, sice výslovně nestanovoval, že smluvní pokutu nelze ujednat v nepeněžitém plnění, avšak v ustanovení § 544 odst. 1 stanovoval, že je „...účastník, který tuto povinnost poruší, zavázán pokutu zaplatit...“, což by v důsledku jazykového vyjádření mohlo navozovat dojem, že smluvní pokuta mohla být ujednána pouze v plnění peněžitém. Ačkoli v minulosti panovaly určité pochyby o tom, zda zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, umožňoval sjednat smluvní pokutu i v jiném než peněžitém plnění, odborná veřejnost se spíše přikláněla k tomu, že toto možné bylo.⁹⁸ Některé judikaturní závěry však mohly nasvědčovat opaku.⁹⁹

⁹⁰ Srov. ŠKÁROVÁ, Marta. § 544 [Vymezení pojmu]. In: ŠVESTKA, Jiří. SPÁČIL, Jiří. ŠKÁROVÁ, Marta. HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník I, II*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 1608, marg. č. 7. ISBN 978-80-7400-108-6.

⁹¹ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 3. 1999, sp. zn. 25 Cdo 119/99; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 1. 1999, sp. zn. 29 Cdo 2495/98, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 6/2000.

⁹² Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 7. 1996, sp. zn. 3 Cdo 1044/96.

⁹³ Dále k určitosti smluvní pokuty srov. např. KRÁL, Tomáš. Smluvní pokuta pro případ porušení jakékoliv smluvené povinnosti. *Obchodněprávní revue*, 2018, č. 9, s. 247-253.

⁹⁴ Srov. ustanovení § 544 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku.

⁹⁵ Srov. ustanovení § 559 OZ.

⁹⁶ Srov. BŘÍZA, Petr. HORÁK, Pavel. § 2048 [Výše smluvní pokuty]. In: PETROV, Jan. VÝTISK, Michal. BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 12.

⁹⁷ Srov. ustanovení § 2048 odst. 1 věta druhá OZ.

⁹⁸ Srov. TINTĚRA (2012) *Smluvní pokuta v teorii a praxi*, s. 33. Dále srov. PATĚK (2006) *Smluvní pokuta v obchodních vztazích*, s. 34.

⁹⁹ Např. Nejvyšší soud ČR v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, sp. zn. 33 Cdo 2730/2008, uvádí: „V daném případě jde o posouzení určitosti ujednání účastníků o smluvní pokutě, která je jako jeden ze zajišťovacích prostředků upravena v § 544 a § 545 obč. zák. Představuje peněžitou částku, kterou je dlužník povinen zaplatit věřiteli v případě, že nesplní svou smluvní povinnost, i když porušením povinnosti věřiteli nevznikne škoda (§ 544 odst. 1 obč. zák.).“ Dále srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 1. 1999, sp. zn. 29 Cdo 2495/98, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 6/2000. Lze však pouze spekulovat, zda tímto Nejvyšší soud ČR vyjádřil svůj právní názor na (ne)možnost sjednání smluvní pokuty v jiném než peněžitém plnění, nebo se jednalo pouze o „nešťastnou“ formulaci.

2.3 Přiměřená výše smluvní pokuty a moderační právo soudu

Se smluvní pokutou se pojí i otázka přiměřenosti její výše, tedy jaká výše smluvní pokuty je přiměřená a jak postupovat v případě, že smluvní pokuta je sjednána v nepřiměřené výši. V této podkapitole diplomové práce jsou uvedena pouze základní východiska týkající se přiměřenosti výše smluvní pokuty, respektive moderačního práva soudu, kdy k samotné problematice přiměřené výše smluvní pokuty se dále věnuji v souvislosti s konkrétními shledanými problémy.

V občanském zákoníku, ale ani v jiném právním předpise, není stanoveno, jaká výše smluvní pokuty je považována za přiměřenou a jaká již nikoliv. Absence stanovení takovýchto konkrétních hranic v právních předpisech je logická; každý případ je jedinečný, a proto i posouzení, zda sjednaná výše smluvní pokuty je v daném případě přiměřená, či nikoliv, je nutno odvíjet od konkrétních okolností každého případu.^{100 101} U smluvní pokuty se přitom předpokládá, i s ohledem na to, že jednou z jejích funkcí je sankcionace za porušení smluvené povinnosti, že její výše bude (může být) vyšší než skutečná škoda; smluvní pokuta musí mít dostatečnou pobídkovou výši, nikoli však přemrštěnou.¹⁰²

Občanský zákoník v současnosti ve vztahu ke smluvní pokutě v ustanovení § 2051 obsahuje takzvané moderační právo soudu, které umožňuje soudu snížit nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu na návrh dlužníka (nikoli tedy *ex officio*). Soud přitom přihlíží k hodnotě a významu zajišťované povinnosti a může smluvní pokutu moderovat (snížit) až do výše škody vzniklé do doby rozhodnutí porušením té povinnosti, na kterou se smluvní pokuta vztahuje. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, moderační právo soudu neobsahoval; moderace smluvní pokuty však byla možná v obchodněprávních závazkových vztazích na základě ustanovení § 301 ObchZ.¹⁰³ Právní úprava v obchodním zákoníku však, na rozdíl od současné právní úpravy obsažené v občanském zákoníku, pro aplikaci

¹⁰⁰ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 7. 2006, sp. zn. 33 Odo 810/2006; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 10. 2007, sp. zn. 28 Cdo 3113/2007, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 5561.

¹⁰¹ Srov. též BURIÁNOVÁ, Pavla. Úskalí moderačního práva soudu ve vztahu ke snížení nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty. *Obchodní právo*, 2019, č. 9, s. 17-27.

¹⁰² Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 33 Odo 96/2001.

¹⁰³ K možným důvodům pro absenci moderačního práva soudu v zákoně č. 40/1964 Sb., občanském zákoníku, a jeho zakotvení v obchodním zákoníku srov. PATĚK (2006) *Smluvní pokuta v obchodních vztazích*, s. 85-86.

moderačního práva soudu nevyžadovala návrh dlužníka, nýbrž ji soud mohl snížit i bez jeho návrhu.¹⁰⁴

K moderačnímu právu soudu se vztahuje i recentní rozsudek Nejvyššího soudu ČR vydaný velkým senátem civilního kolegia dne 11. 1. 2023 pod sp. zn. 31 Cdo 2273/2022. Tímto rozsudkem byl v některých aspektech významně změněn přístup k posuzování přiměřenosti výše smluvní pokuty a uplatňování moderačního práva soudu. Nejvyšší soud ČR v tomto rozsudku zejména nově vyslovil, že relevantními jsou nejen okolnosti známé již v době sjednávání smluvní pokuty, ale taktéž okolnosti, které zde byly při porušení smluvní povinnosti, a rovněž okolnosti, které nastaly po jejím porušení, mají-li v porušení smluvní povinnosti nepochybně původ a byly-li v době porušení povinnosti předvídatelné. Jedná se o odklon od dosavadní judikatury, která považovala za rozhodné jen ty okolnosti, které existovaly v době sjednání smluvní pokuty, přičemž okolnosti, které nastaly až následně, považovala za významné pouze z hlediska úvah, zda je či není požadavek na zaplacení smluvní pokuty výkonem práva v rozporu s dobrými mravy.^{105 106} Nejvyšší soud ČR v uvedeném rozsudku taktéž formuloval postup soudu, který by měl soud provést, hodlá-li aplikovat moderační právo, sestávající se ze tří kroků. Stručně řečeno by soud měl nejprve zjistit, jakou funkci měla smluvní pokuta plnit (*1. krok*), následně se zabývat konkrétními okolnostmi za současného přihlídnutí ke zjištěné funkci smluvní pokuty, existujících jak v době sjednání smluvní pokuty, tak nastalých později, jak uvedeno výše (*2. krok*), a na základě takto zjištěných okolností případně smluvní pokutu snížit na přiměřenou výši, a to se zřetelem k těm funkcím, které má plnit, a s přihlídnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti (*3. krok*).¹⁰⁷

Pokud jde o aspekty, které mohou hrát roli při posuzování, zda je smluvní pokuta v konkrétním případě přiměřená, mezi tyto lze zmínit například hodnotu a význam

¹⁰⁴ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 11. 2009, sp. zn. 23 Cdo 4038/2007, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 8068; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 1. 2008, sp. zn. 32 Cdo 3853/2007, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 8162; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 10. 2011, sp. zn. 32 Cdo 4859/2009.

¹⁰⁵ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 5. 2015, sp. zn. 26 Cdo 4509/2014; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 5. 2015, sp. zn. 33 Cdo 1017/2015; usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 6. 2017, sp. zn. 33 Cdo 3428/2016.

¹⁰⁶ Srov. též VRAJÍK, Michal. § 2051 [Moderace smluvní pokuty]. *Judikatura Nejvyššího soudu z pohledu nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích*. [Systém CODEXIS®, doplněk LIBERIS®]. ANAG, 2014. Dostupné z: www.codexis.cz.

¹⁰⁷ Blíže k moderačnímu právu s ohledem na závěry přijaté v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 1. 2023, sp. zn. 31 Cdo 2273/2022, srov. např. HORÁK, Pavel. Zásadní změna judikatorního pojetí moderace smluvní pokuty. *Bulletin advokacie*, 2023, č. 3, s. 14.

utvrzované povinnosti, kumulaci dalších sankcí (typicky úroků z prodlení), ne/vyloučení možnosti požadovat náhradu škody, zda škoda vznikla a případně v jaké výši, postavení smluvních stran (jejich hospodářská pozice) a způsob, jakým byla smluvní pokuta sjednána (například zda byla součástí adhezní smlouvy, obchodních podmínek).¹⁰⁸

Závěrem této podkapitoly je třeba podotknout, že možnost moderace smluvní pokuty soudem se neuplatní ve vztahu mezi spotřebiteli a podnikateli,¹⁰⁹ kdy této problematice se dále věnuji v souvislosti s jedním ze shledaných problémů, a proto tato otázka v této podkapitole diplomové práce dále není rozebírána.

¹⁰⁸ Podrobněji k jednotlivým aspektům, které mohou ovlivňovat posouzení, zda je smluvní pokuta přiměřená, srov. NOVÁČEK, Roman. Přiměřenost smluvní pokuty a moderační právo soudu. *Právní rozhledy*, 2002, č. 3, s. 116-120. Dále srov. PATĚK (2006) *Smluvní pokuta v obchodních vztazích*, s. 76-78.

¹⁰⁹ Srov. ustanovení § 1815 OZ.

3. PROBLÉMY VZNIKAJÍCÍ PŘI POSUZOVÁNÍ UJEDNÁNÍ O SMLUVNÍ POKUTĚ VE SPOTŘEBITELSKÝCH SMLOUVÁCH

Ministerstvo spravedlnosti České republiky ke dni 1. 12. 2020 zpřístupnilo on-line databázi rozhodnutí okresních¹¹⁰ a krajských¹¹¹ soudů,¹¹² díky které má veřejnost možnost nahlédnout do anonymizovaných rozhodnutí těchto soudů. Tato databáze mi umožnila provést poměrně detailní analýzu rozhodnutí zejména okresních soudů a definovat problémy, které vznikají (mohou vznikat) při posuzování ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách. Provedená analýza je zaměřena primárně na rozhodnutí soudů v letech 2020-2022, nicméně ve zcela marginálním rozsahu jsou zastoupena i některá rozhodnutí z let 2019 a 2023.

Rozhodnutí zahrnutá do provedené analýzy byla v předmětné databázi vyhledávána za pomoci zadávání klíčových slov do kolonky „vyhledat ve výroku a odůvodnění“, jmenovitě jsem volil zejména následující slova a slovní spojení: spotřebitel, spotřebitelská smlouva a smluvní pokuta. Kromě těchto klíčových slov, vztahujících se obecně ke všem provedeným analýzám, jsem vyhledával rozhodnutí za pomoci dalších slov či slovních spojení, která se vztahují k jednotlivým analýzám; tato jsou proto uvedena dále u konkrétních analýz. Současně jsem k vyhledání relevantních rozhodnutí využíval možnost zadání konkrétních ustanovení právních předpisů (kolonka „ustanovení pr. předpisu“), která obsahují právní úpravu smluvní pokuty a spotřebitelských smluv, jmenovitě zejména § 2048 OZ, § 2051 OZ, § 1811 OZ a § 1813 OZ.

Na základě analýzy těchto rozhodnutí jsem definoval tři hlavní problémy vznikající při posuzování ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách v rozhodovací praxi soudů v letech 2020-2022. Konkrétně shledávám problematickými následující okruhy otázek:

¹¹⁰ Hovoří-li se v této diplomové práci o okresním soudu, má se jím na mysli i Obvodní soud pro Prahu 1-10 a Městský soud v Brně.

¹¹¹ Hovoří-li se v této diplomové práci o krajském soudu, má se jím na mysli i Městský soud v Praze.

¹¹² Dostupné z: <https://rozhodnuti.justice.cz/soudnirozhodnuti>. Veškerá rozhodnutí okresních a krajských soudů, která jsou zahrnutá v následujících analýzách, jsou veřejně dostupná v této databázi, není-li uvedeno jinak.

1. přiměřenost výše peněžité smluvní pokuty sjednané fixní (pevnou) částkou a s tím související moderační právo soudu;
2. podmínky za jakých lze považovat ujednání o smluvní pokutě za jasné a srozumitelné;
3. přípustnost ujednání o smluvní pokutě v obchodních podmínkách.

V rámci prováděné analýzy jsem si zároveň povšiml, že výše uvedené problémy se často (nikoli však výlučně) objevují v určitých typech smluv; konkrétně mám na mysli zejména smlouvy o dodávkách energií (plynu, elektřiny)¹¹³ a smlouvy o poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací (internetové připojení, mobilní tarify), když závazky tohoto typu má sjednán prakticky každý spotřebitel, respektive každá domácnost.¹¹⁴ Ve smlouvách tohoto typu, jak jsem zjistil na základě smluvní dokumentace veřejně dostupné prostřednictvím internetu, se u různých poskytovatelů těchto služeb vyskytují podobná ujednání o smluvních pokutách. Častými ujednáními ve smlouvách o dodávkách energií jsou konkrétně například ujednání sankcionující spotřebitele pro případ předčasného ukončení smlouvy, prodlení s platbami, neposkytnutí součinnosti či porušení povinnosti neumožnit třetí osobě dodávky energií do odběrného místa, k němuž se vztahuje smlouva.¹¹⁵ Pokud jde o smlouvy o poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací, v těchto se běžně vyskytují smluvní pokuty pro případ prodlení s úhradou vyúčtování, nenavrácení či poškození pronajatých věcí (například modemy, set-top boxy, karty) atp.¹¹⁶ Ke každému ze shora specifikovaných problémů je v následující části diplomové práce vztažen jeden konkrétní případ, respektive rozhodnutí soudů v případech s obdobným skutkovým základem. Kromě toho jsou v přílohách č. 4 a 5 obsaženy výňatky ze smluvní dokumentace dalších poskytovatelů - dodavatelů energií (příloha č. 4) a poskytovatelů veřejně dostupné služby elektronických komunikací (příloha č. 5), aby bylo možné lépe ilustrovat jednotlivá často sjednávaná ujednání o smluvních pokutách.

¹¹³ Srov. ustanovení § 50 odst. 1, 2 a § 72 odst. 1, 2 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon).

¹¹⁴ Hovoří-li se dále v této diplomové práci o „typu smluv“, nemají se jimi na mysli takzvané typové smlouvy, nýbrž se jimi pro účely této diplomové práce souhrnně označují smlouvy o dodávkách energií a smlouvy o poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací.

¹¹⁵ Srov. příloha č. 4 této diplomové práce.

¹¹⁶ Srov. příloha č. 5 této diplomové práce.

3.1 Přiměřenost výše smluvní pokuty a aplikace moderačního práva soudu

Analýzou rozhodnutí okresních soudů jsem zjistil, že jedním z problematických aspektů posuzování ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách je otázka posouzení přiměřenosti výše peněžitě smluvní pokuty, zejména pokud se jedná o smluvní pokutu ujednanou ve fixní (pevné) výši, a s ní související moderační právo soudu.

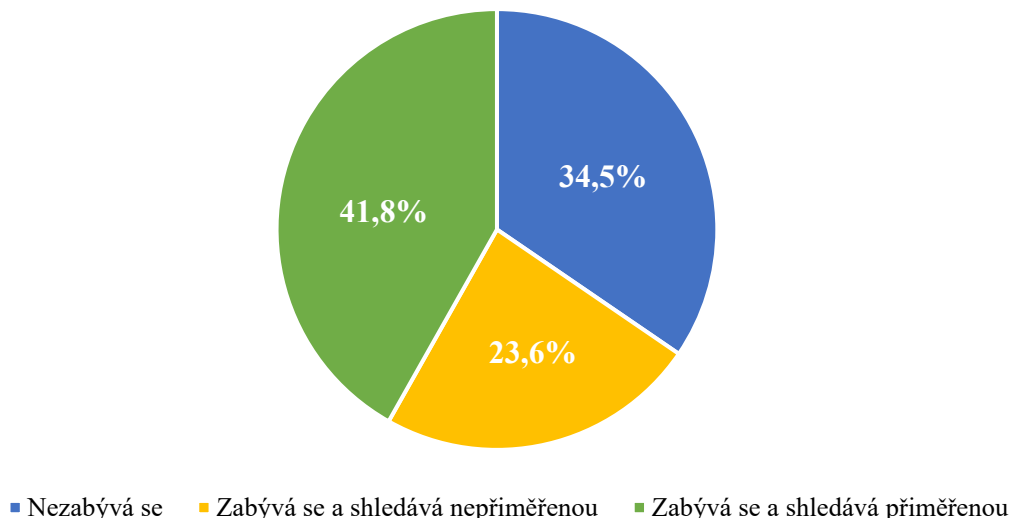
Danou analýzu jsem provedl tak, že jsem z předemné databáze vybral celkem 55 rozhodnutí okresních soudů, která měla obdobný skutkový základ¹¹⁷, přičemž jejím cílem bylo zjistit, zda posouzení (ne)přiměřenosti výše smluvní pokuty je ve skutkově obdobných sporech v případech jednotlivých okresních soudů, respektive jednotlivých soudců, podobné, či se liší, a z tohoto následně učinit závěry, zejména nalézt příčiny tohoto rozdílného posouzení soudů a navrhnout možná řešení.

Jako modelový případ jsem si zvolil spor, ve kterém stál na místě žalobce podnikatel a na místě žalovaného spotřebitel, přičemž nárok žalobce vyplýval ze smlouvy o poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací. Dle této smlouvy žalobce zajišťoval žalovanému služby spočívající v poskytování televizního vysílání prostřednictvím internetu. Po ukončení smlouvy měl žalovaný povinnost vrátit žalobci pronajaté technické zařízení (set-top box). Dle tvrzení žalobce žalovaný po ukončení smlouvy žalobci toto zařízení nevrátil, v důsledku čehož měl vzniknout žalobci nárok na zaplacení ujednané smluvní pokuty ve fixní výši 5 000 Kč. V některých případech navíc žalobce požaduje po žalovaném ještě zaplacení ujednané smluvní pokuty za nenavrácení přístupové karty, a to ve fixní výši 1 500 Kč.

K vyhledání relevantních rozhodnutí ve vztahu k této analýze jsem, kromě klíčových slov vztahujících se obecně ke všem provedeným analýzám, jak jsou uvedeny výše, užíval zejména následující slova a slovní spojení: modem, set-top box, zařízení, moderační právo, moderace, moderovat, přiměřená a nepřiměřená (v různých pádech a za užití rozdílného skloňování).

¹¹⁷ Pro analýzu byla vybrána rozhodnutí celkem 24 soudů a 55 soudců, kdy v zájmu objektivizace výsledků analýzy bylo vybráno od každého soudce vždy pouze jedno rozhodnutí, ač jich v těchto věcech někteří ze soudců vydali více. Seznam vybraných rozhodnutí tvoří přílohu č. 1 této diplomové práce.

Graf č. 1 - Přiměřenost výše smluvní pokuty

Z analýzy předmětných rozhodnutí vyplynulo, že v celkem 34,5 % případů (19) se soud vůbec nezabýval, zda výše smluvní pokuty v konkrétním případě je přiměřená, a to přestože v odůvodnění rozhodnutí zmiňuje, že se jedná o spor ze spotřebitelské smlouvy. Ve 41,8 % případů (23) se soud přiměřeností výše smluvní pokuty zabýval a došel k závěru, že tato je přiměřená. Ve 23,6 % případů (13) soud shledal, že výše smluvní pokuty je nepřiměřená.

3.1.1 Příčiny rozdílného posouzení soudy

Na základě analýzy jednotlivých rozhodnutí jsem shledal tyto dvě hlavní příčiny, které mohou vést ke zcela rozdílnému posouzení skutkově obdobných případů:

1. nesprávná interpretace a aplikace ustanovení práva ochrany spotřebitele způsobená v důsledku systematiky a neprovázanosti právní úpravy a absence zakotvení ujednání o smluvní pokutě v nepřiměřené výši jako takzvaného zneužívajícího ujednání;
2. nejasné hranice přiměřené výše smluvní pokuty.

3.1.1.1 Nesprávná interpretace a aplikace ustanovení práva ochrany spotřebitele

Předchozí právní úprava, tedy právní úprava zakotvená v zákoně č. 40/1964 Sb., občanském zákoníku, původně stanovovala relativní neplatnost takzvaných nepřipustných¹¹⁸ ujednání ve spotřebitelských smlouvách,¹¹⁹ tedy spotřebitel se neplatnosti smluvního ujednání musel dovolávat.¹²⁰ Dne 1. 8. 2010 však nabyl účinnosti zákon č. 155/2010 Sb., kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů, kdy tímto zákonem byl mimo jiné novelizován i zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, a neplatnost nepřipustných ujednání byla stanovena jako absolutní. I před účinností této novely však soudy byly povinny k neplatnosti nepřipustného ujednání přihlídnout z úřední povinnosti, a to proto, že tento požadavek vychází ze směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách, a soudy mají povinnost vykládat a aplikovat vnitrostátní předpisy v souladu s požadavky práva Evropské unie, takzvaně eurokonformně.¹²¹ Absolutní neplatnost nepřipustného ujednání dovedl před účinností výše uvedeného zákona i Ústavní soud ČR například ve svém usnesení ze dne 9. 2. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 1/2010. V současnosti je právní úprava takzvaných zneužívajících ujednání^{122 123} ve spotřebitelských smlouvách a jejich

¹¹⁸ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, užíval výrazu „nepřipustná ujednání“ (§ 56 odst. 3), zatímco zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, od své účinnosti ke dni 1. 1. 2014 až do 5. 1. 2023 volil výrazu „zakázaná ujednání“ (ustanovení § 1813 ve spojení s ustanovením § 1814) a „nepřiměřená ujednání“ (ustanovení § 1815). Dne 6. 1. 2023 nabyl účinnosti zákon č. 374/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, jenž nově užívá výraz „zneužívající ujednání“ (ustanovení § 1813-1815). Terminologie zvolená v této diplomové práci se odvíjí od doby účinnosti výše uvedených zákonů.

¹¹⁹ Srov. ustanovení § 55 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 56 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. 7. 2010.

¹²⁰ K dovolání se neplatnosti ujednání ze strany spotřebitele srov. TOMANČÁKOVÁ, Blanka. § 56 [Nepřiměřená ujednání ve spotřebitelských smlouvách]. *Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady*. [Systém CODEXIS®, doplněk LIBERIS®]. Praha: Linde, 2011. Dostupné z: www.codexis.cz.

¹²¹ Srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 27. 6. 2000, ve věcech C-240/98 až C-244/98 *Océano Grupo Editorial SA proti Rocióovi Muricianovi Quinterovi*.

¹²² Změnu terminologie, kdy s účinností od 6. 1. 2023 je nově užívám pojem „zneužívající ujednání“ důvodová zpráva k zákonu č. 374/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (zvláštní část, 11. bod), odůvodňuje snahou o zvýšení povědomí o této regulaci a tím, že s daným označením se setkáváme jak v evropské, tak i národní judikatuře. Dle odůvodnění navazuje i na § 433 OZ.

¹²³ Dřívější terminologii kritizovali například Pelikánová a Pelikán, kteří považují za správný termín „zneužívající klauzule“. Uváděli, že to, co je nepřiměřené, nemusí být zneužívající; zneužívání podle nich předpokládá subjektivní prvek, zatímco nepřiměřenost nikoli. K tomu blíže srov. PELIKÁNOVÁ, Irena. PELIKÁN, Robert. § 1813 [Zneužívající klauzule ve spotřebitelských smlouvách] In: BAJURA, Jan. BĀNYAIOVÁ, Alena. BĀLINA, Miroslav. ĀERNÁ, Stanislava. DOLANSKÁ BĀNYAIOVÁ, Lucie. DVORÁK, Jan. ELISCHER, David. FIALA, Josef. HOLCOVÁ, Irena. HORÁĀEK, Tomáš. HUMLÍĀKOVÁ,

následků zakotvena zejména v ustanovení § 1813 a násl. OZ. Konkrétně ustanovení § 1815 OZ stanovuje, že ke zneužívajícímu ujednání se nepřihlíží, pokud se jej spotřebitel nedovolá. Dané ustanovení je tedy konstruováno tak, že není třeba, aby spotřebitel vystupoval aktivně a namítal, že určité ujednání je zneužívající, nýbrž soud je ke zneužívajícímu charakteru ujednání povinen přihlídnout *ex officio*, tedy z úřední povinnosti, i bez návrhu spotřebitele.

Výsledky analýzy rozhodnutí však ukázaly, že až ve 34,5 % případů se soud vůbec nezabýval otázkou, zda ujednání o smluvní pokutě, respektive její výši, je zneužívajícím ujednáním, či nikoli, a to přestože by tak měl činit z úřední povinnosti, jak výše uvedeno.¹²⁴ V několika rozhodnutích soud pouze odcitoval ustanovení práva ochrany spotřebitele, zejména ustanovení § 1810-1815 OZ, aniž by tato ustanovení aplikoval na konkrétní případ, tedy neuvedl, že posuzoval ujednání o smluvní pokutě z hlediska jeho možného zneužívajícího charakteru a dospěl k závěru, že je dané ujednání zneužívající, či nikoliv, a důvody tohoto posouzení.¹²⁵ V některých rozhodnutích soud ustanovení práva ochrany spotřebitele ani necitoval, přičemž lze pouze v odůvodnění rozhodnutí nalézt zmínku o tom, že na straně žalované stála osoba v postavení spotřebitele.¹²⁶

Nutno podotknout, že v databázi rozhodnutí soudů lze dohledat i jiné (skutkově rozdílné) případy, kdy, přestože se jedná o spor ze spotřebitelské smlouvy (a toto je v rozhodnutí výslovně uvedeno), soud se nezabývá tím, zda ujednání o smluvní pokutě, respektive její výši, není zneužívajícím ujednáním ve smyslu ustanovení § 1813 a násl. OZ.¹²⁷ Ve

Petra. JENDŽELOVSKÝ, Michal. KRAMAŘÍK, Roman. KŘEŠŤANOVÁ, Veronika a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek V, (§ 1721-2520)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO89_e2012CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: www.aspi.cz.

¹²⁴ Skutečnost, že se soud nezabýval otázkou, zda je dané ujednání zneužívajícím, vyvozují z toho, že v odůvodnění rozhodnutí ve vztahu k této otázce není obsažena žádná úvaha.

¹²⁵ Srov. např. rozsudek Okresního soudu v Liberci ze dne 10. 3. 2022, č. j. 20 C 70/2021-34; rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 1. 4. 2021, č. j. 39 C 357/2020-21; rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 25. 4. 2022, č. j. 28 C 7/2022-23.

¹²⁶ Srov. např. rozsudek Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 16. 12. 2021, č. j. 15 C 213/2021-36; rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 25. 5. 2021, č. j. 7 C 40/2021-32; rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 1. 3. 2022, č. j. 18 C 7/2022.

¹²⁷ Srov. např. rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 16. 6. 2022, č. j. 23 C 115/2022-31; rozsudek Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 19. 7. 2022, č. j. 15 C 134/2022-45; rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 21. 12. 2021, č. j. 22 C 288/2021-70; rozsudek Okresního soudu v Bruntále ze dne 21. 10. 2021, č. j. 38 C 143/2021-45; rozsudek Okresního soudu v Ostravě ze dne 24. 1. 2022, č. j. 26 C 344/2021-16; rozsudek Okresního soudu v Karviné – pobočka Havířov ze dne 16. 6. 2022, č. j. 111 C 132/2022-35; rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 2. 12. 2021, č. j. 11 C 145/2021; rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 1. 2. 2022, č. j. 41 C 320/2021-60; rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 4. 2022, č. j. 70 C 238/2021-28; rozsudek Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 5. 4. 2022, č. j. 12 C 4/2022-26.

skutečnosti však může být – a jsem přesvědčen, že je – počet případů, kdy soud neaplikuje ustanovení práva ochrany spotřebitele, mnohem vyšší. Spory skutkově obdobné případům zahrnutým do analýzy jsou v databázi rozhodnutí okresních a krajských soudů zveřejňovány prakticky denně, nicméně pouze ve zlomku z nich soud uvádí, že se jedná o spotřebitelský spor. Smlouva o poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací je přitom typicky spotřebitelskou smlouvou; na druhou stranu jistě tuto v některých případech uzavírají i podnikatelé. Vzhledem k této skutečnosti a současně anonymizaci údajů účastníků řízení v těchto rozhodnutích tak nelze s naprostou jistotou tvrdit, že na straně žalované vždy stojí spotřebitel, když tento závěr lze z hlediska objektivit učinit pouze u těch rozhodnutí, kdy se soud alespoň zmíní o tom, že se jedná o spotřebitelský spor. Pokud však budu vycházet z případů zahrnutých do této konkrétní analýzy, lze konstatovat, že ve více než 1/3 případů není spotřebiteli ze strany soudu poskytnuta náležitá ochrana, které by se mu mělo dostávat, což je dle mého názoru poměrně znepokojivé zjištění.

Dále z analýzy předmětných rozhodnutí vyplynulo, že v několika případech, pokud se soud zabýval přiměřeností výše smluvní pokuty, došlo k nesprávné aplikaci právních předpisů, kdy se v rozhodnutích zejména uvádí nesprávné právní posouzení v tom smyslu, že je na spotřebiteli, aby byl procesně aktivní a navrhl soudu moderaci smluvní pokuty či namítl, že by se k ní nemělo přihlížet. V jednom z rozhodnutí kupříkladu Městský soud v Brně uvádí: „*Podmínky § 2051 OZ, upravující právo soudu snížit nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu, naplněny nebyly pro absentující návrh ze strany žalovaného.*“¹²⁸ Obdobně například Okresní soud v Děčíně v jednom ze svých rozhodnutí uvádí: „*Žalovaná nevznesla návrh, aby soud výši smluvní pokuty snížil.*“¹²⁹

V dalším z vybraných případů se soud správně zabýval z úřední povinnosti tím, zda je výše smluvní pokuty přiměřená, přičemž shledal, že nikoli; na základě výše uvedeného ustanovení § 1815 OZ tedy k tomuto ujednání neměl přihlídnout.¹³⁰ Navzdory tomu soud však smluvní pokutu pouze moderoval (snížil) a uvedl: „*Smluvní pokutu, která byla sjednána jako sankce ve výši 5 000 Kč a 1 500 Kč, nelze považovat za platně sjednanou v celém tomto rozsahu. Takto vysoká smluvní pokuta byla sjednána - zejména vzhledem ke spotřebitelskému charakteru závazku a k významu zajišťované povinnosti - coby zjevně nepřiměřená, odporující ustanovením občanského zákoníku na ochranu spotřebitele a*

¹²⁸ Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 11. 1. 2022, č. j. 37 C 94/2021-15.

¹²⁹ Rozsudek Okresního soudu v Děčíně ze dne 31. 1. 2022, č. j. 118 C 6/2021-26.

¹³⁰ Srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 30. 5. 2013 ve věci C-488/11 *Dirk Frederik Asbeek Brusse, Katarina de Man Garabito proti Jahani BV*.

představující příkrou nerovnováhu ve vztahu mezi účastníky coby smluvními stranami, v neprospěch spotřebitele. Na druhou stranu však jde o dělitelné plnění a je namístě, aby žalovaný určitou sankci v přiměřeném rozsahu za nevrácení přístroje a přístupové karty nesl. Soud proto uzavírá, že smluvní pokuta byla platně sjednána toliko v rozsahu poloviny částek uvedených ve smlouvě, a v takovémto rozsahu nárok na smluvní pokutu tedy platně vznikl a byl i důvodně vyúčtován.“¹³¹ Podobné praxe, kdy soud nesprávně aplikuje moderační právo soudu (ustanovení § 2051 OZ), si přitom lze povšimnout nejen v poměrech rozhodnutí zařazených do této analýzy, ale i v dalších rozhodnutích, ve kterých vystupuje podnikatel a procesně pasivní spotřebitel.¹³² Na základě těchto zjištění tedy usuzuji, že se jedná nikoli o výjimečný excés, nýbrž o závažnější problém.

Na základě výše uvedeného lze uzavřít, že významnou příčinou rozdílného právního posouzení přiměřenosti výše smluvní pokuty ve spotřebitelských smlouvách je nesprávná interpretace a aplikace ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem (ustanovení § 1810 a násl. OZ), kdy dochází k tomu, že soudy svou povinnost z úřední povinnosti (bez návrhu) posuzovat zneužívající charakter smluvních ujednání přenáší na spotřebitele, respektive očekávají jeho návrh, nebo – v horším případě – zcela přehlíží ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem a v rozhodnutí pouze letmo zmiňují, že se jedná o spotřebitelský spor, aniž by se dále zabývaly povinnostmi, které z tohoto vyplývají soudu.¹³³

3.1.1.1 Systematika a neprovázanost právní úpravy

Jak uvedeno výše, dle mého názoru hlavní příčinou rozdílného posouzení přiměřenosti výše smluvní pokuty je nesprávná interpretace a aplikace ustanovení práva ochrany spotřebitele (respektive ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem (ustanovení § 1810 a násl. OZ)). Bylo by jednoduché se s tímto závěrem spokojit a apelovat

¹³¹ Rozsudek Okresního soudu ve Vsetíně ze dne 8. 12. 2021, č. j. 10 C 112/2021-37.

¹³² Srov. např. rozsudek Okresního soudu v Domažlicích ze dne 24. 2. 2022, č. j. 19 C 296/2021-22; rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 20. 1. 2021, č. j. 39 C 102/2020-25; rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 17. 8. 2021, č. j. 117 C 27/2021-59; rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 14. 1. 2022, č. j. 24 C 576/2019-71; rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 5. 2021, č. j. 14 C 227/2017-116; rozsudek Okresního soudu v Jičíně ze dne 31. 3. 2022, č. j. 5 C 170/2021-62.

¹³³ Srov. např. rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 25. 4. 2022, č. j. 28 C 7/2022-23; rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 25. 5. 2021, č. j. 7 C 40/2021-32; rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 24. 2. 2022, č. j. 16 C 370/2021-17.

na to, aby bylo právo správně vykládáno a aplikováno, avšak mám za to, že příčina uvedeného je až sekundárním důsledkem jiného problému.

Domnívám se, že tato nesprávná interpretace a aplikace některých ustanovení totiž může vycházet ze systematiky právní úpravy a její neprovázanosti, tedy v aplikační praxi soudů může docházet k tomu, že soud zkrátka „přehlédne“ (ačkoli by se tak samozřejmě stávat nemělo) zvláštní právní úpravu spotřebitelských smluv. Právní úprava smluvní pokuty, včetně možnosti její moderace (snížení) soudem na návrh dlužníka, je totiž obsažena v ustanovení § 2048 a násl. OZ (část čtvrtá, hlava I, díl 8, oddíl 3). Právní úprava závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem, včetně důsledků plynoucích ze zneužívajících ujednání, je pak obsažena v ustanovení § 1810 a násl. OZ (část čtvrtá, hlava I, díl 4). V ustanovení týkající se obecně smluvní pokuty, práva soudu nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu moderovat (snížit), případně v jiném ustanovení, však nenalezneme žádnou zmínku o existenci speciálních pravidel pro spotřebitelské smlouvy, tedy nemožnost aplikace moderačního práva soudu na vztahy podnikatele se spotřebitelem.

Mám tedy za to, že primárním důvodem vedoucím k nesprávné interpretaci a aplikaci práva ochrany spotřebitele je mimo jiné právě tato systematika, respektive neprovázanost právní úpravy smluvní pokuty a právní úpravy závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem.

3.1.1.1.2 Absence zakotvení nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty jako zneužívajícího ujednání

V ustanovení § 1814 odst. 1 OZ je obsažen výčet zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách, takzvaný *black list* (černý seznam), tedy ujednání, která jsou považována za zneužívající vždy.¹³⁴ Tento výčet byl vytvořen na základě Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách, respektive její přílohy, která však formulovala smluvní podmínky jako podmínky, které mohou být (nikoli tedy vždy budou) pokládány za nepřiměřené,¹³⁵

¹³⁴ Mezi tato patří např. ujednání, která vylučují nebo omezují spotřebitelova práva z vadného plnění nebo na náhradu újmy, zakládají podnikateli právo odstoupit od smlouvy bez důvodu, zatímco spotřebiteli nikoli, dovolují podnikateli, aby ze své vůle změnil práva či povinnosti stran.

¹³⁵ Článek 3 odst. 3 Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách.

takzvaný *grey list* (šedý seznam). V současnosti občanský zákoník rovněž *grey list* obsahuje, a to v ustanovení § 1814 odst. 2, který však byl do občanského zákoníku včleněn až na základě jeho novely s účinností od 6. 1. 2023¹³⁶, přičemž daná ustanovení jsou formulována jako vyvratitelná právní domněnka. Zmíněná novela občanského zákoníku taktéž rozšířila *black list* obsažený v ustanovení § 1814 odst. 1.

Znění § 1814 OZ (*black list*) účinné do 5. 1. 2023 obsahovalo i některá ujednání, která v příloze výše uvedené směrnice obsažena nebyla; jednalo se například o ustanovení § 1814 písm. l) OZ¹³⁷. A naopak, některé touto směrnicí uváděné podmínky nebyly v tehdejší znění ustanovení § 1814 OZ uvedeny; mimo jiné se jedná i o bod 1. písm. e) přílohy směrnice. Tento stanovuje, že za nepřiměřenou může být pokládána podmínka, jejímž cílem nebo následkem je požadavek na spotřebiteli, který neplní svůj závazek, aby platil nepřiměřeně vysoké odškodné. Nepřiměřeně vysokým odškodným je přitom nutné rozumět jakoukoli nepřiměřeně vysokou sankci, tedy právě i smluvní pokutu.^{138 139} Jak již výše uvedeno, zákonem č. 374/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, však mimo jiné došlo k rozšíření výčtu zneužívajících ujednání, a to právě i o doposud absentující podmínku uvedenou v bodě 1. písm. e) výše zmíněné přílohy směrnice. V současnosti tedy ustanovení § 1814 odst. 1 písm. l) OZ již uvedenou podmínku explicitně na *black list* zařadil, když předmětné ustanovení konkrétně stanoví, že zneužívajícím ujednáním je vždy ujednání, které spotřebiteli pro případ porušení povinnosti ukládá nepřiměřenou sankci. Z jakého důvodu nebyla uvedená podmínka obsažena ve výčtu zneužívajících ujednání již dříve, není zcela jasné, když důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanskému zákoníku, odůvodnění v tomto smyslu neobsahovala.¹⁴⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 89/2012 Sb., občanský

¹³⁶ Konkrétně zákonem č. 374/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁷ Tj. o ujednání, která zbavují spotřebitele jeho práva určit, který závazek má být poskytnutým plněním přednostně uhrazen.

¹³⁸ Srov. bod 1. písm. e) přílohy Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách, v anglické jazykové „*disproportionately high sum in compensation*“; ve slovenské jazykové verzi „*neprimerane vysoká suma ako náhrada*“.

¹³⁹ Dále lze poukázat např. na rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 17. 9. 2019, sp. zn. 69 Co 77/2019, který uvádí: „...*odškodným lze rozumět i smluvní pokutu, bez ohledu, že byla sjednána ve smlouvě individuálně.*“

¹⁴⁰ Srov. ŠTAVÍKOVÁ ŘEZŇÁKOVÁ, Iva. Smluvní pokuta jako zneužívající klauzule a možnost její moderace. *Rekodifikace & praxe*, 2016, č. 2, s. 8-13.

zákoník, ve znění pozdějších předpisů, ve zvláštní části, 14. bodu (§ 1814 odst. 1) uvádí, že se po vzoru výše jmenované přílohy směrnice navrhuje výčet zneužívajících ujednání formulačně zpřesnit a dále tento doplnit o další významné příklady, aniž by se uváděly konkrétní důvody pro toto zpřesnění a doplnění.

Nutno podotknout, že z důvodu dřívější absence stanovení nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty jako zakázaného (nyní zneužívajícího) ujednání soudy musely dovozovat nepřiměřenost (zneužívající charakter) ujednání o smluvní pokutě (úroku z prodlení či jiné sankce) z ustanovení § 1813 OZ, který stanovoval vyvratitelnou právní domněnku, že zakázaná (nyní zneužívající) jsou ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. Pod toto ustanovení lze subsumovat v zásadě jakékoliv zneužívající ujednání, tedy i ujednání o smluvní pokutě (či jiné sankci).

Druhou příčinou vedoucí k nesprávné interpretaci a aplikaci práva ochrany spotřebitele soudy dle mého názoru mohla být skutečnost, že v občanském zákoníku nebylo výslovně stanoveno, že by nepřiměřeně vysoká smluvní pokuta (či jiná sankce) požadovaná podnikatelem po spotřebiteli byla zakázaným (nyní zneužívajícím) ujednáním, což zejména v kombinaci s problematikou systematiky, respektive neprovázanosti právní úpravy smluvní pokuty a právní úpravy závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem, jak popsáno výše, mohlo vést k nesprávným právním závěrům soudů v tomto smyslu.

3.1.1.2 Nejasné hranice přiměřené výše smluvní pokuty

Smluvní pokuta může být ujednána jako peněžitá či nepeněžitá¹⁴¹, přičemž peněžitá smluvní pokuta bývá běžně sjednávána v procentních sazbách za určité časové období (například denně či ročně) či fixní (pevnou) částkou, jak již bylo uváděno výše. Protože mnou shledané problémy vznikající při posuzování přiměřenosti výše smluvní pokuty se týkají smluvní pokuty ujednané v peněžitém plnění, a zároveň tato je ve smluvních vztazích sjednávána výrazně častěji než smluvní pokuta nepeněžitá, budu se dále věnovat smluvní pokutě v plnění peněžitém.

Jak již bylo zmiňováno výše, jaká výše smluvní pokuty je přiměřená a jaká nikoliv, se odvíjí od konkrétních okolností v konkrétních případech, soudu je v tomto ohledu

¹⁴¹ Srov. ustanovení § 2048 odst. 1 věta druhá OZ.

ponechána široká diskrece, když právní předpisy (až na výjimky, jak bude uvedeno dále) nestanoví žádné „přípustné hranice“. Takto široký prostor pro uvážení soudu však může činit v aplikační praxi soudů problémy a může vést ke značně rozdílnému právnímu posouzení přiměřenosti výše ujednané smluvní pokuty, jak se ostatně ukázalo i v provedené analýze.

I přes výše uvedené, pokud jde o peněžitou smluvní pokutu stanovenou v procentních sazbách, se rozhodovací praxe v této otázce poměrně ustálila a obecně lze říci, že smluvní pokuta ve výši zhruba 0,5 % denně z dlužné částky obvykle bývá posuzována jako přiměřená; smluvní pokuta ve výši 1 % denně však již často bývá považována za nepřiměřeně vysokou.¹⁴² Nelze však bez dalšího uzavřít, že smluvní pokuta ve výši 1 % denně a více vždy bude považována za nepřiměřenou, když je nutno posoudit každý případ individuálně a přihlížet ke všem okolnostem (zvláštnostem) daného případu, jak se vyjádřil Nejvyšší soud ČR v několika svých rozhodnutích.¹⁴³ Stejně tak není pravidlem, že smluvní pokuta ve výši 0,5 % denně, případně nižší, vždy bude posouzena jako přiměřená, když v minulosti Nejvyšší soud ČR uvedl, že i sazba 0,1 % denně může v závislosti na dalších konkrétních okolnostech případu vést k závěru o nepřiměřeně vysoké smluvní pokutě.¹⁴⁴ I přes uvedené však lze vysledovat, že se vytvořily určité meze, v nichž se lze pohybovat a současně očekávat, že ujednaná smluvní pokuta bude považována za přiměřenou.

Co se týká peněžitě smluvní pokuty sjednané fixně (pevně), judikatura se zdá být v této otázce méně jednoznačná, respektive většinou nepracuje s konkrétními „číslly“, jako je tomu v případě smluvní pokuty stanovené v procentních sazbách za určité časové období. Nejvyšší soud ČR se však v minulosti zabýval případem, kdy byla smluvní pokuta sjednaná ve vztahu mezi podnikatelem a spotřebitelem ve výši 2,5násobku zajišťované¹⁴⁵ pohledávky; tuto soud považoval za nepřiměřenou.¹⁴⁶ Co je ale pro aplikační praxi soudů dle mého názoru z tohoto rozhodnutí významné, je zejména to, že Nejvyšší soud ČR zároveň vyslovil závěr,

¹⁴² Srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 5. 2007, sp. zn. 33 Odo 438/2005; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 4. 2001, sp. zn. 29 Cdo 1583/2000, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 403; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 2. 2008, sp. zn. 32 Cdo 5492/2007.

¹⁴³ Srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 10. 2007, sp. zn. 28 Cdo 3113/2007, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 5561; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 9. 8. 2001, sp. zn. 33 Odo 204/2001, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 675.

¹⁴⁴ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 11. 2009, sp. zn. 33 Cdo 1682/2007.

¹⁴⁵ Na posuzovanou věc se vztahoval zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, který smluvní pokutu chápal jako prostředek zajištění závazku, na rozdíl od zákon č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, který smluvní pokutu chápe jako prostředek utvrzení dluhu, jak vysvětleno výše.

¹⁴⁶ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. 33 Cdo 131/2012.

že pevně stanovenou smluvní pokutu ve výši několikanásobku zajištěné částky je možno (při současném zohlednění všech okolností případu) považovat za nepřiměřenou právě s ohledem na poměr mezi hodnotou zajištěné pohledávky a výší smluvní pokuty, kterou by v takovém případě byl dlužník povinen zaplatit i třeba jen za několik dnů prodlení.¹⁴⁷

V poměrech provedené analýzy si lze povšimnout, že v případech, kdy soud posuzoval (ať už pořizovací či zůstatkovou) hodnotu věci, jejíž navrácení bylo utvrzeno (respektive dřívější terminologií zajištěno) smluvní pokutou, vždy dospěl k závěru, že výše smluvní pokuty je nepřiměřená, neboť v konkrétním případě smluvní pokuta byla až cca 3-5x vyšší, než byla hodnota zařízení (set-top boxu), respektive až 6-7x vyšší, než byla hodnota přístupové karty.¹⁴⁸ Naopak, v případech, kdy soud shledal smluvní pokutu přiměřenou, soudy pořizovací či zůstatkovou hodnotu předmětných věcí neposuzovaly, respektive v odůvodnění rozhodnutí neuvedly poměr výše smluvní pokuty ve srovnání s (pořizovací či zůstatkovou) hodnotou daného zařízení.¹⁴⁹

S ohledem na zjištění plynoucí z provedené analýzy a judikатурní závěry jsem tedy dospěl k názoru, že další příčinou rozdílného posouzení přiměřenosti výše smluvní pokuty může být, zejména pokud se týká peněžité smluvní pokuty sjednané fixně, nastavení přípustných mezí, kdy je výše smluvní pokuty považována za přiměřenou a kdy nikoliv (například přímo v právních předpisech či sjednocováním judikatury Nejvyšším soudem ČR).

¹⁴⁷ Tamtéž.

¹⁴⁸ Srov. např. rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 12. 8. 2021, č. j. 53 C 125/2021-22; rozsudek Okresního soudu v České Lípě ze dne 14. 1. 2021, č. j. 38 C 266/2020-44; rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 8. 10. 2021, č. j. 33 C 85/2021-26; rozsudek Okresního soudu v Teplicích ze dne 15. 12. 2021, č. j. 120 C 22/2021-40; rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 3. 2022, č. j. 36 C 111/2021-29; rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 3. 2022, č. j. 8 C 271/2021-45; rozsudek Okresního soudu ve Vsetíně ze dne 12. 8. 2021, č. j. 16 C 37/2021-40.

¹⁴⁹ Srov. např. rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 29. 4. 2022, č. j. 9 C 14/2022-17; rozsudek Okresního soudu v Hodoníně ze dne 30. 9. 2021; rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 17. 1. 2022, č. j. 29 C 327/2021-37; rozsudek Okresního soudu v Písku ze dne 28. 2. 2022, č. j. 4 C 112/2021-66; rozsudek Okresního soudu ve Strakonici ze dne 30. 12. 2020, č. j. 7 C 210/2020-51; rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 19. 2. 2021, č. j. 109 C 41/2020-29.

3.2 Jasnost a srozumitelnost ujednání o smluvní pokutě

Analýzou rozhodnutí okresních soudů jsem zjistil, že dalším z problematických aspektů posuzování ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách je posouzení toho, zda smluvní pokuta je sjednána jasně a srozumitelně (transparentně, ujednání o smluvní pokutě je systematicky logicky zařazeno v textu smlouvy, není psáno nečitelně, malým písmem apod., tedy zda cílem podnikatele nebylo takové ujednání „skrýt“).

Tuto analýzu jsem provedl tak, že jsem z výše uvedené databáze rozhodnutí soudů vybral celkem 92 rozhodnutí okresních soudů, která měla obdobný skutkový základ,¹⁵⁰ kdy jejím cílem bylo zjistit, zda ve skutkově stejných případech jednotlivé okresní soudy, respektive jednotliví soudci, rozhodují podobně, či nikoli, a z tohoto následně učinit závěry, zejména nalézt příčiny tohoto rozdílného posouzení soudů a navrhnout možná řešení.

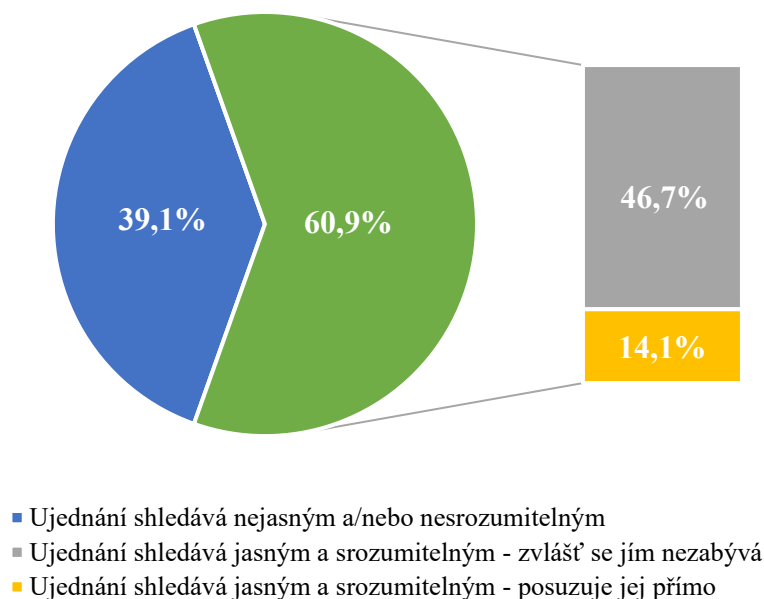
Pro tuto analýzu jsem zvolil případ, ve kterém na straně žalující strany vystupoval podnikatel a na straně žalované spotřebitel, kdy žalobou uplatněný nárok měl vyplývat mimo jiné z titulu nezaplacené smluvní pokuty za neodebrání nasmlouvaného množství určité komodity (plynu, elektřiny) ve výši 400 Kč a/nebo nezaplacené smluvní pokuty za každý jednotlivý případ prodlení s jakoukoli platbou dle smlouvy přesahující 10 dní ve výši 100 Kč, které byly sjednány ve smlouvě o sdružených službách dodávky plynu/elektřiny, konkrétně v článku nazvaném jako „ostatní ujednání“. Podstatným je zde jednak samotný název článku, který na první pohled nijak neupozorňuje na to, že by v něm mělo být obsaženo ujednání o smluvní pokutě (či jiné sankci), jednak to, že tento článek je formulován jako souvislý (nijak nečleněný) text, který obsahuje hned několik různých smluvních pokut, text obsahující ujednání o smluvních pokutách je psán poměrně malým písmem a není nijak zvýrazněn.¹⁵¹

K vyhledání relevantních rozhodnutí ve vztahu k této analýze jsem, kromě klíčových slov vztahujících se obecně ke všem provedeným analýzám, jak jsou uvedeny výše, užíval zejména následující slova a slovní spojení: ostatní ujednání, nesrozumitelná a nesrozumitelnost, srozumitelná a srozumitelnost, plyn, elektřina, sdružené služby (v různých pádech a za užití rozdílného skloňování).

¹⁵⁰ Pro analýzu byla vybrána rozhodnutí celkem 42 soudů a 92 soudců, kdy v zájmu objektivizace výsledků analýzy bylo vybráno od každého soudce vždy pouze jedno rozhodnutí, ač jich v těchto věcech někteří ze soudců vydali více. Seznam vybraných rozhodnutí tvoří přílohu č. 2 této diplomové práce.

¹⁵¹ Vzor této smlouvy tvoří přílohu č. 6 této diplomové práce.

Graf č. 2 - Jasnost a srozumitelnost ujednání o smluvní pokutě

Z analýzy vybraných rozhodnutí vyplynulo, že v celkem 60,9 % případů (56) soud shledal posuzované ujednání, tak jak je formulováno a systematicky zařazeno ve smlouvě, jasným a srozumitelným. Až ve 46,7 % případů (43) se však soud tímto ujednáním zvláště nezabývá, respektive žádným způsobem nehodnotí dané ujednání z hlediska jeho jasnosti a srozumitelnosti (logického zařazení, čitelnosti apod.), a tedy hodnotím tento přístup soudu jako jakousi „fikci jasnosti a srozumitelnosti ujednání“. Pouze ve 14,1 % případů (13) se soud tímto ujednáním zabýval přímo, přičemž jej vyhodnotil jako jasné a srozumitelné. Ve 39,1 % případů (36) se soud daným ujednáním zabýval a shledal jej rozporným s požadavkem jasnosti a/nebo srozumitelnosti.

V poměrech provedené analýzy, kdy byla desítkami soudců (okresních soudů) posuzována ujednání stejného znění (respektive obsahově stejná část smlouvy), lze vypořádat někdy zcela kontradiktorní závěry. Dále příkladmo uvádím citace některých závěrů z rozhodnutí soudů, které ujednání posoudily jako jasné a srozumitelné:

„Smlouva není nečitelná, smluvní ujednání nejsou nepřiměřeně dlouhá ani nepřehledná a přes určitou kostrbatost nejsou nesrozumitelná ani osobě průměrného rozumu (§ 1800 odst. 1 o.z.).“¹⁵²

¹⁵² Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 19. 3. 2021, č. j. 27 C 79/2020-71.

„Obě ujednání o smluvní pokutě soud shledal platnými, když jsou obsažena na straně jedna samotné smlouvy, přičemž smlouva má pouze dvě strany a seznámení se s obsahem smlouvy není tedy nijak náročné.“¹⁵³

„Smluvní pokuta ve výši 100Kč [sic!] byla rovněž důvodná, neboť ujednání o ní se stalo přímo v listině, na které byla zachycena samotná smlouva, nelze proto dospět k závěru, že by se jednalo o ujednání skryté nebo matoucí spotřebitele.“¹⁵⁴

Z rozhodnutí soudů, které posoudily totéž ujednání jako nejasné a/nebo nesrozumitelné, lze uvést například tyto závěry, které kontrastují s výše uvedenými závěry soudů, které předmětné ujednání o smluvní pokutě považují za jasné a srozumitelné:

„Ujednání o smluvní pokutě není v textu přehledně uvedeno, není nijak zvýrazněno, je zahrnuto do části nazvané „Ostatní ujednání“, zákazník není nikterak upozorněn na to, že tento závazek nad rámec závazku plynoucího ze smlouvy o sdružených dodávkách energií, na sebe přebírá, přestože např. cenovým podmínkám věnuje žalobce samostatný oddíl, a to za situace, kdy se jedná o smlouvu formulářovou, jejíž znění nemá možnost spotřebitel ovlivnit.“¹⁵⁵

„Ustanovení o smluvních pokutách nemá samostatné označení, ale jsou v odstavci nadepsaném jako „ostatní ujednání“. Soud má za to, že již tato formulace, která může spotřebiteli podsouvat, že se jedná o ostatní čili nepodstatné ujednání, jde k tíži spotřebitele. Dále samotná formulace smluvních pokut (viz. výše) [sic!] je dle názoru soudu zcela nepřehledná, neboť je psaná drobným písmem, v dlouhých souvětích a pro průměrně vzdělaného zákazníka/spotřebitele se musí jevit jako nepřehledná a nesrozumitelná. Soud má pochybnosti, zda žalobkyně skutečně žalovaného před podpisem smlouvy upozornila na toto ujednání o smluvních pokutách a to tak, aby jim skutečně porozuměl.“¹⁵⁶

„Shora citovaný výňatek z tzv. „ostatních ujednání“ této smlouvy je nesrozumitelný sám o sobě (viz předchozí odstavec), tím spíše bude nesrozumitelným pro spotřebitele, který (obvykle) není právnícky vzdělanou osobou; přitom je soud toho názoru, že v daném případě není pochyb o tom, že pochopit význam obsahu „ostatních ujednání“ bude mít nejen osoba průměrného, ale i nadprůměrného rozumu, není-li právnícky vzdělaná, neboť pomíneme-li celkovou jazykovou, zejména větně-stavební složitost daného textu, tak jsou v něm používány

¹⁵³ Rozsudek Okresního soudu v Karviné – pobočka Havířov ze dne 23. 6. 2022, č. j. 117 C 2/2022-99.

¹⁵⁴ Rozsudek Okresního soudu v Chomutově ze dne 13. 9. 2021, č. j. 30 C 109/2021-22.

¹⁵⁵ Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 11. 3. 2021, č. j. 73 C 112/2020-31.

¹⁵⁶ Rozsudek Okresního soudu v České Lípě ze dne 8. 2. 2022, č. j. 34 C 312/2021-48.

*termíny z právní teorie (např. „právně relevantní projev vůle“ či „trpět vadami“), které osoba bez právního vzdělání nemůže znát, natož jim rozumět.“*¹⁵⁷

Na základě uvedených výňatků lze tedy shrnout, že přestože soudy jasnost a srozumitelnost ujednání o smluvní pokutě mnohdy hodnotily z hlediska stejných kritérií (hledisko osoby průměrného rozumu, přehlednosti apod.), učinily zcela odlišné závěry o jasnosti a srozumitelnosti daného ujednání.

3.2.1 Příčiny rozdílného posouzení soudy

V databázi rozhodnutí lze mimo jiné dohledat i některá rozhodnutí krajských soudů přezkoumávající k odvolání žalobce rozhodnutí soudů I. stupně, kterými byl žalobou uplatněný nárok na zaplacení smluvní pokuty zamítnut.¹⁵⁸ I v praxi krajských soudů (odvolacích soudů) se však objevují rozdílné názory; zatímco například některé ze senátů Krajského soudu v Plzni a Krajského soudu v Ústí nad Labem považují předmětné ujednání o smluvní pokutě za jasné a srozumitelné, někteří soudci Krajského soudu v Brně nebo Krajského soudu v Ostravě jej hodnotí zcela opačně. Krajský soud v Ústí nad Labem v jednom ze svých rozhodnutí například uvádí: „*Tato smlouva je dle hodnocení odvolacího soudu určitá a srozumitelná, ujednání o smluvní pokutě není v textu smlouvy nikterak skryváno, smlouva netrpí nelogičností či nepřehledností textu.*“¹⁵⁹ Dále Krajský soud v Ústí nad Labem v tomtéž rozhodnutí dodal, že motivace žalobkyně některá ujednání skryt nebo spotřebitele formulací ujednání zmást nebyla v řízení tvrzena a takovýto záměr žalobkyně nelze spekulativně dovozovat. Lze poukázat na zjevnou ambivalenci závěrů v komparaci se závěry Krajského soudu v Brně, který posuzoval stejné ujednání, a uvedl následující: „*Z tohoto pohledu je třeba souhlasit se závěry soudu I. stupně, že ať již z hlediska grafického provedení, tak i z hlediska srozumitelnosti samotných ujednání, jsou pasáže týkající se smluvní pokuty nepřehledné a nesrozumitelné a tudíž neplatné dle § 588 o.z. pro rozpor s ustanoveními § 1811 a § 1813 o.z.*“¹⁶⁰ Je logické, že okresní soudy se řídí právním názorem

¹⁵⁷ Rozsudek Okresního soudu v Opavě ze dne 29. 4. 2021, č. j. 10 C 28/2021-30.

¹⁵⁸ Z databáze rozhodnutí bylo možné jako relevantní vybrat rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 8. 2. 2022, č. j. 56 Co 244/2021-94; rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 7. 2021, č. j. 12 Co 253/2020; rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 1. 2022, č. j. 37 Co 156/2021-81 a rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 8. 2022, č. j. 57 Co 130/2022-74.

¹⁵⁹ Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 7. 2021, č. j. 12 Co 253/2020.

¹⁶⁰ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 1. 2022, č. j. 37 Co 156/2021-81.

toho krajského soudu, do jehož obvodu spadají, tedy zároveň je logická i rozpornost právního posouzení jasnosti a srozumitelnosti daného ujednání v případě jednotlivých okresních soudů.

Nutno podotknout, že v některých případech si je sám soud vědom rozdílné praxe v otázce posuzování jasnosti a srozumitelnosti tohoto konkrétního ujednání, když například Okresní soud v Opavě v jednom ze svých rozhodnutí uvádí následující: „*Soudu je známo, že rozhodovací praxe v této otázce je napříč celou republikou různá a není dosud sjednocena vyššími instancemi; většina senátů Krajského soudu v Ostravě (nepočítaje v to pobočku v [obec]) sdílí názor uvedený v tomto rozsudku. Je tedy na žalobkyni, aby za účelem sjednocení praxe využila veškerých práv, která jí poskytuje občanský soudní řád.*“¹⁶¹ Jeden ze senátů Okresního soudu Plzeň-město dokonce, ač si vědom rozdílného právního názoru jemu nadřízeného soudu ve vztahu k posouzení daného ujednání, žalobu zamítl, a to s následujícím odůvodněním: „*Soudu je známo, že Krajský soud v Plzni v jednom případě dospěl k závěru opačnému (srov. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 3. 2021, sp. zn. 10 Co 18/2021), soud se však domnívá, že argumentační základna dosud není vyčerpána a že zatím nelze hovořit o ustálené soudní praxi. Soud je pevně přesvědčen, že text psaný drobným písmem a obsahující obecné smluvní podmínky vztahující se k danému typu smlouvy bez ohledu na to, s kým je uzavřena, je třeba z obsahového hlediska posoudit jako obchodní podmínky, bez ohledu na to, jak je nadepsán.*“¹⁶² Lze přitom předpokládat, že k takovému rozdílnému posouzení jasnosti a srozumitelnosti ujednání o smluvní pokutě (respektive jakéhokoli jiného ujednání) dochází nejen u tohoto konkrétního analyzovaného ujednání, ale i v jiných případech.

Soudy často v rozhodnutí zahrnutých do analýzy odkazují na nález Ústavního soudu ČR ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11 (publikován ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 183/2013), ve kterém se však Ústavní soud ČR zabýval především přípustností včlenění pro spotřebitele nevýhodných ujednání (jako například smluvní pokuty) do obchodních podmínek. V některých případech soudy opírají svůj názor o rozporu ujednání o smluvní pokutě s požadavkem jasnosti a srozumitelnosti právě o tento nález s tím, že je použitelný i na daný případ (tedy na ujednání obsažené přímo ve smlouvě),¹⁶³ mimo jiné

¹⁶¹ Rozsudek Okresního soudu v Opavě ze dne 13. 12. 2021, č. j. 17 C 187/2021-33.

¹⁶² Rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 23. 2. 2022, č. j. 13 C 173/2021-23.

¹⁶³ Např. rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 16. 3. 2022, č. j. 55 C 215/2021-39; rozsudek Okresního soudu v Mělníku ze dne 21. 2. 2022, č. j. 16 C 336/2021-70; rozsudek Okresního soudu v Teplicích ze dne 28. 6. 2021, č. j. 27 C 94/2021-40.

v něm totiž Ústavní soud ČR uvedl, že text spotřebitelské smlouvy má být pro průměrného spotřebitele dostatečně čitelný, přehledný a logicky uspořádaný. Tyto aspekty se projevují v tom, že smluvní ujednání musí být dostatečné velikosti písma, nesmějí mít výrazně menší velikost než okolní text či být umístěna v oddílech vzbuzující dojem nepodstatného charakteru.¹⁶⁴

Co se týká právní úpravy, která by tuto otázku řešila, ve vztahu ke spotřebiteli se obecně stanoví, že podnikatel musí učinit veškerá sdělení vůči spotřebiteli jasně a srozumitelně v jazyce, ve kterém se uzavírá smlouva.¹⁶⁵ Dále je v právní úpravě smluv uzavíraných adhezním způsobem obsaženo ustanovení, které stanovuje, že pokud takováto smlouva obsahuje doložku, kterou lze přečíst jen se zvláštními obtížemi, nebo doložku pro osobu průměrného rozumu nesrozumitelnou, je tato doložka platná v případě, že slabší straně nepůsobí újmu nebo v případě, že druhá strana prokáže, že význam doložky byl slabší straně dostatečně vysvětlen.¹⁶⁶ Tato právní úprava pracuje s pojmem „slabší strana“, který je odlišný od pojmu spotřebitel, jak vysvětleno výše. Podstatné je však to, že právní úprava dále nestanoví, za jakých podmínek lze považovat sdělení či doložku za jasné a srozumitelné nebo čitelné bez zvláštních obtíží, což dle mého názoru může činit obtíže při posuzování těchto aspektů soudy.

Lze shrnout, že významnou příčinou rozdílného posouzení toho, za jakých podmínek (ne)lze ujednání o smluvní pokutě považovat za jasné a srozumitelné, je neexistence právní úpravy, která by tuto otázku blíže upravovala.

¹⁶⁴ Srov. náleží Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 183/2013; náleží Ústavního soudu ze dne 15. 6. 2009, sp. zn. I. ÚS 342/09, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 144/2009.

¹⁶⁵ Ustanovení § 1811 odst. 1 OZ.

¹⁶⁶ Ustanovení § 1800 odst. 1 OZ.

3.3 Smluvní pokuta obsažená v obchodních podmínkách

Dalším z problémů, které jsem analýzou rozhodnutí zveřejněných v databázi rozhodnutí soudů shledal, je otázka toho, zda je přípustné, aby ujednání o smluvní pokutě v závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem bylo za určitých podmínek obsaženo v obchodních podmínkách či jiné listině odlišné od spotřebitelské smlouvy¹⁶⁷, či zda toto musí být součástí výlučně spotřebitelské smlouvy (smlouvy hlavní). S uvedeným dále souvisí i otázka, zda je přípustné, aby základ ujednání o smluvní pokutě¹⁶⁸ byl obsažen ve spotřebitelské smlouvě (smlouvě hlavní), ale její konkrétní výše, definice toho, co se rozumí porušením povinnosti spotřebitele, či jiná ujednání související se smluvní pokutou v obchodních podmínkách podnikatele (nebo jiné listině odlišné od spotřebitelské smlouvy), které jsou připojeny ke spotřebitelské smlouvě či je na ně odkazováno, a za jakých podmínek je toto možné.

Danou analýzu jsem provedl tak, že jsem z předmětné databáze rozhodnutí soudů vybral celkem 64 rozhodnutí okresních soudů, která měla obdobný skutkový základ,¹⁶⁹ kdy jejím cílem bylo zjistit, zda ve skutkově obdobných případech jednotlivé okresní soudy, respektive jednotliví soudci, rozhodují podobně, či nikoli, a z tohoto následně učinit závěry, zejména nalézt příčiny tohoto rozdílného posouzení soudců a navrhnout možná řešení.

Pro předmětnou analýzu jsem si zvolil případ, kdy na straně žalující vystupoval podnikatel a na straně žalované spotřebitel, přičemž žalobou uplatněný nárok se měl opírat o smlouvu o poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací, na základě níž měl žalovaný mimo jiné pronajaté přijímací zařízení (modem či set-top-box). V této smlouvě se žalovaný zavázal k úhradě smluvní pokuty v případě, že po skončení smluvního vztahu nevrátí žalobci pronajaté zařízení řádně a včas s tím, že zde bylo odkazováno na obchodní podmínky, které blíže specifikují, co se rozumí vrácením předmětného zařízení

¹⁶⁷ Hovoří-li se v této diplomové práci o obchodních podmínkách či jiné listině odlišné od spotřebitelské smlouvy, má se jimi na mysli veškeré listiny, které podnikatel připojuje ke spotřebitelské smlouvě a/nebo na ně ve spotřebitelské smlouvě odkazuje, bez ohledu na to, jak jsou označeny. Jedná se nejčastěji o listiny označované jako ceníky, sazebníky, tarify či informace pro spotřebitele.

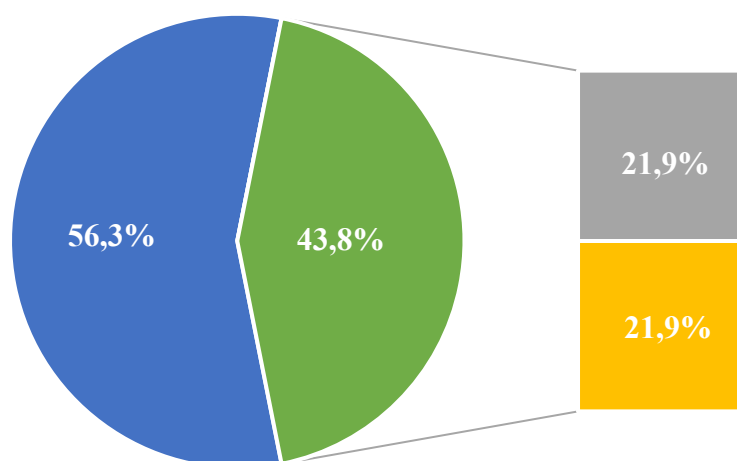
¹⁶⁸ „Základem ujednání o smluvní pokutě“ se rozumí prosté ujednání o tom, že spotřebitel je povinen zaplatit podnikateli smluvní pokutu, poruší-li určitou povinnost, aniž by byla ve smlouvě sjednána např. konkrétní výše smluvní pokuty či lhůta, v níž je spotřebitel povinen povinnost splnit.

¹⁶⁹ Pro analýzu byla vybrána rozhodnutí celkem 32 soudů a 64 soudců, kdy v zájmu objektivizace výsledků analýzy bylo vybráno od každého soudce vždy pouze jedno rozhodnutí, ač jich v těchto věcech někteří ze soudců vydali více. Seznam vybraných rozhodnutí tvoří přílohu č. 3 této diplomové práce.

řádně a včas, a dále na ceník žalobce, který stanovuje konkrétní výši smluvní pokuty pro různé druhy zařízení.¹⁷⁰

K vyhledání relevantních rozhodnutí ve vztahu k této analýze jsem, kromě klíčových slov vztahujících se obecně ke všem provedeným analýzám, jak jsou uvedeny výše, užíval zejména následující slova a slovní spojení: všeobecné obchodní podmínky, ceník, modem, set-top box, zařízení (v různých pádech a za užití rozdílného skloňování). Dále jsem cíleně zadával do vyhledávání nález Ústavního soudu ČR ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11, neboť v průběhu provádění analýzy se ukázalo, že je na něj soudy často odkazováno, jak bude podrobněji rozvedeno dále.

Graf č. 3 - Ujednání o smluvní pokutě v obchodních podmínkách

- Ujednání shledává rozporným s právem
- Ujednání shledává souladným s právem - rozebírá jej
- Ujednání shledává souladným s právem - nerozebírá jej

Z analýzy vybraných rozhodnutí vyplynulo, že v 56,3 % případů (36) soudy shledávají ujednání o smluvní pokutě, kdy je závazek spotřebitele k zaplacení smluvní pokuty sjednán částečně v samotné spotřebitelské smlouvě a částečně (konkrétní výše, výkladová ustanovení k porušení povinností spotřebitele atp.) v obchodních podmínkách podnikatele (listině odlišné od spotřebitelské smlouvy), rozporným s právem. Ve 43,8 % případů (28) soudy posoudily takovéto ujednání jako souladné s právem. Z toho ve 21,9 % případů (14) soudy přímo rozebírají, zda dané ujednání lze s ohledem na jeho sjednání částečně v samotné smlouvě a částečně v obchodních podmínkách/ceníku považovat za souladné s právem a

¹⁷⁰ Vzor smlouvy, části obchodních podmínek a ceníku tvoří přílohu č. 7 této smlouvy.

dospívají k názoru, že ano; ve 21,9 % případů (14) se soudy danému ujednání zvláště nevěnují, tedy považují tento přístup za jakousi „fikci souladu ujednání s právem“.

3.3.1 Příčiny rozdílného posouzení soudy

Dne 11. 11. 2013 byl vydán poměrně přelomový, soudy i odbornou veřejností často citovaný a (i kriticky) komentovaný náleží Ústavního soudu ČR, sp. zn. I. ÚS 3512/11 (publikován ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 183/2013), který byl v této diplomové práci zmiňován již v souvislosti s jasností a srozumitelností ujednání. Ústavní soud ČR se v tomto nálezu vyjádřil k ne/možnosti včleňování pro spotřebitele nevýhodných ujednání (jako je právě smluvní pokuta) do obchodních podmínek podnikatele, když mimo jiné uvedl následující: *„Z uvedeného plyne konečný závěr, který dopadá na věc stěžovatele, že v rámci spotřebitelských smluv ujednání zakládající smluvní pokutu (podobně jako rozhodčí doložka) zásadně nemohou být součástí tzv. všeobecných obchodních podmínek, nýbrž toliko spotřebitelské smlouvy samotné (listiny, na niž spotřebitel připojuje svůj podpis). Výjimku představují specifické případy, kdy se z povahy věci uplatňuje specifický režim (např. smlouva o přepravě osob s ohledem na § 3 vyhlášky č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou drážní a silniční osobní dopravu, apod.).“*¹⁷¹ Dle Ústavního soudu ČR by obchodní podmínky ve spotřebitelských smlouvách měly sloužit k tomu, aby nebylo nutné do každé smlouvy přepisovat ujednání „technického a vysvětlujícího“ charakteru; a naopak nemají sloužit k tomu, aby do nich podnikatel skrýval ujednání, která jsou pro spotřebitele nevýhodná a o nichž předpokládá, že mohou uniknout spotřebitelově pozornosti. Ústavní soud ČR zároveň upozornil, že nelze výše uvedené interpretovat jako *a priori* vyloučení (příkladmo) jmenovaných podstatných ujednání ze spotřebitelských smluv obecně, ale především jako omezení jejich uplatňování v takzvaných všeobecných obchodních podmínkách.¹⁷² Za povšimnutí stojí i formulace – užití výrazu „zásadně“, tj. nikoli bezvýjimečně (*„[...] ujednání zakládající smluvní pokutu [...] zásadně nemohou být ...“*).

¹⁷¹ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 183/2013, bod 33.

¹⁷² Srov. náleží Ústavního soudu ČR ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 183/2013, bod 30-31.

Výše uvedené závěry Ústavního soudu ČR a na ně navazující judikatura Nejvyššího soudu ČR¹⁷³ byly podrobeny nejedné kritice ze strany odborné veřejnosti. Podrobně se ve vztahu k uvedené judikatuře vyjádřili například Hulmák a Bezouška, kteří upozornili zejména na to, že závěry jsou příliš kategorické, nevyplývají ze současné ani předcházející právní úpravy a nelze obecně dovozovat, že by ujednání o smluvní pokutě v obchodních podmínkách (a jiných listinách) ve spotřebitelských smlouvách postrádalo jasnost a srozumitelnost, když toto je nutné vždy zkoumat v kontextu dalších okolností (systematické zařazení, velikost písma aj.). Judikaturu Ústavního soudu ČR a Nejvyššího soudu ČR chápou jako určitý tlak na to, aby obchodní podmínky nesloužily k ukryvání překvapivých ujednání, avšak poukazují na to, že proti tomuto má nová právní úprava výslovnou obranu v ustanovení § 1753 OZ, na rozdíl od předcházející právní úpravy.¹⁷⁴ I pozdější judikatura Nejvyššího soudu ČR výše uvedené judikturní závěry do jisté míry korigovala, když v jednom ze svých rozsudků Nejvyšší soud ČR uvedl, že: „Názor prosazovaný dovolatelkou, že smluvní pokuta sjednaná v úvěrových podmínkách, které jsou součástí smlouvy o úvěru, je – bez dalšího – ujednáním neplatným ve smyslu § 55 odst. 2 a § 56 odst. 1 obč. zák., není správný. Dohoda dodavatele se spotřebitelem o smluvní pokutě podléhá primárně testu proporcionality (přiměřenosti) vyjádřenému v § 56 odst. 1 obč. zák.“¹⁷⁵ Naproti tomu Galvas uvádí, nutno však podotknout, že před vydáním výše uvedeného rozsudku Nejvyššího soudu ČR, že na nemožnost obsažení smluvní pokuty v obchodních podmínkách je třeba hledět rozšiřujícím výkladem.¹⁷⁶

Rovněž nutno podotknout, že zmiňovaná judikatura neodpovídá přímo na spornou otázku, zda je možné část (základ) ujednání o smluvní pokutě (povinnost k zaplacení smluvní pokuty v případě porušení určité povinnosti) sjednat ve spotřebitelské smlouvě a část (například konkrétní výši smluvní pokuty) určit odkazem na obchodní podmínky, ceník nebo jinou listinu, či nikoliv.¹⁷⁷ Domnívám se, že i tato skutečnost vyvolává výkladové nejasnosti, kdy zatímco některé soudy vykládají závěry uvedené v nálezů Ústavního soudu

¹⁷³ Srov. rozsudek Nejvyššího soud ČR ze dne 28. 2. 2017, sp. zn. 32 ICdo 86/2015, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 16501.

¹⁷⁴ Srov. HULMÁK, Milan. BEZOUŠKA, Petr. Obchodní podmínky, smluvní pokuta a jiná ujednání. *Právní rozhledy*, 2018, č. 1, s. 7-11.

¹⁷⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 3. 2018, sp. zn. 33 ICdo 45/2017, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 19989.

¹⁷⁶ Srov. GALVAS, Miroslav. In: DOHNAL, Jakub. GALVAS, Miroslav. OLIVA, Jakub. *Obchodní smlouvy*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 179, marg. č. 110. ISBN 978-80-7400-489-6.

¹⁷⁷ Srov. TINTĚRA, Tomáš. *Smluvní pokuta v ČR a Evropě*. 1. vyd. Praha: Leges, 2015, s. 107. ISBN 978-80-7502-095-6.

ČR spíše extenzivněji, tedy tak, že je třeba sjednat smluvní pokutu výlučně ve spotřebitelské smlouvě (smlouvě hlavní) bez možnosti specifikace dalších podmínek v jiných listinách, některé soudy mají restriktivnější přístup, tedy mají za to, že je třeba sjednat základ ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelské smlouvě (smlouvě hlavní), ale další podmínky mohou být obsaženy i v jiných listinách odlišných od spotřebitelské smlouvy (například obchodních podmínkách, ceníku).

V analyzovaných rozhodnutích tak lze sledovat někdy zcela protichůdné názory. Kupříkladu Okresní soud v Karviné v jednom z rozsudků uvádí: „*Soud v tomto případě neshledává ujednání o smluvní pokutě dle § 2048 občanského zákoníku jako neplatně uzavřené a má za to, že na tuto konkrétní smlouvu již účinky nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3512/11 ze dne 11. 11. 2013 nedopadají. Zajištění vrácení zařízení smluvní pokutou nemůže být pro žalovaného jako spotřebitele překvapivé, neboť smluvní pokuta pro tento případ je sjednána přímo ve smlouvě, byť konkrétní výše smluvní pokuty je stanovena v samostatném ceníku.*“¹⁷⁸ Lze se setkat dokonce i s názorem, že od účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, tj. od 1. 1. 2014, nelze použít zmiňovaný judikát Ústavního soudu, když ujednání o smluvní pokutě již nevyžaduje písemnou formu.¹⁷⁹ Tento právní názor vyjádřil ve svém rozsudku Okresní soud v Kladně, když uvedl: „*Vzhledem k tomu, že podle shora uvedené právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 sjednání smluvní pokuty nevyžaduje ani ve spotřebitelských smlouvách písemnou formu, neuplatní se dřívější judikatura Ústavního soudu omezující stanovení smluvní pokuty v rámci ceníku a všeobecných podmínek spotřebitelem samostatně nepodepsaných.*“¹⁸⁰ Naproti tomu jiné soudy mají za to, že uvedená judikatura Ústavního soudu ČR je stále aplikovatelná; například Okresní soud v Chomutově v jednom ze svých rozsudků uvádí následující závěry: „*[anonymizováno] sice učinil formální minimum, když „holé“ ujednání o smluvní pokutě učinil součástí podepsané smlouvy a zakázkového listu, nicméně nárokům vzneseným na jeho jednání ke spotřebiteli Ústavním soudem stejně nevyhověl. Ujednání je psáno velmi drobným, sotva čitelným písmem, nebudí dojem podstatného ujednání. Podmínky nároku a výše smluvní pokuty jsou uvedeny ve dvou dalších zcela odlišných dokumentech, což situaci dále zneprůhledňuje, přitom vzhledem k nevelké obsáhlosti těchto ustanovení nic nebránilo [anonymizováno] je učinit již přímo součástí uzavřené smlouvy a odstranit veškeré*

¹⁷⁸ Rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 14. 3. 2022, č. j. 27 C 428/2021-31.

¹⁷⁹ Předchozí právní úprava, konkrétně ustanovení § 544 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, vyžadovala pro ujednání o smluvní pokutě písemnou formu, jak výše uvedeno.

¹⁸⁰ Rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 18. 1. 2021, č. j. 217 C 2/2021-55.

*pochybnosti, zda byl „s riziky“ smluvního vztahu s [anonymizováno] spotřebitel (žalovaný) dostatečně seznámen.“*¹⁸¹

Na základě výše uvedeného lze shrnout, že příčinou rozdílného posouzení toho, zda a za jakých podmínek lze sjednat smluvní pokutu (respektive její část) v obchodních podmínkách či jiné listině odlišné od spotřebitelské smlouvy, jsou nejasnosti ohledně výkladu judikatury Ústavního soudu ČR a Nejvyššího soudu ČR a neexistence právní úpravy, která by danou otázku výslovně upravovala (ať již tak, že by stanovovala, že je možné smluvní pokutu sjednat i v jiné listině než ve spotřebitelské smlouvě a za jakých podmínek je toto možné, či by stanovovala, že toto je vyloučeno).

¹⁸¹ Rozsudek Okresního soudu v Chomutově ze dne 19. 1. 2021, č. j. 8 C 390/2020-48.

4. ZHODNOCENÍ PRÁVNÍ ÚPRAVY A DOPORUČENÍ ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ VZNIKAJÍCÍCH PŘI POSUZOVÁNÍ UJEDNÁNÍ O SMLUVNÍ POKUTĚ

V následující kapitole této diplomové práce je na základě problémů, které byly shledány provedenými analýzami rozhodnutí soudů, zhodnocena právní úprava, jež se těchto problémů dotýká, a jsou navržena konkrétní řešení, která by mohla napomoci v řešení shledaných problémů, respektive zejména omezit množství případů, kdy dochází k nesprávné interpretaci a aplikaci práva ochrany spotřebitele, a přispět ke sjednocení judikatury v některých otázkách.

4.1 Přiměřenost výše smluvní pokuty

Jak uvedeno výše, důvodem rozdílného posouzení přiměřenosti výše smluvní pokuty soudy může být nesprávná interpretace a aplikace ustanovení práva ochrany spotřebitele, kdy problematickou v tomto ohledu shledávám systematiku právní úpravy, respektive její neprovázanost, dále ještě donedávna nestanovení nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty jako zneužívajícího ujednání, a konečně nejasné hranice přiměřené výše smluvní pokuty.

4.1.1 Legislativní změny v občanském zákoníku

V následující části diplomové práce se vyjadřuji ke třem ustanovením občanského zákoníku, a to ustanovením § 2048, § 2051 a § 1814, a navrhuji několik možných změn, s tím, že tyto uvádím jako na sobě nezávislé alternativy; nevylučuji však, že by některé z nich mohly být zavedeny do právního řádu současně a vhodně se doplňovat.

4.1.1.1 Návrh změny ustanovení § 2048 OZ

V současnosti ustanovení § 2048 OZ obsahuje dva odstavce; v odst. 1 je obsažena právní úprava týkající se ujednání stran o smluvní pokutě, nezávislosti vzniku práva na zaplacení

smluvní pokuty na vzniku škody a forma plnění smluvní pokuty. Pokud jde o odst. 2, tento byl do ustanovení § 2048 včleněn až zákonem č. 192/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů. Tato novela nabyla účinnosti dne 1. 7. 2021 a jejím cílem bylo především zvýšit ochranu dětí v právních vztazích. Tento požadavek na zvýšenou ochranu nezletilých se promítl právě i v odst. 2 ustanovení § 2048 OZ, a to tak, že tento nově stanovil zdánlivost ujednání, kterým se zavázal k plnění smluvní pokuty nezletilý, který v době ujednání nedovršil patnácti let.

Na základě provedené analýzy rozhodnutí soudů lze konstatovat, že soudy při právním posouzení případů, kdy je uplatňován nárok na zaplacení smluvní pokuty, v naprosté většině případů citují či parafrázuji ustanovení § 2048 OZ. Z tohoto důvodu se mi jeví jako efektivní pro to, aby ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem nebyla „přehlížena“, což se ukázalo být poměrně častým problémem, do tohoto ustanovení včlenit odst. 3, který by výslovně, jako je tomu v případě smluvní pokuty sjednané s nezletilým mladším patnácti let (odst. 2), zakotvoval zdánlivost ujednání o smluvní pokutě sjednané se spotřebitelem, avšak, na rozdíl od odst. 2, je-li tato nepřiměřeně vysoká.

Navrhuji tedy následující znění ustanovení § 2048 OZ:¹⁸²

„(1) Ujednají-li strany pro případ porušení smluvené povinnosti smluvní pokutu v určité výši nebo způsob, jak se výše smluvní pokuty určí, může věřitel požadovat smluvní pokutu bez zřetele k tomu, zda mu porušením utvrzené povinnosti vznikla škoda. Smluvní pokuta může být ujednána i v jiném plnění než peněžitém.

(2) K ujednání, kterým se zavázal k plnění smluvní pokuty nezletilý, který v době ujednání nedovršil patnácti let, se nepřihlíží.

(3) K ujednání, kterým se zavázal k plnění nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty spotřebitel, se nepřihlíží.“

Navrhovaná změna, respektive včlenění odst. 3 v navrhovaném znění, by mělo zajistit vyšší provázanost právní úpravy smluvní pokuty s právní úpravou ustanovení o závazcích

¹⁸² Je-li v následujících částech diplomové práce v souvislosti s návrhy *de lege ferenda* uváděno aktuální znění příslušného ustanovení, vlastní návrh je vždy podtržen.

ze smluv uzavíraných se spotřebitelem, což by mělo vést k tomu, že zvláštní úprava závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem nebude soudy opomíjena.

Lze (do jisté míry oprávněně) namítat, že navrhovaný odst. 3 ustanovení § 2048 OZ by mohl představovat duplicitu k ustanovení § 1814 odst. 1 písm. l) OZ stanovujícím, že zneužívajícím ujednáním je vždy takové ujednání, které ukládá spotřebiteli pro případ porušení povinnosti nepřiměřenou sankci, když pod pojem „sankce“ lze jistě zařadit smluvní pokutu (k tomu viz dále). Vzhledem k tomu, v jaké míře je však zvláštní úprava ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem opomíjena (jak vyplynulo z analyzovaných rozhodnutí, jedná se o více než 1/3 případů), jeví se mi jako vhodnější řešení, aby zdánlivost ujednání, kterým se zavázal k plnění nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty spotřebitel, byla zařazena přímo v ustanovení § 2048 OZ, upravujícím smluvní pokutu obecně. Nicméně výslovné stanovení nepřiměřeně vysoké sankce jako zneužívajícího ujednání [ustanovení § 1814 odst. 1 písm. l) OZ] bylo do občanského zákoníku včleněno až ke dni 6. 1. 2023; nelze tedy vyloučit, že již v důsledku přijetí této právní úpravy dojde k omezení výskytu tohoto problému v soudní praxi.

4.1.1.2 Návrhy změny ustanovení § 2051 OZ

V ustanovení § 2051 OZ je upraveno právo soudu moderovat (snížit) nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu na návrh dlužníka; toto se však neužije ve vztahu se spotřebiteli, kdy v případě ujednání o smluvní pokutě v nepřiměřené výši soud k tomuto ujednání nemá přihlížet. Přesto však v aplikační praxi soudů dochází k tomu, že soud očekává aktivitu spotřebitele (jeho návrh), aby se mohl ke snížení nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty uchýlit, případně tuto sníží i bez návrhu spotřebitele, tedy z úřední povinnosti, přestože ujednání jako celek je stíženo sankcí zdánlivosti, jak uvedeno výše. Jinými slovy dochází k tomu, že soudy aplikují uvedené ustanovení na spotřebitelské smlouvy, ačkoli se na ně nevztahuje.

Aktuální znění daného ustanovení je následující: *„Nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu může soud na návrh dlužníka snížit s přihlédnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti až do výše škody vzniklé do doby rozhodnutí porušením té povinnosti, na kterou se vztahuje smluvní pokuta. K náhradě škody, vznikne-li na ni později právo, je poškozený*

oprávněn do výše smluvní pokuty.“¹⁸³ Přímo ze znění daného ustanovení tedy nevyplývá, že by jej nebylo možné užít na spotřebitelské smlouvy, což je dle mého názoru významným problémem v aplikační praxi soudů v této oblasti. Soudy tedy musí dovozovat nemožnost aplikace moderačního práva soudu na vztahy mezi spotřebiteli a podnikateli z ustanovení § 1814 odst. 1 písm. l) OZ ve spojení s ustanovením § 1815 OZ, respektive dříve, před stanovením nepřiměřeně vysoké sankce jako zneužívajícího ujednání výslovně (od 6. 1. 2023), z generální klauzule obsažené v ustanovení § 1813 OZ ve spojení s ustanovením § 1815 OZ.

Pro řešení tohoto problému navrhuji jako jednu z možností změnu ustanovení § 2051 OZ, konkrétně včlenění nové věty (věty třetí) do tohoto ustanovení, například v následujícím znění: *„To neplatí v případě nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty ujednané ve spotřebitelské smlouvě (§ 1815).“* Tato nová věta by tedy odkazovala na právní úpravu ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem, respektive na ustanovení obsahující konsekvence užití zneužívajícího ujednání ve spotřebitelské smlouvě, tj. zdánlivost ujednání.

Druhou alternativou je explicitně vyjádřit vyloučení možnosti moderace (snížení) smluvní pokuty ve spotřebitelských smlouvách, jakož i následek sjednání nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty sjednané ve vztahu podnikatele se spotřebitelem. V takovém případě navrhuji následující možné znění ustanovení § 2051 OZ, respektive včlenění nového odst. 2:

„(1) Nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu může soud na návrh dlužníka snížit s přihlédnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti až do výše škody vzniklé do doby rozhodnutí porušením té povinnosti, na kterou se vztahuje smluvní pokuta. K náhradě škody, vznikne-li na ni později právo, je poškozený oprávněn do výše smluvní pokuty.

(2) Odstavec 1 se nepoužije, je-li nepřiměřeně vysoká smluvní pokuta ujednána ve spotřebitelské smlouvě.“

Díky těmto návrhům by mělo dojít k tomu, že se právní úprava smluvní pokuty s právní úpravou ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem stane vzájemně více provázanou a přehlednější, tedy nemělo by docházet k tomu, že právo soudu moderovat

¹⁸³ Ustanovení § 2051 OZ.

nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu na návrh dlužníka bude aplikováno na spotřebitelské smlouvy.

Stejně jako jsem uváděl u předcházejícího návrhu, tento návrh může představovat do určité míry duplicitu k ustanovení § 1814 odst. 1 písm. l) OZ ve spojení s ustanovením § 1815 OZ. Ovšem míra, v jaké je nesprávně aplikováno ustanovení § 2051 OZ na vztahy mezi spotřebiteli a podnikateli, z mého pohledu napovídá tomu, že dosavadní právní úprava v tomto smyslu není zcela vhodnou. Nevylučuji však, že již poměrně nedávno přijatá právní úprava stanovující nepřiměřeně vysokou sankci jako zneužívající ujednání [ustanovení § 1814 odst. 1 písm. l) OZ] by mohla napomoci v řešení tohoto problému.

4.1.1.3 Změna ustanovení § 1814 OZ

Jak uvedeno výše, ustanovení § 1814 odst. 1 OZ obsahuje výčet ujednání ve spotřebitelských smlouvách, která jsou považována za zneužívající vždy (*black list*); v odst. 2 je pak obsažen výčet ujednání, u nichž je presumován jejich zneužívající charakter (*grey list*). Přestože je smluvní pokuta instrumentem, který je (nejen) ve spotřebitelských vztazích poměrně častým nástrojem utvrzení závazků, nebylo až do novely občanského zákoníku účinné ke dni 6. 1. 2023 ujednání o nepřiměřeně vysoké smluvní pokutě (případně jiné sankce) zakotveno mezi těmito zneužívajícími ujednáními. Výše zmiňovanou novelou byl mimo jiné rozšířen *black list* a ustanovení § 1814 odst. 1 OZ v současnosti obsahuje písm. l), dle kterého je zneužívajícím ujednání vždy takové ujednání, které ukládá spotřebiteli pro případ porušení povinnosti nepřiměřenou sankci.

Osobně tuto novelu, konkrétně rozšíření těchto zneužívajících ujednání o ujednání nepřiměřeně sankcionující spotřebitele, vítám a domnívám se, že může přispět k usnadnění aplikace práva a přehlednosti právní úpravy ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem, a to zejména v tom smyslu, že se stane zřetelnějším rozdíl mezi důsledky nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty sjednané v závazcích odlišných od spotřebitelských smluv (ustanovení § 2051 OZ) a ve spotřebitelských smlouvách (ustanovení § 1815 OZ). Rovněž soudy nebudou muset zneužívající charakter nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty (či jakékoli jiné sankce) vyvozovat z generální klauzule uvedené v ustanovení § 1813 OZ, ale mohou užít přímo ustanovení § 1814 odst. 1 písm. l) OZ, což rovněž může z mého pohledu významně usnadnit aplikační praxi.

porušení smluvní pokutou utvrzené povinnosti.¹⁸⁷ Ze všech těchto důvodů tedy nepovažují užití výrazu „odškodné“ za vhodné.

Bod 1. písm. e) přílohy Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách do svých právních řádů implementovaly i jiné členské státy Evropské unie, například Slovensko¹⁸⁸, Polsko¹⁸⁹, Francie¹⁹⁰ nebo Španělsko¹⁹¹. Pokud však jde o volbu institutů a terminologie v cizích právních řádech, tato se různí. Kupříkladu polský občanský zákoník hovoří o zákazu ujednání, které ukládá spotřebiteli, jenž nesplnil povinnost nebo odstoupil od smlouvy, povinnost zaplatit značně nepřiměřenou smluvní pokutu¹⁹² nebo značně nepřiměřené odstupné¹⁹³.¹⁹⁴ Dané ustanovení tedy nemíří pouze na případy porušení povinnosti, nýbrž i na případy, kdy spotřebitel žádnou povinnost neporuší a využije svého práva od smlouvy odstoupit se zaplacením odstupného. Pozornost si dle mě dále zasluhuje verze výše jmenovaného bodu směrnice obsažená ve slovenském občanském zákoníku. Tato za zneužívající ujednání považuje takové ujednání, které požaduje od spotřebitele, který nesplnil svůj závazek, aby zaplatil nepřiměřeně vysokou sumu (částku) jako sankci spojenou s nesplněním jeho závazku.¹⁹⁵ Předmětné ustanovení slovenského občanského zákoníku tedy neužívá konkrétních pojmů, jako je například smluvní pokuta či odškodné, ale obecně hovoří o jakékoli nepřiměřeně vysoké sumě (částce), kterou by spotřebitel byl povinen zaplatit z důvodu, že nesplnil svůj závazek. Užití daného slovního spojení namísto konkrétních výrazů, ať už jsou v právních předpisech výslovně upraveny (například smluvní pokuta), či nikoliv (například odškodné), hodnotím kladně, když mám za to, že předmětná směrnice [bod 1. písm. e) její přílohy] neměla cílit pouze na konkrétní institut (kupříkladu právě smluvní pokutu), nýbrž obecně na jakékoli plnění, které by měl spotřebitel podnikateli poskytnout v souvislosti s nesplněním svého závazku. Pod slovní spojení „nepřiměřeně vysoká suma jako sankce spojená s nesplněním závazku spotřebitele“ lze dle mého názoru subsumovat bez výkladových nejasností jakoukoli sankci s uvedeným účelem bez ohledu na

¹⁸⁷ V ustanovení § 2048 odst. 1 OZ se přímo stanoví, že věřitel může požadovat smluvní pokutu bez zřetele k tomu, zda mu porušením utvrzené povinnosti vznikla škoda.

¹⁸⁸ Srov. ustanovení § 53 odst. 4 písm. k) zákona č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník.

¹⁸⁹ Srov. Art. 385³ pkt 17 KC.

¹⁹⁰ Srov. Art. R. 212-2, L. 214-1, 3°, Code de la consommation.

¹⁹¹ Srov. Art. 85/6, La Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios.

¹⁹² V polštině „kara umowna“; upraveno zejména v Art. 483 a násl. KC.

¹⁹³ V polštině „odstępne“; upraveno zejména v Art. 396 KC.

¹⁹⁴ Art. 385³ pkt 17 KC (vlastní překlad).

¹⁹⁵ Srov. ustanovení § 53 odst. 4 písm. k) zákona č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník.

to, jak je nazvána (smluvní pokuta, odškodné, poplatek, penále, platba, finanční vyrovnání aj.), není tedy podstatné, zda se jedná o ujednání pojmenované či nepojmenované.¹⁹⁶ Z těchto důvodů hodnotím, pokud je o užití výrazu sankce, pozitivně i terminologii užitou zákonodárcem pro znění ustanovení § 1814 odst. 1 písm. l) OZ, když tento hovoří o „nepřiměřené sankci“. Pojem „sankce“ je občanským zákoníkem nedefinovaný, avšak na několika místech užívaný právě v souvislosti se závazky ze smluv uzavíraných se spotřebitelem.¹⁹⁷

Na druhou stranu je dle mého názoru uvedenému znění zneužívajícího ujednání třeba vytknout, že tak, jak je formulováno, se dotýká pouze případů, kdy spotřebitel poruší určitou povinnost; (zřejmě) tedy pod něj nebude možné subsumovat případy, kdy je po spotřebiteli požadováno nepřiměřeně vysoké plnění na základě jiné právní skutečnosti, než je porušení povinnosti, například zrušení závazku se zaplacením (nepřiměřeně vysokého) odstupného.¹⁹⁸ Ze znění bodu 1 písm. e) Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách přitom dle mého názoru nevyplývá, že by toto mělo cílit výlučně na případy porušení povinnosti. Hovoří se totiž nikoli o „porušení povinnosti“, nýbrž o „neplnění závazku/povinnosti“,¹⁹⁹ pod což by dle mého názoru bylo možné vztáhnout právě i ujednání o odstupném (případně jiné nepojmenované ujednání). Pod neplněním závazku/povinnosti si lze dle mého názoru představit právě i situaci, kdy se spotřebitel rozhodne závazek dále neplnit – zrušit jej se zaplacením odstupného.²⁰⁰ V tomto smyslu připomínám výše zmíněnou polskou právní úpravu, která zakazuje po spotřebiteli požadovat smluvní pokutu a odstupné ve značně nepřiměřené výši; je tedy zřejmé, že polský zákonodárce si uvědomuje rozdíl mezi těmito dvěma instituty a záměrně je staví vedle sebe.

¹⁹⁶ Srov. TINTĚRA (2012) *Smluvní pokuta v teorii a praxi*, s. 38.

¹⁹⁷ Srov. ustanovení § 1843 odst. 1 písm. i) OZ a ustanovení § 1867 OZ.

¹⁹⁸ K odlišení ujednání o smluvní pokutě a ujednání o odstupném srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 10. 2019, 23 Cdo 1192/2019, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 55/2020 a v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 19170; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 3. 2020, sp. zn. 23 Cdo 2070/2018, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 5/2021 a v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 19462. Dále k této problematice srov. podkapitola 4.1.2.

¹⁹⁹ Srov. např. znění příslušné podmínky v češtině („...požadavek na spotřebiteli, který neplní svůj závazek...“), polštině („...w razie niewykonania przez niego zobowiązań“) či v angličtině („...requiring any consumer who fails to fulfil his obligation...“).

²⁰⁰ Srov. ustanovení § 1992 OZ.

Jaké konkrétní důvody českého zákonodárce skutečně vedly k užití právě pojmu „sankce“ a proč se vztahuje pouze k „porušení povinnosti“ (a nikoli jiným právním skutečnostem) však není zcela jasné, když důvodová zpráva k zákonu č. 374/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, ve zvláštní části ve vztahu k tomuto nově doplněnému zneužívajícímu ujednání žádné odůvodnění v tomto smyslu neuvádí.

4.1.2 Vyšší míra regulace ve zvláštních zákonech

Pokud se týká mnou shledaného problému spočívajícího v nejasných hranicích přiměřené výše smluvní pokuty, obecně se domnívám, že tento problém je obtížněji řešitelný; při posuzování přiměřenosti výše smluvní pokuty je totiž vždy třeba brát v potaz okolnosti každého případu, jak opakovaně zdůrazňuje judikatura. Paušalizovat a stanovovat obecně přípustné meze je tedy jednak komplikované, jednak nevhodné, když zejména mám za to, že by takto stanovené „obecně přípustné meze“ nemusely dopadat nebo by byly obtížně aplikovatelné na některá ujednání o smluvní pokutě.

Po komplexním zhodnocení dané problematiky bych spíše doporučoval zaměřit se na často užívaná ujednání o smluvních pokutách v „typicky spotřebitelských smlouvách“, tj. smlouvách o dodávkách energií (plynu, elektřiny) a smlouvách o poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací (internetové připojení, mobilní tarify), jak uvedeno výše. S ohledem na to, že se jedná o typy smluv, které s podnikateli uzavírají spotřebitelé běžně a soudní praxe není v těchto otázkách jednotná, jak bylo ukázáno na analyzovaných rozhodnutích, mám za to, že vyšší regulace – omezení výše smluvních pokut – je žádoucí. S jistým, respektive konkrétnějším omezením výše smluvních pokut ve spotřebitelských smlouvách se můžeme v českém právním řádu setkat i v jiné oblasti spotřebitelského práva, a to u poskytování spotřebitelských úvěrů na základě zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru. Tento zákon mimo jiné upravuje omezení plateb souvisejících s prodlením spotřebitele, včetně smluvních pokut²⁰¹, když stanoví maximální možnou výši uplatněné smluvní pokuty na 0,1 % p. d. z peněžité částky, ohledně níž se

²⁰¹ Srov. ustanovení § 122 odst. 1 písm. c) zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru.

spotřebitel dostal do prodlení, jedná-li se o povinnost peněžité povahy²⁰², a dále stanoví maximální výši souhrnu všech uplatněných smluvních pokut jako součin čísla 0,5 a celkové výše spotřebitelského úvěru, nejvýše však 200.000 Kč²⁰³. Zakotvení určitých omezení výše smluvních pokut (či jiných plateb) do dalších „specifických oblastí“ závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem by tak ani nebylo něčím zcela novým a ojedinělým, na druhou stranu však ani zcela běžným. Na neobvyklost zakotvení zcela konkrétní limitace smluvních pokut, v souvislosti s právní úpravou obsaženou v zákoně č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, poukazuje například Tintěra, který uvádí, že se nejedná o obvyklé řešení ani v ostatních evropských právních řádech; zvolené řešení přisuzuje liberální právní úpravě smluvní pokuty v českém právní řádu, a současně vyjadřuje obavy nad tím, zda dané řešení dokáže postihnout veškeré možné situace.²⁰⁴

Právní úprava omezující výši sankcí, které může podnikatel uplatňovat vůči spotřebiteli v oblasti poskytování dodávek energií, případně vylučující sankcionování spotřebitele za určité jednání, by mohla být zakotvena přímo v zákoně č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon); v oblasti služeb elektronických komunikací by uvedená právní úprava mohla být stanovena v zákoně č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích). Konkrétně bych doporučoval zaměřit se zejména na ty povinnosti utvrzované smluvní pokutou, které jsou podnikateli v praxi běžně uplatňovány a vymáhány. Jednou z těchto povinností je povinnost spotřebitele platit veškeré platby řádně a včas; smluvní pokuty pro případ nesplnění těchto povinností jsou běžně sjednávány jak v procentních sazbách za určité časové období²⁰⁵, tak i pevnou částkou²⁰⁶. Dále spotřebitelům podnikatelé běžně pronajímají různá zařízení, nejčastěji modemy, routery či set-top boxy, souhrnně označovaná jako takzvaná koncová zařízení; po skončení smluvního vztahu (nájmu věci), je spotřebitel povinen navrátit podnikateli pronajaté zařízení v určité (dohodnuté) lhůtě. Tato povinnost, jak vyplynulo

²⁰² Srov. ustanovení § 122 odst. 2 věta první zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru.

²⁰³ Srov. ustanovení § 122 odst. 3 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru.

²⁰⁴ Srov. TINTĚRA, Tomáš. Smluvní pokuty ve smlouvách o spotřebitelském úvěru. *Rekodifikace & praxe*, 2016, č. 7, s. 37-44.

²⁰⁵ Srov. např. výňatky B a C přílohy č. 4 této diplomové práce, v nichž je sjednána smluvní pokuta pro případ prodlení spotřebitele s placením jakékoli dlužné částky dle smlouvy ve výši 0,05 % denně.

²⁰⁶ Srov. např. výňatek E přílohy č. 4 této diplomové práce, v němž je sjednána smluvní pokuta pro případ prodlení spotřebitele s placením dlužné částky delším než 15 dní ve výši 10 000 Kč. Dále lze poukázat na výňatek A přílohy č. 5 této diplomové práce, kdy je sjednána smluvní pokuta pro případ prodlení spotřebitele s úhradou dlužné částky delším než 30 dní ve výši 1 500 Kč.

z analyzovaných rozhodnutí, ale i výňatků ze smluvní dokumentace obsažených v příloze č. 5 této diplomové práce, je často utvrzována smluvní pokutou pro případ, že spotřebitel pronajaté zařízení včas nevrátí či jej vrátí poškozené. Výše ujednaných smluvních pokut se různí, dá se říci, že pokud je smluvní pokuta sjednána fixní částkou, běžně se pohybuje v řádech tisíců a mnohdy několikanásobně přesahuje cenu pronajatých zařízení.²⁰⁷ Problematickou shledávám, jak již uvedeno výše, zejména smluvní pokutu sjednanou fixní částkou, a to z důvodu, že takto sjednaná smluvní pokuta zpravidla nezohledňuje délku prodlení spotřebitele se splněním utvrzené povinnosti, případně ji zohledňuje pouze omezeně, a podnikatel by potenciálně mohl na základě předmětného ujednání požadovat po spotřebiteli smluvní pokutu v řádu tisíců i jen za několikadenní prodlení s úhradou platby či s navrácením pronajatého zařízení.²⁰⁸

Smluvní pokutou bývá rovněž často utvrzována povinnost spotřebitele setrvat ve smluvním vztahu s podnikatelem po určitou dobu, tedy spotřebitel je sankcionován za předčasné ukončení smlouvy uzavřené na dobu určitou. Ač je takové ujednání běžně označováno za smluvní pokutu, je nejprve třeba řešit, zda vůbec obsahově splňuje pojmové znaky smluvní pokuty, nebo se bude jednat o jiné ujednání, například ujednání o odstupném (ustanovení § 1992 OZ). Povinnost k zaplacení smluvní pokuty je totiž vázána výlučně na porušení smluvené povinnosti, tedy ujednají-li si strany povinnost k plnění, které je vázáno (i) na jinou právní skutečnost, nežli porušení smluvené povinnosti, bude třeba dané ujednání posoudit buď jako ujednání o odstupném, nebo jako nepojmenované ujednání, nikoli však jako smluvní pokutu.²⁰⁹ Bez ohledu na právní posouzení takového ujednání však oprávněnost této sankce zůstává v současnosti sporná zejména v případě sankcionace spotřebitele za předčasné ukončení smlouvy o dodávkách energií. V oblasti poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací je tato situace výslovně řešena v ustanovení § 63b zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích). V tomto smyslu je relevantní zejména odst. 8, který umožňuje spotřebitelům ukončit bez dodatečných úhrad uzavřenou smlouvu, trval-li smluvní vztah alespoň 3 měsíce, a zároveň omezuje výši úhrady,

²⁰⁷ Srov. např. výňatek A a B přílohy č. 5 této diplomové práce.

²⁰⁸ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. 33 Cdo 131/2012.

²⁰⁹ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 10. 2019, 23 Cdo 1192/2019, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 55/2020 a v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 19170; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 3. 2020, sp. zn. 23 Cdo 2070/2018, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 5/2021 a v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 19462.

kteřá může být podnikatelem po spotřebiteli požadována na maximálně 1/20 součtu měsíčních paušálů/minimálních sjednaných měsíčních plnění zbývajících do konce sjednané doby trvání smlouvy.²¹⁰ V oblasti smluv o dodávkách energií však tato problematika dosud legislativně řešena není a dá se říci, že ani soudní praxe v tomto směru není sjednocena. Například Krajský soud v Praze se k sankcionování spotřebitele za předčasné ukončení smlouvy staví spíše negativně, když v jednom ze svých rozsudků smluvní pokutu²¹¹ za takzvané předčasné ukončení smlouvy označil za snahu žalobkyně přenést své vlastní podnikatelské riziko na spotřebitele a nepřiměřeně omezovat po určitou dobu jeho právo si bezplatně zvolit dodavatele elektřiny, aniž by za to spotřebitel obdržel adekvátní protiplnění.²¹² ²¹³ Obdobně se k tomuto typu ujednání staví i některé okresní soudy.²¹⁴ Na druhou stranu je zde část soudní praxe, která takováto ujednání hodnotí jako souladná s ustanoveními o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem.²¹⁵ Pokud jde o cizí právo v této otázce, například Nejvyšší soud Polské republiky v jednom ze svých rozsudků v minulosti dovodil, že podnikatel nemůže po spotřebiteli požadovat za předčasné ukončení smlouvy smluvní pokutu, nýbrž pouze částku odpovídající ceně energie, která by byla dodána, kdyby nedošlo k předčasnému ukončení smlouvy.²¹⁶ ²¹⁷

Obecně bych z výše uvedených důvodů doporučoval zaměřit se zejména na shora rozebíraná ujednání o smluvních pokutách a zavést vyšší regulaci – omezení sjednávání a uplatňování smluvních pokut v tomto směru. Výše zmiňuji pouze některá (z mého pohledu

²¹⁰ Nutno zmínit, že až do 1. 4. 2020, kdy nabyl účinnosti zákon č. 311/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, mohl podnikatel požadovat po spotřebiteli úhradu ve výši 1/5 součtu měsíčních paušálů/minimálního sjednaného měsíčního plnění zbývajících do konce sjednané doby trvání smlouvy, a to bez ohledu na to, kdy došlo k ukončení uzavřené smlouvy.

²¹¹ Nutno podotknout, že Krajský soud v Praze v uvedeném rozhodnutí užívá pojmu smluvní pokuta, nicméně v textu odůvodnění ji označí právě za „skryté odstupné“.

²¹² Srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 9. 3. 2022, sp. zn. 21 Co 11/2022.

²¹³ K obdobným závěrům došel Krajský soud v Praze např. i v rozsudku ze dne 8. 2. 2022, č. j. 22 Co 270/2021-82.

²¹⁴ Srov. např. rozsudek Okresního soudu v Kolíně ze dne 31. 3. 2021, č. j. 9 C 50/2021-200; rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 19. 11. 2021, č. j. 115 C 144/2021-30; rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 2. 3. 2022, č. j. 207 C 207/2021-60 nebo rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 8. 12. 2021, č. j. 214 C 177/2021-93.

²¹⁵ Srov. např. rozsudek Okresního soudu v Karviné - pobočka v Havířově ze dne 23. 6. 2022, č. j. 117 C 2/2022-99; rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 24. 2. 2022, č. j. 70 C 19/2021-34; rozsudek Okresního soudu v Chomutově ze dne 26. 8. 2022, č. j. 16 C 66/2022-59.

²¹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu Polské republiky ze dne 17. 1. 2020, č. j. sp. zn. IV CSK 579/17. [on-line]. [cit. 10. 7. 2023] Dostupné z: <http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/OrzeczeniaHTML/iv%20csk%20579-17-1.docx.html> (vlastní překlad).

²¹⁷ Srov. Art. 4j ust. 3a a Art. 5 ust. 2 pkt 1 Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r., Prawo energetyczne.

problematická) ujednání, která se v těchto typech spotřebitelských smluv vyskytují opakovaně a jejichž porušení bývají podnikateli běžně vymáhána. V této souvislosti třeba upozornit, že v analyzované smluvní dokumentaci jsou smluvní pokutou poměrně často utvrzovány i jiné povinnosti jako například smluvní pokuta při neposkytnutí součinnosti či zmaření plnění smlouvy (kupříkladu znemožnění zahájení dodávek plynu/elektriny)²¹⁸, na jejichž uplatňování (vymáhání těchto povinností) jsem však při analyzování více než dvou stovek rozhodnutí soudů prakticky nenarazil. Domnívám se, že je tomu tak zejména z důvodu, že se v praxi uvedené příliš neděje, když i spotřebitel pravděpodobně bude mít zájem na řádném a včasném zahájení dodávek energií. To však samozřejmě neznamená, že by na tato ujednání neměla být vůbec zaměřena pozornost; tato diplomová práce však měla poukázat na ta nejproblematictější ujednání o smluvní pokutě. Rovněž nutno podotknout, že jsem se v této části soustředil pouze na dvě specifické oblasti spotřebitelského práva, a to energetiku a služby elektronických komunikací, neboť primárně těchto oblastí se týkala analyzovaná rozhodnutí. Je však mnoho dalších oblastí spotřebitelského práva, v nichž uvedený problém může vznikat (například bankovníctví, ubytovací služby či v současnosti se rozvíjející sdílená ekonomika, jako je carsharing); každá z těchto oblastí má však svá specifika, proto paušalizování by z mého pohledu nebylo efektivní. Mám-li však závěry z této části diplomové práce vztáhnout obecně na všechny oblasti spotřebitelského práva, doporučoval bych zaměřit se vždy na konkrétní oblast spotřebitelského práva a v rámci této, s přihlédnutím k jejím specifickým, následně přijímat příslušnou právní úpravu – omezení výše smluvních pokut (jiných sankcí), docházelo-li by v té které oblasti k obdobným problémům.²¹⁹

Závěrem nutno podotknout, že mám za to, stejně jako upozorňoval Tintěra v souvislosti s právní úpravou limitace smluvních pokut v oblasti spotřebitelských úvěrů, že uvedené řešení by nemuselo dopadat, respektive zcela určitě by nedopadalo, na všechny možné situace, které mohou nastat. To však dle mého názoru nebrání tomu, aby byla přijata taková právní úprava, která by dopadala alespoň na ta nejčastěji užívaná ujednání o smluvních pokutách, případně jiných sankcích.

²¹⁸ Srov. např. výňatek A, B a C přílohy č. 4 této diplomové práce.

²¹⁹ V tomto smyslu srov. např. ustanovení § 2533 odst. 2 OZ, které v souvislosti s právní úpravou zájezdu explicitně stanoví, že v případě odstoupení zákazníka od smlouvy, musí být výše odstupného přiměřená, a stanovuje kritérium, na základě něhož se přiměřená výše odstupného hodnotí, jako dobu mezi okamžikem odstoupení od smlouvy a okamžikem zahájení zájezdu s ohledem na očekávané úspory nákladů a na příjmy z náhradního využití služeb cestovního ruchu.

4.2 Jasnost a srozumitelnost ujednání o smluvní pokutě

Z analýzy č. 2 vyplynulo, že v současné soudní praxi je jedním z problematických aspektů posuzování ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách otázka jasnosti a srozumitelnosti ujednání, kdy v právní úpravě obsažené v občanském zákoníku je sice stanovena povinnost podnikatele činit veškerá sdělení vůči spotřebiteli jasně a srozumitelně (ustanovení § 1811 odst. 1 OZ), nicméně blíže se nestanoví, jaké předpoklady musí být naplněny pro to, aby sdělení vůči spotřebiteli mohlo být považováno za jasné a srozumitelné.

4.2.1 Legislativní změny v občanském zákoníku

V aktuálním znění občanského zákoníku navrhuji změnu ustanovení § 1811 odst. 1 OZ.

4.2.1.1 Návrh změny ustanovení § 1811 odst. 1 OZ

V ustanovení § 1811 odst. 1 OZ je stanovena povinnost podnikatele činit veškerá sdělení vůči spotřebiteli jasně a srozumitelně v jazyce, v němž se smlouva uzavírá. V minulosti se judikatura, jak již výše uvedeno, vyjádřila ve vztahu k jasnosti a srozumitelnosti sdělení tak, že této povinnosti nevyhovuje, je-li text napsán drobným písmem či písmem výrazně menší velikosti než okolní text, systematicky zaražen v části, kde ho nelze rozumně očekávat nebo umístěn v oddílech vzbuzujících dojem nepodstatného charakteru.^{220 221}

Je poměrně obtížné navrhnout řešení, které by zcela mohlo vyřešit problém rozdílného posuzování jasnosti a srozumitelnosti sdělení (respektive v tomto případě ujednání o smluvní pokutě). Přestože by totiž soud měl na dané sdělení pohlížet z hlediska průměrného

²²⁰ Srov. nález Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 183/2013; nález Ústavního soudu ze dne 25. 11. 2008, sp. zn. I. ÚS 342/09, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 144/2009.

²²¹ Srov. SPRINZ, Petr. PRINCIP TRANSPARENTNOSTI DLE SMĚRNICE O NEPŘIMĚŘENÝCH PODMÍNKÁCH. In: VALDHANS, Jiří. SEHNÁLEK, David. DÁVID, Radovan. NECKÁŘ, Jan. ORGONÍK, Martin a TAUCHEN, Jaromír. *Europeanization of the national law, the Lisbon Treaty and some other legal issues*. Brno: Masarykova Univerzita, 2008, s. 1344-1345. ISBN 978-80-210-4630-6. Dostupné také z: www.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/Conference_proceedings.pdf.

spotřebitele, obzvláště v případě posouzení jasnosti a srozumitelnosti sdělení hraje dle mého názoru poměrně významnou roli subjektivní dojem osoby, která takové posouzení činí, když v zásadě nejsou právními předpisy stanovena konkrétnější kritéria pro posouzení takovýchto sdělení, na základě nichž by měl soud posouzení provádět.

Alespoň částečně by však dle mého mínění mohlo být řešením zakotvení vyvratitelné právní domněnky o tom, že sdělení nebylo učiněno jasně a srozumitelně, naplňuje-li sdělení určité znaky. Tato vyvratitelná právní domněnka by mohla být včleněna do ustanovení § 1811 odst. 1 OZ tak, že dané ustanovení by po této změně znělo následovně:

„Veškerá sdělení vůči spotřebiteli musí podnikatel učinit jasně a srozumitelně v jazyce, ve kterém se uzavírá smlouva. Má se za to, že podnikatel neučinil sdělení vůči spotřebiteli jasně a srozumitelně, je-li toto sdělení:

- a) psáno písmem velmi malé velikosti nebo písmem menší velikosti než okolní text,*
- b) systematicky zařazeno v části sdělení, kde ho spotřebitel nemohl rozumně očekávat nebo v části sdělení vzbuzující dojem nepodstatného charakteru, nebo*
- c) obtížně pochopitelné, zejména obsahuje-li bez dalšího vysvětlení výrazy spotřebiteli neznámé, užívá dlouhých souvětí či je obsaženo v nečleněném nebo nepřehledném textu.“*

Ačkoli provedená analýza mířila na problematiku smluvní pokuty, návrh směřuje nejen na ujednání o smluvní pokutě, nýbrž je formulován široce, když volí pojem „sdělení“, které ani nemusí být právním jednáním.²²² V nově navrhovaném znění ustanovení § 1811 odst. 1 OZ jsem taktéž užil pojmu „sdělení“ z dosavadního znění daného ustanovení (tvořící v návrhu větu první), aby byla zachována doposud užívaná terminologie. V této terminologii neshledávám žádný problém; naopak považuji za vhodné, aby se požadavek jasnosti a srozumitelnosti vztahoval v zásadě na jakoukoli formu interakce podnikatele se spotřebitelem.

Inspirací pro navrhované řešení mi byla mimo jiné slovenská právní úprava, která v občanském zákoníku v hlavě týkající se spotřebitelských smluv obsahuje následující ustanovení: „*Ak je spotrebiteľská zmluva vyhotovená písomne, predmet a cena nesmú byť uvedené menším písmom ako iná časť takejto zmluvy s výnimkou názvu zmluvy a označení*

²²² Srov. HULMÁK, Milan. § 1811 [Jasnost a srozumitelnost sdělení]. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054)*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 409, marg. č. 4. ISBN 978-80-7400-535-0.

jej částí. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ako aj ustanovenia obsiahnuté vo všeobecných obchodných podmienkach alebo v akýchkoľvek iných zmluvných dokumentoch, ktoré so spotrebiteľskou zmluvou súvisia, nesmú byť uvedené pre spotrebiteľa nečitateľným a menším písmom, ako ustanoví vykonávací predpis. Zmluva uzatvorená v rozpore s týmto ustanovením je neplatná.²²³ Tímto prováděcím předpisem, o kterém se v citovaném ustanovení hovoří, je nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Dané nařízení explicitně stanoví, že ustanovení spotřebitelské smlouvy, stejně jako ustanovení obsažená ve všeobecných obchodních podmínkách nebo v jakýchkoli jiných smluvních dokumentech souvisejících se spotřebitelskou smlouvou, musí být uvedeny písmem, jehož výška je alespoň 1,9 mm.²²⁴ Slovenský zákonodárce však pôvodne počítal dokonca se stanovením přesného typu a velikosti písma, když v důvodové zprávě k zákonu č. 106/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bylo navrženo písmo „Times New Roman“ o velikosti písma bodu 12.²²⁵

Výše uvedená slovenská právní úprava stanoví poměrně přísná pravidla pro výšku písma a s jejich nedodržením spojuje sankci neplatnosti. Mnou navrhovaná právní úprava je mírnější v tom smyslu, že jednak nestanovuje, jaká konkrétní výška písma je přípustná a toto nechává na uvážení soudu, jednak nezakládá bez dalšího sankci neplatnosti, respektive zdánlivosti daného ujednání (ustanovení § 1815 OZ), ale zakotvuje vyvratitelnou právní domněnku („*Má se za to, že podnikatel neučinil vůči spotřebiteli...*“); není tedy vyloučeno, aby například ujednání psané malým písmem bylo za určitých podmínek posouzeno jako souladné s právní úpravou spotřebitelských smluv (jako ujednání jasné a srozumitelné). Domnívám se, že v tomto ohledu je třeba nechat prostor pro komplexní zhodnocení smlouvy, případně další související dokumentace, a dané ujednání posuzovat v kontextu dalších smluvních ujednání, aby nedocházelo pouze k mechanické aplikaci ustanovení právních předpisů. Na druhou stranu mnou navrhovaná právní úprava, na rozdíl od slovenské právní úpravy, míří i na jiné možné způsoby sdělení, které mohou činit ujednání o smluvní pokutě (či jakékoli sdělení) nejasným a/nebo nesrozumitelným. Jedná se o zařazování ujednání o

²²³ Ustanovení § 53c zákona č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník.

²²⁴ Ustanovení § 1b nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

²²⁵ Srov. osobitná časť [k bodu 6 (§ 53c), čl. I] dôvodovej správy k zákonu č. 106/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

smluvní pokutě (či jiného sdělení) do částí sdělení, kam z hlediska systematiky nezapadají či do částí sdělení, které vzbuzují dojem nepodstatného charakteru, a dále na používání pro průměrného spotřebitele neznámých výrazů (zejména odborných výrazů z určitých specifických oborů) a užívání dlouhých nepřehledných souvětí.

Pro návrh dalších způsobů sdělení ze strany podnikatele, u nichž by měla být presumována jejich nejasnost a nesrozumitelnost, jak jsou výše uvedeny v návrhu ustanovení § 1811 odst. 1 OZ [konkrétně písm. b) a c)], mě inspirovala nejen dosavadní judikatura zmíněná shora, ale i vlastní šetření spočívající v analyzování smluvní dokumentace podnikatelů. Některé konkrétní příklady jsou uvedeny v příloze č. 4 a 5 a z mého pohledu je na nich dobře ilustrován problém jasnosti a srozumitelnosti ujednání o smluvní pokutě. Tak například problematika systematiky zařazení ujednání o smluvní pokutě v textu je dobře ilustrována výňatkem C přílohy č. 4, kdy jsou ujednání o smluvních pokutách zařazena do části nazvané „ZÁVĚREČNÁ UJEDNÁNÍ“ nebo výňatkem D přílohy č. 5, kdy je ujednání o smluvní pokutě obsaženo v části s názvem „Vznik, změna, převod, ukončení a obnovení Smlouvy nebo Služby“, tedy obecně řečeno v částech, které svým názvem neupozorňují na to, že si strany sjednávají určité sankce (smluvní pokuty). Problematika obtížné čitelnosti textu spočívající v nečlenění textu je patrná například z výňatku B přílohy č. 5, kdy část textu obsahující smluvní pokutu není žádným způsobem oddělena od jiných částí, neobsahuje kupříkladu nadpis či číslování odstavců, není nijak zvýrazněna. Problémem s nepřehledností textu dle mého názoru trpí například výňatek C přílohy č. 5, kdy jednotlivá práva poskytovatele služby jsou uvedena za sebou a obsahují různé odkazy na jinou dokumentaci – obchodní podmínky, ceník (k tomu blíže dále v souvislosti s ujednáním o smluvní pokutě v obchodních podmínkách). Užití dlouhých souvětí si lze povšimnout například ve výňatku A přílohy č. 4 či ve výňatku A přílohy č. 5.

V neposlední řadě jsem se inspiroval při komparaci s jinými právními řády právní úpravou státu Connecticut (USA), konkrétně General Statutes of Connecticut²²⁶. V této právní úpravě mě zaujaly podmínky, které musí splňovat spotřebitelská smlouva, aby byla považována za srozumitelnou (jasnou). Konkrétně jsou stanoveny dva testy, a to (i) „*Plain language tests*“²²⁷ a (ii) „*Alternate objective tests*“²²⁸. Pokud jde o první jmenovaný test, tento obsahuje celkem 9 podmínek, kdy platí, že pokud jsou v zásadě všechny splněny, je

²²⁶ Překlad právní úpravy zakotvené v General Statutes of Connecticut je vlastním překladem autora z anglického do českého jazyka s využitím nástrojů pro překlad DeepL a Google Translate.

²²⁷ Sec. 42-152 (b) Conn. Gen. Stat.

²²⁸ Sec. 42-152 (c) Conn. Gen. Stat.

spotřebitelská smlouva psaná srozumitelným (jasným) jazykem. Jedná se o následující podmínky:

- užívání krátkých vět a odstavců;
- užívání běžných slov;
- pokud se odkazuje na smluvní strany, užívají se osobní zájmena, skutečná nebo zkrácená jména smluvních stran nebo obojí;
- užívání jednoduchých sloves v činném rodu;
- užívání čitelné velikosti písma;
- je použita barva, která kontrastuje s papírem;
- nadpisy oddílů a dalších pododdílů jsou napsány tučným písmem nebo jinak výrazně vystupují z textu;
- používají se rozložení a mezery, které oddělují odstavce a oddíly (části) smlouvy od sebe navzájem a od okrajů papíru; a
- smlouva je napsána a uspořádána srozumitelně a přehledně.

Dle druhého zmiňovaného testu je spotřebitelská smlouva napsaná srozumitelným (jasným) jazykem, pokud splňuje všechny z následujících 11 podmínek:

- průměrný počet slov na jednu větu je menší než 22;
- žádná věta ve smlouvě nepřesahuje 50 slov;
- průměrný počet slov v jednom odstavci je menší než 75;
- žádný odstavec smlouvy nepřesahuje 150 slov;
- průměrný počet slabik na jedno slovo je menší než 1,55;
- pokud se odkazuje na smluvní strany, užívají se osobní zájmena, skutečná nebo zkrácená jména smluvních stran nebo obojí;
- nepoužívá písmo menší než 8 bodů;
- mezi jednotlivými odstavci a oddíly ponechává nejméně 3/16 palce prázdného místa;
- na všech okrajích každé stránky ponechává nejméně 0,5 palce prázdného místa;
- pokud je smlouva vytištěna, je každý oddíl označen tučným písmem o velikosti nejméně 10 bodů, a je-li smlouva psána na stroji, je každý oddíl opatřen nadpisem a nadpisy jsou podtrženy;
- užívá průměrnou délku řádku nepřesahující 65 znaků.

Ve vztahu k druhému testu jsou navíc dále stanovena další pravidla, jak je třeba některé z výše uvedených podmínek vykládat.²²⁹ Například stanoví, že stažený tvar, slovo s pomlčkou (spojovníkem), číslovka, symbol nebo zkratka se počítá jako jedno slovo²³⁰; řada slov je „věta“, pokud obsahuje předmět a sloveso, včetně nevyjádřeného podmětu „vy“/„ty“²³¹; či to, že řada slov je „odstavec“, pokud se skládá z jedné nebo více vět²³². Uvedená právní úprava je poměrně přísná a podrobná, na druhou stranu stanoví jasné a konkrétní podmínky, které je třeba dodržovat. Přesto jsem se rozhodl nenavrhnout takto podrobnou právní úpravu, ale spíše na základě jednotlivých podmínek navrhnout zastřešující (obecnější) kategorie, a ponechat více prostoru pro komplexní zhodnocení smluvní dokumentace. Domnívám se, že přílišná kazuističnost právní úpravy (stanovení například zcela konkrétní přípustné velikosti písma, maximálního počtu slov ve větě a jiných kritérií) by mohl vést k mechanické aplikaci příslušných ustanovení, kdy soud by se, spíše než na materiální aspekt (obsah) smlouvy, soustředil na splnění veškerých formálních záležitostí, a rezignoval by na komplexní zhodnocení smluvní dokumentace. Ostatně obdobný problém jsem shledal v souvislosti s problematikou smluvní pokuty obsažené v obchodních podmínkách, jak bude rozebíráno v následujících kapitolách.

4.3 Smluvní pokuta v obchodních podmínkách

Pokud jde o řešení problému týkajícího se otázky, zda a případně za jakých podmínek je možné učinit ujednání o smluvní pokutě ve vztazích mezi podnikateli a spotřebiteli součástí obchodních podmínek či jiné listiny odlišné od spotřebitelské smlouvy, při navrhování možností řešení vymezeného problému je nutné vnímat dva hlavní názorové proudy. Na jedné straně je zde judikatura, zejména nález Ústavního soudu ČR ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11 (publikován ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 183/2013), která se přiklání (zásadně) k zákazu daného ujednání v obchodních podmínkách (jiných listinách odlišných od spotřebitelské smlouvy). Na druhou stranu je nutné vnímat z mého pohledu poměrně relevantní kritiku části odborné veřejnosti ve vztahu k této problematice, která poukazuje zejména na to, že nelze bez dalšího dovozovat, že by ujednání

²²⁹ Srov. Sec. 42-158 Conn. Gen. Stat.

²³⁰ Srov. Sec. 42-158 (a) (4) Conn. Gen. Stat.

²³¹ Srov. Sec. 42-158 (b) (2) Conn. Gen. Stat.

²³² Srov. Sec. 42-158 (d) (1) Conn. Gen. Stat.

o smluvní pokutě obsažené v obchodních podmínkách (či jiné listině odlišné od spotřebitelské smlouvy) bylo zneužívajícím ujednáním či by postrádalo jasnost a srozumitelnost.^{233 234}

4.3.1 Je třeba bezvýjimečně zakázat možnost sjednání smluvní pokuty v obchodních podmínkách?

Domnívám se, že za účelem sjednocení rozhodovací praxe v tomto smyslu je třeba přiklonit se k jednomu z těchto dvou názorových proudů, a tedy buď:

1. stanovit úplný zákaz sjednávání smluvní pokuty v listinách odlišných od spotřebitelské smlouvy – smlouvy hlavní (obchodních podmínkách, ceníku, sazebníku aj.), nebo
2. připustit sjednávání smluvní pokuty v listinách odlišných od spotřebitelské smlouvy – smlouvy hlavní (obchodních podmínkách, ceníku, sazebníku aj.) a stanovit podrobnější podmínky, které musí ujednání o smluvní pokutě splňovat.

Zřejmě každý z nás již někdy například při objednávce zboží z internetu odsouhlasil, že se seznámil se zněním obchodních podmínek, aniž by si je (celé) přečetl; důvodem přitom ve většině případů bude zřejmě naše nechuť probírat se mnoha stránkami textu, který je často celkově nepřehledný, příliš dlouhý a obtížně čitelný. Otázka přípustnosti sjednání smluvní pokuty v obchodních podmínkách proto podle mého názoru úzce souvisí s problematikou jasnosti a srozumitelnosti sdělení (zde ujednání o smluvní pokutě), kdy obecně je dle mě hlavním problémem obchodních podmínek právě jejich obsáhlost a nepřehlednost, která může činit obchodní podmínky v konečném důsledku pro spotřebitele nejasnými a nesrozumitelnými.

Mám však za to, že není třeba zcela vyloučit možnost učinit ujednání o smluvní pokutě součástí obchodních podmínek, bude-li takové ujednání splňovat požadavek jasnosti a srozumitelnosti sdělení ve smyslu ustanovení § 1811 odst. 1 OZ. Domnívám se, že je třeba

²³³ Srov. HULMÁK, Milan. BEZOUŠKA, Petr. Obchodní podmínky, smluvní pokuta a jiná ujednání. *Právní rozhledy*, 2018, č. 1, 7-11.

²³⁴ Dále srov. JANOŠEK, Vladimír. Absolutní zákaz smluvních pokut v obchodních podmínkách spotřebitelských smluv. Opravdu? [on-line]. In: *epravo.cz*. 16. 2. 2018 [cit. 28. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/absolutni-zakaz-smluvnich-pokut-v-obchodnich-podminkach-spotrebitelskych-smluv-opravdu-107061.html>.

spotřebitele chránit obecně před určitými způsoby sdělení, ať jsou tato sdělení učiněna v samotné smlouvě nebo v obchodních podmínkách (či jakékoli jinak označené listině). Jak bylo ilustrováno v analýze č. 2 v souvislosti s jasností a srozumitelností ujednání o smluvní pokutě, přestože byla ujednání o smluvních pokutách obsažena v samotné smlouvě, v některých případech soudy tato ujednání označily za nepřehledná, nesrozumitelná, pro průměrného spotřebitele obtížně pochopitelná. V některých případech se však soudy omezily pouze na zjištění, zda smluvní pokuta byla obsažena ve smlouvě, nebo v obchodních podmínkách, a pouze na tomto podkladě činily závěry o její jasnosti a srozumitelnosti, aniž by hodnotily další aspekty.²³⁵ Omezit se pouze na zjištění, zda je smluvní pokuta součástí smlouvy nebo obchodních podmínek a z tohoto bez dalšího vyvozovat závěry o její jasnosti a srozumitelnosti však dle mého názoru není v souladu s účelem ustanovení § 1811 odst. 1 OZ ani dosavadní judikaturou.

Domnívám se, že nelze tvrdit, že smluvní pokuta obsažená v obchodních podmínkách je vždy v rozporu s požadavkem jasnosti a srozumitelnosti sdělení, a naopak, že smluvní pokutu ujednanou přímo ve smlouvě je třeba bez dalšího považovat za jasnou a srozumitelnou.²³⁶ Vždy je třeba posoudit smluvní dokumentaci komplexně, jak se tato jeví pro průměrného spotřebitele jako celek, zda je možné se v ní dobře orientovat, porozumět jejímu textu bez větších obtíží apod., a nesoustředit se pouze na její formu – jak je tato nazvána. I v poměrech analýzy č. 2, kde smluvní pokuta byla obsažená přímo ve smlouvě, některé soudy dle mě správně poukazyvaly na to, že se nelze zaměřovat pouze na to, jak je listina formálně označena, ale zejména na její obsah.²³⁷ Stejně tak v rozhodnutích, která byla zkoumána v analýze č. 3, některé soudy poukazyvaly na to, že aby bylo vyhověno požadavkům zákona i judikatury na jasnost a srozumitelnost sdělení (ujednání o smluvní pokutě), nepostačí učinit pouze „holé minimum“ a sjednat smluvní pokutu přímo ve smlouvě, ale je třeba naplnit i další podmínky, aby dané ujednání mohlo být považováno za

²³⁵ Např. v rozsudku Okresního soudu v Chomutově ze dne 13. 9. 2021, č. j. 30 C 109/2021-22, soud konstatuje, že smluvní pokuta byla shledána důvodnou, protože ujednání o této bylo přímo v listině, na které byla zachycena samotná smlouva, a proto nelze dojít k závěru, že se jedná o ujednání skryté nebo matoucí spotřebitele; jiné aspekty jasnosti a srozumitelnosti ujednání o smluvní pokutě však soud v tomto případě nehodnotil.

²³⁶ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 3. 2018, sp. zn. 33 ICdo 45/2017, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 19989.

²³⁷ Např. rozsudek Okresního soud Plzeň-město ze dne 23. 2. 2022, č. j. 13 C 173/2021-23 nebo rozsudek Okresního soudu v Mělníku ze dne 15. 2. 2022, č. j. 19 C 427/2021-101. Soudy v těchto rozsudcích poukazyvaly zejména na to, že listina označená jako smlouva se svým charakterem blíží spíše listinám, které bývají označovány jako obchodní podmínky.

jasné a srozumitelné (například dostatečná velikost písma, přehlednost listin).²³⁸ Mnohé soudy shledávaly problematickým i sjednání základu smluvní pokuty v samotné smlouvě při sjednání dalších podmínek (kupříkladu její výše, specifikace povinností spotřebitele) v jiných listinách (obchodních podmínkách, ceníku), a to zejména s ohledem na to, že odkazování na další listiny činí smluvní dokumentaci pro spotřebitele nepřehlednou, a tedy rozpornou s požadavkem jasnosti a srozumitelnosti sdělení.²³⁹

Jak již bylo naznačeno, osobně se přikláním ke druhé ze dvou nastíněných variant, tedy obecně připustit možnost sjednání smluvní pokuty v obchodních podmínkách, a to za předpokladu, že vyhoví požadavku jasnosti a srozumitelnosti sdělení. Pokud smluvní pokuta obsažená v obchodních podmínkách nebude trpět vadami, jako je například užití příliš malého písma, dlouhých souvětí, nečlenění textu či nelogické systematiky, spotřebitel s obchodními podmínkami bude prokazatelně seznámen ani zde nebudou jiné vady jasnosti a srozumitelnosti sdělení, nevidím důvod pro úplné vyloučení možnosti sjednání smluvní pokuty v obchodních podmínkách.²⁴⁰ Opačný přístup může být spíše kontraproduktivní, jak ostatně ukázaly provedené analýzy, kdy v některých případech dochází k tomu, že soudy se spíše než na obsah sdělení soustředí na jeho formu. Na problematiku „mechanické aplikace“ závěrů Ústavního soudu ČR o nemožnosti učinit ujednání o smluvní pokutě součástí obchodních podmínek upozorňuje i Tintěra, který uvádí příklad zakotvení smluvní pokuty do třístránkových obchodních podmínek versus do padesátistránkové smlouvy.²⁴¹

Ani v zahraniční právní úpravě přitom není vyloučení možnosti sjednání smluvní pokuty v obchodních podmínkách ve vztazích mezi podnikateli a spotřebiteli běžné; setkat se s ním však lze v německé právní úpravě.²⁴² Dále v návrhu Evropského smluvní kodexu (*European Contract Code*) je obsaženo ustanovení, které by stanovovalo neúčinnost „sankčních

²³⁸ Např. rozsudek Okresního soudu v Chomutově ze dne 19. 1. 2021, č. j. 8 C 390/2020-48, rozsudek Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 23. 2. 2022, č. j. 16 C 10/2022-17.

²³⁹ Např. rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. 1. 2021, č. j. 70 C 341/2020-32, rozsudek Okresního soudu v Sokolově ze dne 17. 1. 2022, č. j. 23 C 225/2021-21.

²⁴⁰ Srov. ČERNÁ, Stanislava. § 2048 [Sjednání smluvní pokuty]. In: BAJURA, Jan. BÁNYAIOVÁ, Alena. BĚLINA, Miroslav. ČERNÁ, Stanislava. DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ, Lucie. DVOŘÁK, Jan. ELISCHER, David. FIALA, Josef. HOLCOVÁ, Irena. HORÁČEK, Tomáš. HUMLÍČKOVÁ, Petra. JENDŽELOVSKÝ, Michal. KRAMAŘÍK, Roman. KŘEŠŤANOVÁ, Veronika a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek V, (§ 1721-2520)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 13. 8. 2023]. ASPI_ID KO89_e2012CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: www.aspi.cz.

²⁴¹ Srov. TINTĚRA, Tomáš. Smluvní pokuty ve smlouvách o spotřebitelském úvěru. *Rekodifikace & praxe*, 2016, č. 7, s. 37-44.

²⁴² Srov. ustanovení § 309 odst. 6 BGB.

doložek“ (smluvních pokut) vůči spotřebiteli sjednaných ve spotřebitelských smlouvách.²⁴³ Nedoporučoval bych tedy přijímat právní úpravu, v důsledku níž by mělo dojít k vyloučení možnosti sjednávání smluvní pokuty v obchodních podmínkách, jedná-li se o spotřebitelskou smlouvu, když občanský zákoník v § 1751-1753 již obsahuje ustanovení týkající se obchodních podmínek, včetně obrany proti takzvaně překvapivým ujednáním v obchodních podmínkách, na což upozorňuje i Hulmák a Bezouška.²⁴⁴ Stejně tak občanský zákoník obsahuje právní úpravu týkající se smluv uzavíraných adhezním způsobem, tj. takového typu smluv, v nichž jsou základní podmínky smlouvy určovány pouze jednou ze smluvních stran či podle jejich pokynů, aniž má slabší strana skutečnou příležitost ovlivnit obsah těchto základních podmínek,²⁴⁵ včetně ochrany před určitými typy doložek (doložky odkazující na podmínky uvedené mimo vlastní text smlouvy,²⁴⁶ doložky, které jsou pro osobu průměrného rozumu nesrozumitelné nebo je lze přečíst jen se zvláštními obtížemi,²⁴⁷ doložky zvláště nevýhodné²⁴⁸).

Z těchto důvodů bych se tedy spíše soustředil na konkretizaci kritérií, na které je třeba zaměřit se při posuzování jasnosti a srozumitelnosti ujednání o smluvní pokutě, respektive jakéhokoli jiného sdělení, jak jsem je navrhoval v souvislosti s analýzou č. 2 (srov. navrhované znění ustanovení § 1811 odst. 1 OZ) a tato kritéria bych posuzoval jak v případě smluvních pokut sjednaných v samotných smlouvách, tak i v obchodních podmínkách. Domnívám se, že návrh uvedený výše v souvislosti s jasností a srozumitelností sdělení je postačující a aplikovatelný právě i na ujednání o smluvní pokutě obsažená v obchodních podmínkách a jiných listinách odlišných od spotřebitelské smlouvy.

4.4 Další návrhy na řešení definovaných problémů

Výše navrhovaná řešení primárně cílila na změnu právní úpravy (především hmotného práva) a byla koncipována konkrétněji. V této podkapitole jsou dále představeny další návrhy, které jsou obecnějšího charakteru a nemíří výlučně na problémy vznikající při

²⁴³ Srov. Art. 170 par. 5 European Contract Code, Book one (v anglickém jazyce).

²⁴⁴ Srov. HULMÁK, Milan. BEZOUŠKA, Petr. Obchodní podmínky, smluvní pokuta a jiná ujednání. *Právní rozhledy*, 2018, č. 1, s. 7-11.

²⁴⁵ Srov. ustanovení § 1798 odst. 1 OZ.

²⁴⁶ Srov. ustanovení § 1799 OZ.

²⁴⁷ Srov. ustanovení § 1800 odst. 1 OZ.

²⁴⁸ Srov. ustanovení § 1800 odst. 2 OZ.

posuzování ujednání o smluvní pokutě, ale dopadají na problematiku spotřebitelských smluv obecně. K návrhu níže uvedených obecnějších řešení mě vedlo zjištění, že v soudní praxi dochází k (z mého pohledu) nedůvodným rozdílům při posuzování skutkově podobných případů,²⁴⁹ a dále, že v mnoha případech je zvláštní právní úprava spotřebitelských smluv soudy opomíjena. Tyto návrhy by tak měly vést jednak k tomu, že bude docházet k postupnému sjednocování soudní praxe, jednak k tomu, že soudy zvláštní právní úpravu spotřebitelských smluv budou (správně) aplikovat.

4.4.1 Řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů

V současnosti jsou v legislativním procesu projednávány vládní návrhy zákonů upravující hromadná řízení, které mají stručně řečeno zavést možnost vedení hromadného řízení za účelem ochrany spotřebitelů.²⁵⁰ Zobecněně lze říci, že hromadné žaloby či jinými slovy kolektivní uplatňování práv spotřebitelů má za cíl zlepšení přístupu spotřebitelů ke spravedlnosti.²⁵¹ Spotřebitelům se prostřednictvím kolektivního uplatňování práv stává možnost uplatňování svých práv dostupnější, když v případě individuálních žalob se spotřebiteli zkrátka „nevypatí“ řízení, které je mnohdy bagatelním, vést.

Požadavek zakotvení ochrany kolektivních zájmů spotřebitelů vychází ze sekundárního práva Evropské unie, konkrétně Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 ze dne 25. listopadu 2020 o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES. Přestože lhůta pro transpozici této směrnice uplynula ke dni 25. 12. 2022,²⁵² český zákonodárce dosud příslušnou právní úpravu nepřijal.²⁵³

²⁴⁹ Srov. ustanovení § 13 OZ.

²⁵⁰ K tomu srov. sněmovní tisk 523/0 (9. volební období), vládní návrh zákona o hromadném občanském řízení soudním; a sněmovní tisk 524/0 (9. volební období), vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném občanském řízení soudním. Není-li dále výslovně uvedeno jinak a hovoří-li se o vládních návrzích zákonů upravující hromadné řízení, mají se jimi na mysli právě tyto nejnovější vládní návrhy zákonů o hromadném řízení.

²⁵¹ Srov. článek 1 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 ze dne 25. listopadu 2020 o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES.

²⁵² Článek 24 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 ze dne 25. listopadu 2020 o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES.

²⁵³ V minulosti však byly již předloženy dva návrhy zákonů upravující hromadná řízení, které nebyly úspěšné. V 8. volebním období se jednalo o sněmovní tisk 775/0 a 776/0. V 9. volebním období se jednalo o sněmovní tisk 35/0 a 36/0.

Příslušnou směrnicí však již transponovalo například Slovensko, a to konkrétně v zákoně č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelův a o změně a doplnění některých zákonů, který nabyl účinnosti dne 25. 7. 2023. Slovenskou právní úpravu zde zmiňuji zejména z toho důvodu, že bych dále rád zhodnotil její určitá ustanovení v komparaci se stávající a připravovanou právní úpravou České republiky. Mou ambicí rozhodně není na tomto místě podrobně rozebrat ani slovenskou právní úpravu, ani české vládní návrhy zákonů upravující hromadná řízení, což by si bezesporu zasluhovalo detailní rozpracování, ale spíše se zaměřit na některé aspekty, které se dotýkají shledaných problémů, a nastínit vlastní návrhy, které by se mi jevily jako vhodné v souvislosti s přijímáním této právní úpravy.

4.4.1.1 Slovenská právní úprava

Aktuální platná a účinná slovenská právní úprava hovoří o takzvané ochraně kolektivních zájmů spotřebitelů, a tuto rozděluje na řízení o vydání nápravného opatření²⁵⁴ a řízení o abstraktní kontrole ve spotřebitelských věcech²⁵⁵. Řízení o abstraktní kontrole ve spotřebitelských věcech však není ve slovenském právním řádu novinkou, když toto bylo zakotveno již v zákoně č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok, ve znění účinném do 24. 7. 2023 (ustanovení § 301-306). Tato právní úprava vycházela z již zrušené Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/22/ES ze dne 23. dubna 2009 o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů.

Právě tomuto typu řízení, přestože (na rozdíl od řízení o vydání nápravného opatření) není novým typem řízení, bych rád dále věnoval pozornost, neboť mám za to, že se mu v současnosti v českém právním prostředí dostatečné pozornosti nedostává. Domnívám se, že podobný mechanismus dosud nebyl, a budou-li přijaty návrh zákona o hromadném občanském řízení soudním a návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném občanském řízení soudním, ve znění, jak jsou aktuálně předloženy v legislativním procesu, ani nebude v českém právním řádu vhodně zakotven. Tento mechanismus, pokud by byl náležitě právně upraven, by však dle mého názoru mohl

²⁵⁴ Ustanovení § 14 a násl. zákona č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelův a o změně a doplnění některých zákonů.

²⁵⁵ Ustanovení § 23 a násl. zákona č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelův a o změně a doplnění některých zákonů.

výrazně přispět ke sjednocování judikatury ve spotřebitelských věcech, jak bude vysvětleno dále.

Z hlediska slovenské právní úpravy se takzvanou abstraktní kontrolou ve spotřebitelských věcech rozumí řízení, v němž soud posuzuje nepřijatelnost smluvní podmínky ve spotřebitelské smlouvě či v jiných smluvních dokumentech souvisejících se spotřebitelskou smlouvou, nekalé obchodní praktiky a jiná porušení ustanovení právních předpisů na ochranu spotřebitele nezávisle na okolnostech konkrétního případu.²⁵⁶ Zatímco v případě individuálního uplatňování práv je aktivně legitimován konkrétní spotřebitel, návrh v rovině abstraktní kontroly může podat pouze takzvaná oprávněná osoba²⁵⁷, orgán dohledu²⁵⁸ nebo samoregulační orgán podle zvláštního právního předpisu s právní subjektivitou²⁵⁹.²⁶⁰ Na rozdíl od řízení o vydání nápravného opatření se nevyžaduje účastenství spotřebitelů v řízení a aktivně legitimované subjekty nejsou povinny prokazovat vznik škody konkrétním spotřebitelům.²⁶¹ ²⁶²

Věcně příslušnými pro řízení ve sporech z abstraktní kontroly ve spotřebitelských věcech v prvním stupni jsou pouze tři okresní soudy, a to pro stanovené obvody.²⁶³ Do 24. 7. 2023, kdy nabyt účinnosti zákon č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o změně a doplnění některých zákonů, však byly příslušnými jen

²⁵⁶ Srov. ustanovení § 23 odst. 1 zákona č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o změně a doplnění některých zákonů. Srov. též ustanovení § 301 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok, ve znění účinném do 24. 7. 2023.

²⁵⁷ K vymezení oprávněné osoby srov. ustanovení § 3 písm. d) zákona č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o změně a doplnění některých zákonů.

²⁵⁸ Orgánem dohledu podle zvláštního předpisu je zejména Slovenská obchodná inšpekcia, která je „všeobecným“ orgánem dohledu, ale např. i Národní banka Slovenska, Úrad pre reguláciu sieťových odvetví nebo Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb.

²⁵⁹ Samoregulačním orgánem se rozumí orgán podle ustanovení § 128 zákona č. 264/2022 Z. z., o mediálních službách a o změně a doplnění některých zákonů (zákon o mediálních službách).

²⁶⁰ Srov. ustanovení § 23 odst. 2 zákona č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o změně a doplnění některých zákonů. Srov. též ustanovení § 302 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok, ve znění účinném do 24. 7. 2023.

²⁶¹ Srov. osobitná část [k § 23 (konanie o abstraktnej kontrole), k ods. 4] důvodové správy k zákonu č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o změně a doplnění některých zákonů.

²⁶² Srov. ustanovení § 17 odst. 2 zákona č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o změně a doplnění některých zákonů.

²⁶³ Konkrétně Městský soud Bratislava IV pro obvody Krajského soudu v Bratislavě, Krajského soudu v Trnavě a Krajského soudu v Nitře; Okresní soud Banská Bystrica pro obvody Krajského soudu v Banské Bystrici, Krajského soudu v Žilině a Krajského soudu v Trenčíně; Městský soud Košice pro obvody Krajského soudu v Košicích a Krajského soudu v Prešově (srov. ustanovení § 9 zákona č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o změně a doplnění některých zákonů).

tří krajské soudy, a to Krajský soud v Bratislavě, Krajský soud v Banské Bystrici a Krajský soud v Košicích.²⁶⁴ O případném odvolání následně rozhodoval Nejvyšší soud Slovenské republiky, který má celostátní působnost,²⁶⁵ zatímco nyní o odvolání rozhodují krajské soudy.²⁶⁶ Zákonodárce stanovení příslušnosti krajských soudů v minulosti odůvodnil důležitostmi ochrany spotřebitele, když měl za to, že tato právní úprava může výrazně přispět ke sjednocení judikatury ve spotřebitelských věcech a k přehlednosti systému právní ochrany spotřebitele.²⁶⁷ V případě individuálního uplatňování práv (v zájmu konkrétního spotřebitele) jsou v prvním stupni věcně příslušné (všechny) okresní soudy,²⁶⁸ přičemž k řízení o odvolání proti rozhodnutí okresního soudu jsou příslušné (všechny) krajské soudy.²⁶⁹ Rozsudek, respektive jeho výrok, vydaný při abstraktní kontrole ve spotřebitelských věcech má navíc účinky *erga omnes*, tedy je závazný pro každého.²⁷⁰

4.4.1.2 Česká právní úprava

Český zákonodárce v minulosti, v návaznosti na dnes již zrušenou Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/22/ES ze dne 23. dubna 2009 o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů, přijal právní úpravu týkající se oprávnění sdružení nebo profesních organizací majících oprávněný zájem na ochraně spotřebitele a oprávněných osob²⁷¹ podat k soudu návrh na zahájení řízení o zdržení se protiprávního jednání ve věci ochrany práv spotřebitelů. Tato právní úprava je v současnosti obsažena v zákoně

²⁶⁴ Srov. ustanovení § 31 odst. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok, ve znění účinném do 24. 7. 2023). O odvolání proti takovému rozhodnutí poté rozhodoval Nejvyšší soud Slovenské republiky, neboť soustava soudů Slovenské republiky není, na rozdíl od České republiky, tvořena vrchními soudy (srov. ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok, ve znění účinném do 31. 5. 2023).

²⁶⁵ Srov. ustanovení § 31 odst. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok, ve znění účinném do 24. 7. 2023, a ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok, ve znění účinném do 31. 5. 2023.

²⁶⁶ Srov. ustanovení § 34 odst. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok.

²⁶⁷ Srov. osobitná část (k § 29) důvodovej správy k zákonu č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok. Číselné označení ustanovení (paragrafů) zvláštní části (osobitná část) důvodové zprávy však již nekoresponduje se současným zněním zákona, neboť v legislativním procesu později došlo k posunutí (přečíslování) ustanovení (paragrafů) z důvodu vložení nových ustanovení zákona.

²⁶⁸ Protože zákon nestanovuje jinak, užije se obecné pravidlo o věcné příslušnosti stanovené v ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok.

²⁶⁹ Srov. ustanovení § 34 odst. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok.

²⁷⁰ Srov. ustanovení § 25 ve spojení s ustanovením § 24 odst. 1 zákona č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o změně a doplnění některých zákonů.

²⁷¹ K pojmu oprávněná osoba srov. ustanovení § 25 odst. 2 písm. b) a odst. 4 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.

č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive v jeho § 25 a § 26. Oproti slovenské právní úpravě, která implementovala výše uvedenou směrnici a která byla v minulosti obsažena v zákoně č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok, ve znění účinném do 24. 7. 2023 (ustanovení § 301-306), se jedná o právní úpravu poměrně strohou.

Zatímco slovenský zákonodárce, jak výše uvedeno, právní úpravu abstraktní kontroly ve spotřebitelských věcech s úpravami převzal i do zákona č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelův a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v českém vládním návrhu zákona se počítá s jejím vypuštěním a nahrazením zcela novou právní úpravou přijatou v návaznosti na Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 ze dne 25. listopadu 2020 o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES.²⁷²

Navrhovaná česká právní úprava hromadných řízení, na rozdíl od slovenské právní úpravy, však vyčleňuje takzvané řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů z navrhovaného zákona o hromadném občanském řízení soudním a začleňuje jej do zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu. Z důvodové zprávy k tomuto návrhu zákona se podává, že důvodem pro včlenění tohoto typu žaloby do jiného zákona je skutečnost, že v praxi není příliš využíván a existuje riziko, že pokud by se celá právní úprava přesunula výhradně do zákona o hromadném občanském řízení soudním, přestal by se uvedený institut zcela využívat, když pro podání hromadné žaloby musí být splněna řada dalších podmínek.²⁷³

S výše uvedeným odůvodněním se neztotožňuji a zařazení takzvaného řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů do zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, nepovažuji za vhodné. Mám za to, že nízká využitelnost tohoto typu žalob doposud byla způsobena především vágností dosavadní právní úpravy, která navíc není příliš přehlednou. Příslušná právní úprava prakticky neupravuje samotné řízení o zdržení se protiprávního jednání ve věci ochrany práv spotřebitelů; nevěnuje se například náležitostem návrhu, důsledkům vyhovění návrhu, účinkům rozhodnutí, ale ani nevymezuje, co se tímto řízením rozumí (co je předmětem řízení). Za problematické považuji i její zařazení do zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, a to navíc téměř na samý konec tohoto

²⁷² Srov. zvláštní část [K části třetí (změna zákona o ochraně spotřebitele), k bodu 4 (§ 25 až § 25h)] důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném občanském řízení soudním.

²⁷³ Srov. obecná část důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona o hromadném občanském řízení soudním, s 38.

právního předpisu, matoucí nadepsání příslušné části osmé, v níž je právní úprava obsažena, ale i jednotlivých paragrafů.²⁷⁴ Rovněž považuji za problematický okruh osob, které jsou aktivně legitimovány k podání této žaloby,²⁷⁵ který je dle mého názoru příliš úzký, jak bude v souvislosti s nově připravovanou právní úpravou rozvedeno dále.

Naopak mám za to, že pokud by byl uvedený typ řízení zařazen do připravovaného zákona o hromadném občanském řízení soudním, mohlo by v praxi dojít ke zvýšení počtu podávaných návrhů tohoto typu. Pozornost veřejnosti je totiž nyní směřována převážně k připravovanému zákonu upravujícímu hromadné řízení, respektive návrhu zákona o hromadném občanském řízení soudním, a související právní předpisy jsou spíše odsunuty do pozadí. Existuje tedy podle mě spíše riziko, že zařazením takzvaného řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů do zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, bude tento typ řízení již zcela „zapomenut“.

Výše uvedená argumentace obsažená v důvodové zprávě, která uvádí, že pro podání hromadné žaloby musí být splněna řada dalších podmínek, je dle mého názoru irelevantní. Nic nebrání tomu, aby pro takzvané řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů byly v tomtéž zákoně stanoveny odchylné, „mírnější“ podmínky. Ostatně slovenská právní úprava může být v tomto ohledu příkladem, když jednak obsahuje právní úpravu společnou pro oba typy řízení (řízení o vydání nápravného opatření i řízení o abstraktní kontrole ve spotřebitelských věcech), jednak obsahuje zvláštní právní úpravu pro každý z těchto typů řízení, a to v jednom právním předpise (v zákoně č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o změně a doplnění některých zákonů). Obsažení obou typů řízení v jednom právním předpise se mi jeví přehlednějším a logičtějším.

Ve vládním návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném občanském řízení soudním, se navrhuje stanovit v prvním stupni věcnou a místní příslušnost k řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů

²⁷⁴ Část osmá, v níž je řízení o zdržení se protiprávního jednání ve věci ochrany práv spotřebitelů obsaženo, je nadepsána jako „SDRUŽENÍ SPOTŘEBITELŮ A JINÉ PRÁVNICKÉ OSOBY ZALOŽENÉ K OCHRANĚ SPOTŘEBITELŮ“. Jednotlivé paragrafy jsou pak nazvány jako „Právní postavení“ (ustanovení § 25) a „Oprávnění vůči orgánům veřejné správy“ (§ 26). Z těchto nadpisů tak nelze „na první pohled“ rozeznat, že je v příslušných ustanoveních upraveno řízení o zdržení se protiprávního jednání ve věci ochrany práv spotřebitelů.

²⁷⁵ Srov. ustanovení § 25 odst. 2 a 4 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.

pouze Městského soudu v Praze.²⁷⁶ Tento návrh je dle zvláštní části důvodové zprávy k tomuto zákonu činěn v zájmu zachování jednotného přístupu v rámci procesního práva, když v zákoně o hromadném občanském řízení soudním je rovněž navrhováno stanovení výlučné věcné a místní příslušnosti Městského soudu v Praze.^{277 278} Osobně stanovení výlučné věcné a místní příslušnosti pouze jednoho krajského soudu považuji za vhodný krok, když tímto by došlo k značnému omezení až vyloučení roztržité rozhodovací praxe soudů, která by jinak mohla nastat, pokud by rozhodování v tomto typu řízení bylo svěřeno všem či více (krajským nebo okresním) soudům. Jsem si vědom skutečnosti, že v českém právním řádu není příliš běžné, aby byla pro určité věci dána příslušnost pouze několika soudů stejného stupně či pouze jednoho soudu,²⁷⁹ avšak mám za to, že sjednocení praxe v otázkách ochrany spotřebitele obecně lze lépe zajistit tímto způsobem. Předpokládá se jednak vyšší míra zkušeností a odborných znalostí soudců krajských soudů²⁸⁰, když tento typ řízení lze dle mého názoru považovat za poměrně složitý, jednak může dojít k vytvoření určité „specializace“, a tedy i efektivnějšímu a odbornějšímu rozhodování.

V návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném občanském řízení soudním, konkrétně ustanovení § 182 návrhu na změnu zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, je přiznána aktivní legitimace k podání žaloby na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů pouze právnické osobě, která je zapsána do seznamu oprávněných osob podle zákona o ochraně spotřebitele. Uvedené ustanovení tedy odkazuje na zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, konkrétně jeho část osmou,

²⁷⁶ Srov. navrhované ustanovení § 183 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve vládním návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném občanském řízení soudním.

²⁷⁷ Srov. zvláštní část [K části první (změna občanského soudního řádu), k bodu 3 (§ 181 až 194), k § 183] důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném občanském řízení soudním.

²⁷⁸ Ve zvláštní části [k § 6 (Věcná příslušnost)] důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona o hromadném občanském řízení soudním se jako důvody pro stanovení výlučné věcné a místní příslušnosti Městského soudu v Praze uvádí například složitost hromadného řízení pro stránce hmotného i procesního práva, vysoké nároky na odbornost a zkušenosti soudců a složitost administrace.

²⁷⁹ V českém právním řádu jsou však specifické případy, kdy je dána zvláštní úprava působnosti soudu v některých věcech, a to např. příslušnost Městského soudu v Praze jako soudu prvního stupně ve věcech průmyslového vlastnictví a ochrany práv k odrůdám dle ustanovení § 39 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), nebo Krajského soudu v Ostravě jako soudu příslušného pro řízení o žalobě proti rozhodnutí, kterým se umísťuje nebo povoluje stavba dopravní infrastruktury podle ustanovení § 1 odst. 2 písm. a) nebo b) zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů, dle ustanovení § 7 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

²⁸⁰ Srov. ustanovení § 71 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích).

jejíž změna je v předmětném návrhu zákona rovněž navrhována. Stručně řečeno je okruh subjektů oprávněných osob omezen pouze na osoby oprávněné podávat zástupné žaloby i v jiném členském státě Evropské unie nebo v jiném státě, který je smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru (osoby zapsané na evropském seznamu oprávněných osob)²⁸¹ a na osoby uvedené na seznamu vedeném Ministerstvem průmyslu a obchodu (osoby zapsané na českém seznamu oprávněných osob)²⁸². Podmínkami pro zápis na český seznam oprávněných osob jsou například založení právnické osoby v souladu s právními předpisy České republiky, aktivní působení v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů po dobu alespoň 12 měsíců, skutečnost, že nebyla založena za účelem vytváření zisku a další.²⁸³ Na rozdíl od slovenské právní úpravy tedy nejsou aktivně legitimovány některé orgány státní správy, do jejichž kompetence na základě zvláštních zákonů spadá dozor na úseku ochrany spotřebitele, jako je například Česká obchodní inspekce, Energetický regulační úřad či Český telekomunikační úřad.

Dle mého je však třeba vyvážit zájem na tom, aby nebyly podávány zjevně neopodstatněné či šikanózní návrhy (což by se mohlo stát, pokud by byli aktivně legitimováni jednotliví spotřebitelé) se zájmem na tom, aby uvedený typ žaloby mohl být efektivně a účelně využíván. Výše uvedené dozorové orgány přitom v rámci své činnosti přichází do styku se zneužívajícími ujednáními a různými nekalými praktikami podnikatelů a mají o těchto tedy dobrý přehled; nelze uvažovat o tom, že by tyto orgány přehlcovaly soudy zjevně neopodstatněnými návrhy. Z dosavadní slovenské zkušenosti přitom navíc vyplývá, že nejčastěji jsou tyto návrhy podávány právě těmito orgány.²⁸⁴ Z těchto důvodů se mi jeví jako vhodné přiznat aktivní legitimaci k podání žaloby na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů i těmto dozorovým orgánům.

²⁸¹ Srov. navrhované ustanovení § 25 odst. 2 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve vládním návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném občanském řízení soudním.

²⁸² Srov. navrhované ustanovení § 25 odst. 2 písm. b) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve vládním návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném občanském řízení soudním.

²⁸³ Blíže k jednotlivým podmínkám srov. ustanovení § 25a odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve vládním návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném občanském řízení soudním.

²⁸⁴ Srov. osobitná část [k § 23 (konanie o abstraktnej kontrole), k ods. 2] důvodovej správy k zákonu č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivných záujmov spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Závěrem uvádím, že mám za to, že řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů má potenciál být efektivním řešením ve sjednocování judikatury v oblasti ochrany spotřebitele, nikoli však v současné ani připravované podobě, když tyto dle mého názoru kladou příliš mnoho překážek pro efektivní využívání tohoto typu žaloby. Mnohé z problémů, které byly shledány v analýzách provedených v rámci této diplomové práce, by přitom mohly být řešeny právě prostřednictvím tohoto typu žaloby.

4.4.2 Specializovaná soudní oddělení (samosoudci)

Na základě provedených analýz bylo mimo jiné shledáno, že soudy se ve více než 1/3 případů²⁸⁵ nezabývají zvláštnostmi vyplývajícími ze vztahu mezi podnikateli a spotřebiteli. Kromě již výše navrhovaných změn, zejména vyšší míry propojení obecné právní úpravy se zvláštní právní úpravou spotřebitelských smluv, by tento problém mohlo řešit stanovení specializace soudních oddělení (samosoudců) právě pro spory ze spotřebitelských smluv.

Specializace soudních oddělení se stanovuje v rozvrhu práce,²⁸⁶ a to podle vyhlášky ministerstva spravedlnosti České republiky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy. Zmiňovaná vyhláška stanovuje, že na občanskoprávním úseku se v rozvrhu práce stanoví specializace soudních oddělení zejména ve věcech péče soudu o nezletilé, pozůstalostních, duševního vlastnictví, nekalé soutěže a nedovoleného omezování hospodářské soutěže, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob, insolvenčních, směnečných a šekových, pracovněprávních, výkonu rozhodnutí a exekucí, s cizím prvkem.²⁸⁷ Specializace soudních oddělení pro spory ze spotřebitelských smluv se tak touto vyhláškou nestanoví. Uvedený výčet jednotlivých specializací soudních oddělení je však demonstrativní, není tedy vyloučeno, aby se v rozvrhu práce soudu stanovily i jiné

²⁸⁵ Podíl případů, kdy se soud zvláštní právní úpravou spotřebitelských smluv nezabýval, je v případě jednotlivých analýz mírně odlišný. V nejnižší míře se tento problém projevil v případě posuzování přípustnosti ujednání smluvní pokuty v obchodních podmínkách (analýza č. 3), kde tento podíl činil 21,9 %. Naopak nejvíce se tento problém vyskytl při posuzování jasnosti a srozumitelnosti ujednání (analýza č. 2), a to až ve 46,7 % případů. Jde-li o posouzení přiměřenosti výše smluvní pokuty (analýza č. 1), tento problém se vyskytl v 34,5 % případů. Průměrně tedy činí podíl případů, kdy se soud zvláštní právní úpravou spotřebitelských smluv nezabývá, cca 34,4 %.

²⁸⁶ Srov. ustanovení § 42 odst. 1 písm. c) zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích).

²⁸⁷ Srov. ustanovení § 2 odst. 2 písm. b) vyhlášky ministerstva spravedlnosti České republiky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.

specializace, což se v praxi skutečně děje. V rozvrzích práce okresních soudů pro rok 2023 se tak lze setkat kupříkladu se specializací soudních oddělení pro spory finanční a bankovní (úvěry, zápůjčky, inkasa, bankovní služby apod.), spory z přepravy a koncesí (neuhrazené jízdné a koncesionářské poplatky),²⁸⁸ spory z poskytování služeb telekomunikací²⁸⁹ nebo spory z nájmu a podnájmu bytu, domu, prostoru sloužícího podnikání a nebytových prostor²⁹⁰.

V rozvrzích práce okresních soudů pro rok 2023 se tak nelze setkat s vytvářením specializovaných soudních oddělení přímo pro spotřebitelské spory, nicméně některá specializovaná soudní oddělení jsou zaměřena na oblasti, které do sféry spotřebitelských smluv významně zasahují (zejména výše zmíněné soudní oddělení pro spory z poskytování služeb telekomunikací či pro spory finanční a bankovní). Takováto specializovaná soudní oddělení dotýkající se oblastí spotřebitelského práva však v současnosti nejsou vytvářena u všech soudů, respektive jejich vytváření není příliš běžné. V řešení problému spočívajícím v opomíjení zvláštní právní úpravy spotřebitelských smluv by tak mohlo napomoci i vytváření specializovaných soudních oddělení pro spotřebitelské smlouvy, případně pro specifické oblasti spotřebitelského práva (například pro spory vyplývající z poskytování služeb elektronických komunikací, dodávek energií, bankovních služeb). Výhodou takovýchto specializovaných soudních oddělení je právě jejich odbornost, efektivita a rychlost rozhodování, jak uvádí například Zemanová.²⁹¹ Na druhou stranu je však třeba dbát opatrnosti, aby vytvářením specializovaných soudních oddělení nevznikala názorová uzavřenost pro určitou agendu; může docházet také ke zvýšení nebezpečí korupce, pokud by určitá agenda byla svěřena pouze jednomu soudnímu oddělení, a lze tak doporučit aby se o určitou agendu dělila vždy minimálně dvě soudní oddělení.²⁹²

²⁸⁸ Srov. Rozvrh práce Okresního soudu v Liberci na rok 2023, sp. zn. 55 Spr 1800/2022. [on-line]. [cit. 10. 9. 2023]. Dostupné z:

<https://justice.cz/documents/36409/3187946/Rozvrh+pr%C3%A1ce+na+rok+2023.pdf/70911cd5-dabd-4221-8144-9ecae7e95173>.

²⁸⁹ Srov. Rozvrh práce Obvodního soudu pro Prahu 3 na rok 2023, ve znění účinném od 1. září 2023, sp. zn. 50 Spr 1328/2022. [on-line]. [cit. 10. 9. 2023]. Dostupné z:

https://justice.cz/documents/49289/3183671/R7_2023+RP+2023.pdf/130c7270-1f58-40ec-8650-c343730d9ae5.

²⁹⁰ Srov. Rozvrh práce Okresního soudu v Přerově na rok 2023, ve znění účinném od 1. září 2023, sp. zn. 30 Spr 850/2023. [on-line]. [cit. 10. 9. 2023]. Dostupné z:

<https://justice.cz/documents/54329/3189148/rozvrh+pr%C3%A1ce+ve+zn%C4%9Bn%C3%AD+po+1.+a%C5%BE+7.+zn%C4%9Bn%C4%9B+2023/3d26cb8c-4317-4aa2-a4c6-3101ef4e57c2>.

²⁹¹ Srov. ZEMANOVÁ, Daniela. *Zákon o soudech a soudcích*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s 54. ISBN 978-80-7400-888-7.

²⁹² Tamtéž.

4.4.3 Využití umělé inteligence

V posledních letech došlo a nadále dochází k významnému rozvoji umělé inteligence²⁹³. Obecně lze říci, že umělá inteligence je vnímána jako velká příležitost, ale i potenciální riziko.²⁹⁴ Problematika jejího využití obecně, ale i při lidské práci, včetně právnických profesí, je bezesporu složitou otázkou a zasluhuje si detailní a komplexní rozpracování. Z těchto důvodů není mou ambicí na tomto místě navrhnout konkrétní řešení, která by cílila na shledané problémy. Pouze bych rád podotkl, že její využití v justici, a to právě i pro některé ze shledaných problémů (například přiměřenost výše smluvní pokuty, hledisko průměrného spotřebitele při posuzování jasnosti a srozumitelnosti sdělení) by mohlo být zajímavou výzvou do budoucna a potenciálně by mohlo napomoci sjednocování judikatury. Kromě výhod, které využití umělé inteligence může přinášet, je však třeba samozřejmě vnímat i potenciální rizika a etické problémy, které mohou vznikát.²⁹⁵

²⁹³ K definici umělé inteligence srov. čl. 3 bod 1) Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci (Akt o umělé inteligenci) a mění určité legislativní akty Unie. Dále srov. FIALOVÁ, Eva. Některé aspekty regulace umělé inteligence. *Právní rozhledy*, 2023, č. 17, s. 579-581.

²⁹⁴ Srov. Důvodová zpráva k Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci (Akt o umělé inteligenci) a mění určité legislativní akty Unie.

²⁹⁵ K etickým problémům v soudnictví srov. např. European commission for the efficiency of justice (CEPEJ). *European Ethical Charter on the Use of Artificial Intelligence in Judicial Systems and their environment*. Štrasburk, 3. - 4. 12. 2018. [on-line]. [cit. 23. 8. 2023]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/ethical-charter-en-for-publication-4-december-2018/16808f699c>.

ZÁVĚR

V rámci této diplomové práce byly analyzovány více než dvě stovky rozhodnutí prvostupňových soudů dotýkající se ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách. Na základě provedené analýzy bylo shledáno, že rozhodovací praxe je v některých otázkách týkajících se posuzování ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách roztržena. Jmenovitě byla shledána problematiku otázka přiměřenosti výše smluvní pokuty a s tím související moderační právo soudu, dále problematika jasnosti a srozumitelnosti ujednání o smluvní pokutě a ujednání o smluvní pokutě obsaženého v obchodních podmínkách (jiných listinách odlišných od spotřebitelské smlouvy hlavní). Rovněž bylo zjištěno, že v některých případech je opomíjena zvláštní úprava závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem.

Pokud jde o problematiku přiměřenosti výše smluvní pokuty, z analýzy vyplynulo, že problematiku je zejména peněžitá smluvní pokuta sjednaná fixně, kdy hodnocení takto sjednané smluvní pokuty je v rozhodovací praxi někdy zcela rozdílné. Jako důvod tohoto rozdílného posouzení byla shledána neexistence určitých „přípustných hranic“. Jako řešení se však nejvíce vhodné stanovovat takovéto mantinely paušálně, nýbrž zacílit pouze na nejproblematictější typy ujednání o smluvní pokutě ve specifických oblastech spotřebitelského práva. Pro řešení problému spočívajícího v opomíjení posouzení, zda smluvní pokuta ne/byla sjednána v nepřiměřené výši, bylo navrženo vzájemně více propojit obecnou právní úpravu smluvní pokuty s právní úpravou závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem

V souvislosti s moderačním právem soudu bylo zjištěno, že soudy v některých případech nesprávně aplikují své právo nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu snížit i na spotřebitelské smlouvy. Příčinou tohoto problému se ukázala být zejména systematika a neprovázanost obecné právní úpravy smluvní pokuty s právní úpravou závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem. Kromě vyšší míry vzájemné provázanosti těchto dílů, respektive oddílů občanského zákoníku, by tomuto problému, stejně jako problému spočívajícím v opomíjení posouzení ne/přiměřenosti výše smluvní pokuty, mohlo napomoci i explicitní stanovení nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty jako zneužívajícího ujednání, k čemuž došlo až začátkem roku 2023, a tedy případnou změnu v tomto směru bude možné pozorovat až s jistým časovým odstupem.

Co se týká jasnosti a srozumitelnosti ujednání o smluvní pokutě, problematickou byla shledána absence vymezení kritérií, na základě kterých je třeba hodnotit jasnost a srozumitelnost ujednání o smluvní pokutě, potažmo jakékoli sdělení podnikatele vůči spotřebiteli. V tomto směru bylo doporučeno přijetí právní úpravy, která by tato kritéria blíže upravovala, avšak nikoli pouze ve vztahu k ujednání o smluvní pokutě, nýbrž obecněji. S otázkou jasnosti a srozumitelnosti ujednání o smluvní pokutě úzce souvisí i ne/možnost učinit ujednání o smluvní pokutě obsahem obchodních podmínek (či jiných listin odlišných od spotřebitelské smlouvy hlavní). V tomto směru bylo zjištěno mnoho nejasností ohledně výkladu nálezu Ústavního soudu České republiky ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11, a možné aplikovatelnosti závěrů v něm učiněných v poměrech stávající právní úpravy. Jako vhodné řešení se nejeví zcela vyloučit možnost sjednání smluvní pokuty v obchodních podmínkách (či jiných listinách odlišných od spotřebitelské smlouvy hlavní), avšak, spíše než se soustředit na formální označení listiny, se zabývat jasností a srozumitelností obsahu dané listiny, respektive smluvní dokumentace jako celku.

Rovněž bylo nastíněno několik obecnějších řešení a doporučení. Jedno z nich souvisí s připravovanou právní úpravou hromadných řízení (hromadných žalob), konkrétně se dotýká takzvané žaloby na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů. Konkrétně byly představeny návrhy a doporučení, které by měly přispět k vyššímu využívání tohoto typu řízení a zejména k postupnému sjednocování roztržité soudní praxe v některých otázkách spotřebitelského práva. Dále byl představen návrh spočívající ve vytvoření specializovaných soudních oddělení (samosoudců) se zaměřením na spotřebitelské smlouvy či určité oblasti spotřebitelského práva, díky čemuž by se omezil počet případů, kdy je opomíjena zvláštní úprava závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem. V řešení shledaných problémů by mohla napomoci i umělá inteligence, jejíž využití může být pro právnické profese, včetně justice, velkou výzvou.

Lze shrnout, že v rámci diplomové práce bylo dosaženo vytyčených cílů, kdy analýzou rozhodnutí soudů se podařilo identifikovat hlavní (nejčastější) problémy vyskytující se při posuzování ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách, jakož i nalézt jejich možné příčiny. Rovněž se, zejména na podkladě analyzovaných rozhodnutí, v praxi užívané smluvní dokumentace ve vztazích mezi podnikateli a spotřebiteli, dosavadní judikatury a zahraniční právní úpravy, podařilo navrhnout vhodná řešení shledaných problémů. Ač v diplomové práci bylo pracováno s konkrétními modelovými případy, diplomová práce z takto získaných poznatků činí obecnější závěry. Při návrzích změn právní úpravy se

diplomová práce vyhýbá přílišné kazuističnosti, a (některé) návrhy proto cíleně nedopadají pouze na ujednání o smluvní pokutě, ale jsou aplikovatelné i na jiná ujednání ve spotřebitelských smlouvách.

Seznam použitých zkratek

Česká republika	ČR
Evropská unie	EU
Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník	OZ či občanský zákoník
Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád	o.s.ř.
Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník	ObchZ či obchodní zákoník
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r., Kodeks cywilny	KC
Zákon č. 195/1896 RGBI, Bürgerliches Gesetzbuch	BGB
General Statutes of Connecticut	Conn. Gen. Stat.
Smlouva o fungování Evropské unie	SFEU
Listina základních práv Evropské unie	LZPEU

Seznam použitých zdrojů

Literatura

1. BAJURA, Jan. BÁNYAIOVÁ, Alena. BĚLINA, Miroslav. ČERNÁ, Stanislava. DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ, Lucie. DVOŘÁK, Jan. ELISCHER, David. FIALA, Josef. HOLCOVÁ, Irena. HORÁČEK, Tomáš. HUMLÍČKOVÁ, Petra. JENDŽELOVSKÝ, Michal. KRAMAŘÍK, Roman. KŘEŠŤANOVÁ, Veronika a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek V, (§ 1721-2520)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO89_e2012CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: www.aspi.cz.
2. DAVID, Ondřej. DEVEROVÁ, Lenka. DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ, Lucie. DVOŘÁK, Jan. DVOŘÁK, Tomáš. FIALA, Josef. FRINTA, Ondřej. HOLČAPEK, Tomáš. HURDÍK, Jan. KINDL, Tomáš. MACKOVÁ, Alena, PAULY, Jan, PAVLÍK, Pavel. PELIKÁN, Robert a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654)*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO89_a2012CZ. ISSN 2336-517X. Dostupné z: www.aspi.cz.
3. DOHNAL, Jakub. GALVAS, Miroslav. OLIVA, Jakub. *Obchodní smlouvy*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 230 s. ISBN 978-80-7400-489-6.
4. GAŇO, Jiří. JIRSA, Jaromír. ZOUBEK, Hynek a kol. *Občanský zákoník - Komentář s judikaturou - Svazek XI - Závazky - obecná část (§ 1721-2054)*. [Systém CODEXIS®, doplněk LIBERIS®]. Ostrava: CODEXIS publishing, 2018. Dostupné z: www.codexis.cz.
5. HORÁK, Pavel. *Přehled judikatury ve věcech smluvní pokuty (s přihlédnutím k novému občanskému zákoníku)*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 492 s. ISBN 978-80-7478-330-2.
6. HULMÁK, MILAN a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054)*. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 1335 s. ISBN 978-80-7400-535-0.
7. JANOUSEK, Michal. *Ochrana slabší smluvní strany v občanském zákoníku*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, 275 s. ISBN 978-80-7400-696-8.
8. KINDL, Milan. *Zajištění a utvrzení dluhů*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 525 s. ISBN 978-80-7400-291-5.

9. KŘIVÁČKOVÁ, Jana. HAMULÁKOVÁ, Klára. TINTĚRA Tomáš a kol. *K pojetí člověka a věci v novém soukromém právu*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 265 s. ISBN 978-80-7400-294-6.
10. LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, 2292 s. ISBN 978-80-7400-852-8.
11. PATĚK, Daniel. *Smluvní pokuta v obchodních vztazích*. Praha: C. H. Beck, 2006, 115 s. Beckova edice právní instituty. ISBN 80-7179-538-0.
12. PETROV, Jan. VÝTISK, Michal. BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. komentář*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023.
13. RABAN, Přemysl a kol. *Závazkové právo*. Brno: VK, 2019, 530 s. ISBN 978-80-87713-18-1.
14. ROZEHNAL, Aleš a kol. *Obchodní právo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, 730 s. Právnícké učebnice. ISBN 978-80-7380-524-1.
15. ŠILHÁN, Josef. *Právní následky porušení smlouvy v novém občanském zákoníku*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 559 s. ISBN 978-80-7400-544-2.
16. ŠVARC, Zbyněk a kol. *Základy obchodního práva po rekodifikaci soukromého práva*. 5. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2021, 516 s. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-834-1.
17. ŠVESTKA, Jiří. SPÁČIL, Jiří. ŠKÁROVÁ, Marta. HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník I, II*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 2321 s. ISBN 978-80-7400-108-6.
18. TINTĚRA, Tomáš. *Smluvní pokuta v ČR a Evropě*. 1. vyd. Praha: Leges, 2015, 232 s. ISBN 978-80-7502-095-6.
19. TINTĚRA, Tomáš. *Smluvní pokuta v teorii a praxi*. 1. vyd. Praha: Leges, 2012, 128 s. ISBN 978-80-87576-27-4.
20. TOMANČÁKOVÁ, Blanka. *Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady*. [Systém CODEXIS®, doplněk LIBERIS®]. Praha: Linde, 2011. Dostupné z: www.codexis.cz.
21. VÍTOVÁ, Blanka. *Nepřiměřená ujednání ve spotřebitelských smlouvách po rekodifikaci soukromého práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 264 s. ISBN 978-80-7478-491-0.
22. VRAJÍK, Michal. *Judikatura Nejvyššího soudu z pohledu nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích*. [Systém CODEXIS®, doplněk LIBERIS®]. ANAG, 2014. Dostupné z: www.codexis.cz.
23. ZEMANOVÁ, Daniela. *Zákon o soudech a soudcích*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, 268 s. ISBN 978-80-7400-888-7.

Časopisecké publikace

1. BURIÁNOVÁ, Pavla. Úskalí moderačního práva soudu ve vztahu ke snížení nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty. *Obchodní právo*, 2019, č. 9, s. 17-27.
2. ČECH, Petr. Smluvní pokuta versus úrok z prodlení. *Právní rádce*, 2008, č. 4, str. 21-30.
3. ČERNÁ, Stanislava. KULHÁNKOVÁ, Klára. Smluvní pokuta v NOZ. *Rekodifikace & praxe*, 2013, č. 11, str. 4-10.
4. FIALOVÁ, Eva. Některé aspekty regulace umělé inteligence. *Právní rozhledy*, 2023, č. 17, s. 579-586, s. 579-586.
5. HORÁK, Pavel. Smluvní pokuta v nové úpravě soukromého práva. *Právní rozhledy*, 2015, č. 19, s. 649-657.
6. HORÁK, Pavel. Zásadní změna judikatorního pojetí moderace smluvní pokuty. *Bulletin advokacie*, 2023, č. 3, s. 14.
7. HULMÁK, Milan. BEZOUŠKA, Petr. Obchodní podmínky, smluvní pokuta a jiná ujednání. *Právní rozhledy*, 2018, č. 1, s. 7-11.
8. KRÁL, Tomáš. Smluvní pokuta pro případ porušení jakékoliv smluvené povinnosti. *Obchodněprávní revue*, 2018, č. 9, s. 247-253.
9. NOVÁČEK, Roman. Přiměřenost smluvní pokuty a moderační právo soudu. *Právní rozhledy*, 2002, č. 3, s. 116-120.
10. PATĚK, Daniel. Osud smluvní pokuty při cesi zajištěné pohledávky (aneb k akcesoritě smluvní pokuty). *Právní rozhledy*, 2008, č. 8, s. 294-297.
11. PATĚK, Daniel. Paušalizovaná náhrada škody a smluvní pokuta. *Právní rozhledy*, 2017, č. 21, s. 725-733.
12. ŠTAVÍKOVÁ ŘEZNÍČKOVÁ, Iva. Smluvní pokuta jako zneužívající klauzule a možnost její moderace. *Rekodifikace & praxe*, 2016, č. 2, s. 8-13.
13. TINTĚRA, Tomáš. Smluvní pokuty ve smlouvách o spotřebitelském úvěru. *Rekodifikace & praxe*, 2016, č. 7, s. 37-44.

Právní předpisy ČR

1. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.
2. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.
3. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.
4. Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.

5. Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon).
6. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích).
7. Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.
8. Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích).
9. Zákon č. 155/2010 Sb., kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů.
10. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
11. Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.
12. Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru.
13. Zákon č. 311/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů.
14. Zákon č. 192/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.
15. Nařízení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání.
16. Vyhláška ministerstva spravedlnosti České republiky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.

Zahraniční právní předpisy a jiné zahraniční zdroje

1. Francouzská republika. Code de la consommation. [on-line]. [cit. 10. 7. 2023]. Dostupné z:
<https://www.legifrance.gouv.fr/download/pdf/legiOrKali?id=LEGITEXT000006069565.pdf&size=1,2%20Mo&pathToFile=/LEGI/TEXT/00/00/06/06/95/65/LEGITEXT000006069565/LEGITEXT000006069565.pdf&title=Code%20de%20la%20consommation>.
2. Italská republika. Accademia dei Giusprivatisti europei. *European Contract Code, Book one* [on-line]. 2002 [cit. 23. 8. 2023]. Dostupné z:

- https://www.eurcontrats.eu/site2/newdoc/Norme%20_Libro%20I-inglese_.pdf.
3. Polská republika. Rozsudek Nejvyššího soudu Polské republiky ze dne 17. 1. 2020, sp. zn. IV CSK 579/17. [on-line]. [cit. 10. 7. 2023].
Dostupné z: <http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/OrzeczeniaHTML/iv%20csk%20579-17-1.docx.html>.
 4. Polská republika. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r., Kodeks cywilny. [on-line]. [cit. 10. 7. 2023]. Dostupné z:
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19640160093/U/D19640093Lj.pdf>.
 5. Polská republika. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r., Prawo energetyczne. [on-line]. [cit. 10. 7. 2023]. Dostupné z:
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970540348/U/D19970348Lj.pdf>.
 6. Slovenská republika. Nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. [on-line]. [cit. 5. 6. 2023]. Dostupné z:
<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/87/20150101>.
 7. Slovenská republika. Zákon č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník. [on-line]. [cit. 5. 6. 2023].
Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>.
 8. Slovenská republika. Zákon č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok. [on-line]. [cit. 5. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20230725>.
 9. Slovenská republika. Zákona č. 264/2022 Z. z., o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách). [on-line]. [cit. 9. 9. 2023].
Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/264/20220801.html>.
 10. Slovenská republika. Zákon č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. [on-line]. [cit. 9. 9. 2023].
Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2023/261/20230725>.
 11. Slovenská republika. Důvodová zpráva k zákonu č. 106/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. [on-line]. [cit. 5. 6. 2023]. Dostupné z:
<https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=395220>.

12. Slovenská republika. Důvodová zpráva k zákonu č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok. [on-line]. [cit. 15. 7. 2023]. Dostupné z: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=408705>.
13. Slovenská republika. Důvodová zpráva k zákonu č. 261/2023 Z. z., o žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelův a o změně a doplnění některých zákonů. [on-line]. [cit. 9. 9. 2023]. Dostupné z: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=524934>.
14. Spojené státy americké, stát Connecticut. General Statutes of Connecticut. [on-line]. [cit. 11. 8. 2023]. Dostupné z: <https://www.cga.ct.gov/current/pub/titles.htm>.
15. Spolková republika Německo. Zákon č. 195/1896 RGBI, Bürgerliches Gesetzbuch. [on-line]. [cit. 10. 7. 2023]. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/bgb/>.
16. Španělské království. La Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios. [on-line]. [cit. 10. 7. 2023]. Dostupné z: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2007-20555>.

Unijní právo

1. Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie (Úřední věstník Evropské unie, C 202/1, 7. 6. 2016).
2. Listina základních práv Evropské unie (Úřední věstník Evropské unie, C 202, 7. 6. 2016).
3. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I).
4. Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách.
5. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách).
6. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/22/ES ze dne 23. dubna 2009 o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů.
7. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského

- parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES.
8. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES.
 9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 ze dne 25. listopadu 2020 o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES.
 10. Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci (Akt o umělé inteligenci) a mění určité legislativní akty Unie.
 11. European commission for the efficiency of justice (CEPEJ). *European Ethical Charter on the Use of Artificial Intelligence in Judicial Systems and their environment*. Štrasburk, 3. - 4. 12. 2018. [on-line]. [cit. 23. 8. 2023]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/ethical-charter-en-for-publication-4-december-2018/16808f699c>.

Soudní rozhodnutí

Prvostupňové a odvolací soudy

1. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 1. 2022, č. j. 37 Co 156/2021-81. (*justice.cz*)
2. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 8. 2022, č. j. 57 Co 130/2022-74. (*justice.cz*)
3. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 17. 9. 2019, sp. zn. 69 Co 77/2019. (*Beck-online*)
4. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 8. 2. 2022, č. j. 56 Co 244/2021-94. (*justice.cz*)
5. Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 9. 3. 2022, sp. zn. 21 Co 11/2022. (*Beck-online*)
6. Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2022, č. j. 22 Co 270/2021-82. (*Beck-online*)
7. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 7. 2021, č. j. 12 Co 253/2020. (*justice.cz*)
8. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 5. 8. 2021, č. j. 13 C 180/2020-39. (*justice.cz*)
9. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 14. 9. 2021, sp. zn. 20 C 69/2021. (*justice.cz*)

10. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 11. 1. 2022, č. j. 37 C 94/2021-15. (*justice.cz*)
11. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 14. 5. 2021, č. j. 39 C 46/2021-57. (*justice.cz*)
12. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 27. 10. 2021, č. j. 42 C 213/2021-43. (*justice.cz*)
13. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 21. 6. 2022, č. j. 47 C 78/2022-38. (*justice.cz*)
14. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 12. 8. 2021, č. j. 53 C 125/2021-22. (*justice.cz*)
15. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 16. 3. 2022, č. j. 55 C 215/2021-39. (*justice.cz*)
16. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 25. 5. 2022, č. j. 61 C 164/2021-50. (*justice.cz*)
17. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 16. 12. 2021, č. j. 72 C 150/2021-71. (*justice.cz*)
18. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 11. 3. 2021, č. j. 73 C 112/2020-31. (*justice.cz*)
19. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 28. 6. 2022, č. j. 104 C 40/2022-45. (*justice.cz*)
20. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 19. 11. 2021, č. j. 115 C 144/2021-30. (*justice.cz*)
21. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2021, č. j. 116 C 226/2021-29. (*justice.cz*)
22. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 10. 8. 2021, č. j. 117 C 33/2021-29. (*justice.cz*)
23. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 17. 8. 2021, č. j. 117 C 27/2021-59. (*justice.cz*)
24. Rozsudek Okresního soudu Brno-venkov ze dne 30. 11. 2021, č. j. 7 C 82/2021-26. (*justice.cz*)
25. Rozsudek Okresního soudu Brno-venkov ze dne 5. 5. 2021, č. j. 8 C 3/2021-76. (*justice.cz*)
26. Rozsudek Okresního soudu Brno-venkov ze dne 9. 2. 2022, č. j. 34 C 15/2022-71. (*justice.cz*)
27. Rozsudek Okresního soudu v Benešově ze dne 6. 11. 2020, č. j. 8 C 267/2020-25. (*justice.cz*)

28. Rozsudek Okresního soudu v Berouně ze dne 8. 12. 2021, sp. zn. 4 C 253/2021.
(*justice.cz*)
29. Rozsudek Okresního soudu v Berouně ze dne 30. 11. 2021, sp. zn. 9 C 290/2021.
(*justice.cz*)
30. Rozsudek Okresního soudu v Berouně ze dne 4. 11. 2020, sp. zn. 10 C 301/2020.
(*justice.cz*)
31. Rozsudek Okresního soudu v Bruntále ze dne 30. 8. 2022, č. j. 18 C 87/2022-27.
(*justice.cz*)
32. Rozsudek Okresního soudu v Bruntále ze dne 21. 10. 2021, č. j. 38 C 143/2021-45.
(*justice.cz*)
33. Rozsudek Okresního soudu v Bruntále ze dne 14. 3. 2022, č. j. 38 C 238/2021-40.
(*justice.cz*)
34. Rozsudek Okresního soudu v České Lípě ze dne 3. 5. 2021, č. j. 12 C 104/2021-98.
(*justice.cz*)
35. Rozsudek Okresního soudu v České Lípě ze dne 16. 6. 2022, č. j. 15 C 78/2022-58.
(*justice.cz*)
36. Rozsudek Okresního soudu v České Lípě ze dne 8. 2. 2022, č. j. 34 C 312/2021-48.
(*justice.cz*)
37. Rozsudek Okresního soudu v České Lípě ze dne 14. 1. 2021, č. j. 38 C 266/2020-44.
(*justice.cz*)
38. Rozsudek Okresního soudu v České Lípě ze dne 22. 3. 2021, č. j. 38 C 406/2020-84.
(*justice.cz*)
39. Rozsudek Okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 11. 6. 2021, č. j. 2 C 79/2021-25. (*justice.cz*)
40. Rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 2. 2022, č. j. 28 C 27/2022-21. (*justice.cz*)
41. Rozsudek Okresního soudu v Děčíně ze dne 20. 7. 2022, č. j. 15 C 20/2022-23.
(*justice.cz*)
42. Rozsudek Okresního soudu v Děčíně ze dne 8. 3. 2021, č. j. 19 C 299/2020-43.
(*justice.cz*)
43. Rozsudek Okresního soudu v Děčíně ze dne 19. 3. 2021, č. j. 20 C 68/2021-27.
(*justice.cz*)

44. Rozsudek Okresního soudu v Děčíně ze dne 16. 12. 2020, č. j. 26 C 83/2020-27.
(*justice.cz*)
45. Rozsudek Okresního soudu v Děčíně ze dne 31. 1. 2022, č. j. 118 C 6/2021-26.
(*justice.cz*)
46. Rozsudek Okresního soudu v Domažlicích ze dne 8. 9. 2020, č. j. 7 C 142/2020-18.
(*justice.cz*)
47. Rozsudek Okresního soudu v Domažlicích ze dne 24. 2. 2022, č. j. 19 C 296/2021-22.
(*justice.cz*)
48. Rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 25. 3. 2022, č. j. 9 C 26/2021-25.
(*justice.cz*)
49. Rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 29. 4. 2022, č. j. 9 C 14/2022-17.
(*justice.cz*)
50. Rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 19. 5. 2022, č. j. 15 C 2/2022-18.
(*justice.cz*)
51. Rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 28. 4. 2021, č. j. 16 C 41/2021-25.
(*justice.cz*)
52. Rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 10. 3. 2022, č. j. 16 C 347/2021-71. (*justice.cz*)
53. Rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 24. 2. 2022, č. j. 16 C 370/2021-17. (*justice.cz*)
54. Rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 1. 2. 2022, č. j. 41 C 320/2021-60.
(*justice.cz*)
55. Rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 1. 3. 2022, č. j. 41 C 325/2021-15.
(*justice.cz*)
56. Rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 14. 5. 2021, č. j. 42 C 90/2021-21.
(*justice.cz*)
57. Rozsudek Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 8. 9. 2021, č. j. 42 C 264/2021-16.
(*justice.cz*)
58. Rozsudek Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 4. 2. 2021, č. j. 8 C 127/2020-77. (*justice.cz*)
59. Rozsudek Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 13. 12. 2021, č. j. 11 C 202/2021-53. (*justice.cz*)

60. Rozsudek Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 16. 9. 2021, č. j. 17 C 47/2021-66. (*justice.cz*)
61. Rozsudek Okresního soudu v Hodoníně ze dne 18. 3. 2021, č. j. 4 C 9/2021-24. (*justice.cz*)
62. Rozsudek Okresního soudu v Hodoníně ze dne 8. 6. 2021, č. j. 4 C 71/2021-25. (*justice.cz*)
63. Rozsudek Okresního soudu v Hodoníně ze dne 6. 4. 2022, č. j. 5 C 113/2021-23. (*justice.cz*)
64. Rozsudek Okresního soudu v Hodoníně ze dne 19. 10. 2021, č. j. 6 C 234/2020-50. (*justice.cz*)
65. Rozsudek Okresního soudu v Hodoníně ze dne 25. 1. 2022, č. j. 6 C 330/2018-41. (*justice.cz*)
66. Rozsudek Okresního soudu v Hodoníně ze dne 10. 5. 2022, č. j. 13 C 73/2022-14. (*justice.cz*)
67. Rozsudek Okresního soudu v Hodoníně ze dne 1. 12. 2021, č. j. 20 C 77/2021-26. (*justice.cz*)
68. Rozsudek Okresního soudu v Hodoníně ze dne 30. 9. 2021, č. j. 22 C 218/2021-17. (*justice.cz*)
69. Rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 14. 7. 2022, č. j. 38 C 68/2022-20. (*justice.cz*)
70. Rozsudek Okresního soudu v Chebu ze dne 13. 8. 2021, č. j. 11 C 137/2021-42. (*justice.cz*)
71. Rozsudek Okresního soudu v Chebu ze dne 28. 1. 2022, č. j. 28 C 220/2021-21. (*justice.cz*)
72. Rozsudek Okresního soudu v Chomutově ze dne 16. 7. 2021, č. j. 7 C 255/2020-25. (*justice.cz*)
73. Rozsudek Okresního soudu v Chomutově ze dne 19. 2. 2021, č. j. 8 C 390/2020-48. (*justice.cz*)
74. Rozsudek Okresního soudu v Chomutově ze dne 26. 8. 2022, č. j. 16 C 66/2022-59. (*justice.cz*)
75. Rozsudek Okresního soudu v Chomutově ze dne 24. 8. 2022, č. j. 16 C 300/2021-48. (*justice.cz*)
76. Rozsudek Okresního soudu v Chomutově ze dne 8. 4. 2021, č. j. 23 C 345/2020-20. (*justice.cz*)

77. Rozsudek Okresního soudu v Chomutově ze dne 28. 10. 2020, č. j. 28 C 193/2020-46.
(*justice.cz*)
78. Rozsudek Okresního soudu v Chomutově ze dne 12. 11. 2020, č. j. 30 C 62/2020-24.
(*justice.cz*)
79. Rozsudek Okresního soudu v Chomutově ze dne 13. 9. 2021, č. j. 30 C 109/2021-22.
(*justice.cz*)
80. Rozsudek Okresního soudu v Chomutově ze dne 22. 7. 2022, č. j. 34 C 373/2021-21.
(*justice.cz*)
81. Rozsudek Okresního soudu v Chrudimi ze dne 17. 2. 2022, č. j. 3 C 319/2021-77.
(*justice.cz*)
82. Rozsudek Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 5. 4. 2022, č. j. 12 C 4/2022-26.
(*justice.cz*)
83. Rozsudek Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 29. 4. 2021, č. j. 13 C 105/2021-28. (*justice.cz*)
84. Rozsudek Okresního soudu v Jičíně ze dne 9. 1. 2023, č. j. 3 C 227/2022-75. (*justice.cz*)
85. Rozsudek Okresního soudu v Jičíně ze dne 11. 5. 2021, č. j. 5 C 9/2021-51. (*justice.cz*)
86. Rozsudek Okresního soudu v Jičíně ze dne 31. 3. 2022, č. j. 5 C 170/2021-62. (*justice.cz*)
87. Rozsudek Okresního soudu v Karviné – pobočka Havířov ze dne 16. 6. 2022, č. j. 111 C 132/2022-35. (*justice.cz*)
88. Rozsudek Okresního soudu v Karviné – pobočka Havířov ze dne 23. 6. 2022, č. j. 117 C 2/2022-99. (*justice.cz*)
89. Rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 31. 8. 2021, č. j. 16 C 157/2020-35.
(*justice.cz*)
90. Rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 14. 12. 2020, č. j. 19 C 103/2020-38.
(*justice.cz*)
91. Rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 16. 6. 2022, č. j. 23 C 115/2022-31.
(*justice.cz*)
92. Rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 25. 10. 2021, č. j. 23 C 386/2020-54.
(*justice.cz*)
93. Rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 16. 9. 2021, č. j. 27 C 228/2021-35.
(*justice.cz*)

94. Rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 14. 3. 2022, č. j. 27 C 428/2021-31.
(justice.cz)
95. Rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 22. 4. 2022, č. j. 115 C 74/2022-41.
(justice.cz)
96. Rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 2. 3. 2022, č. j. 207 C 207/2021-60.
(justice.cz)
97. Rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 27. 1. 2022, č. j. 208 C 194/2021-45.
(justice.cz)
98. Rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 8. 12. 2021, č. j. 214 C 177/2021-93.
(justice.cz)
99. Rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 18. 1. 2021, č. j. 217 C 2/2021-55.
(justice.cz)
100. Rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 11. 1. 2022, sp. zn. 218 C 117/2021.
(justice.cz)
101. Rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 4. 3. 2021, č. j. 224 C 59/2021-48.
(justice.cz)
102. Rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 9. 3. 2022, sp. zn. 225 C 2/2022.
(justice.cz)
103. Rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 25. 10. 2021, sp. zn. 229 C 84/2021.
(justice.cz)
104. Rozsudek Okresního soudu v Kolíně ze dne 6. 4. 2022, č. j. 7 C 72/2022-37. (justice.cz)
105. Rozsudek Okresního soudu v Kolíně ze dne 31. 3. 2021, č. j. 9 C 50/2021-200.
(justice.cz)
106. Rozsudek Okresního soudu v Kolíně ze dne 30. 7. 2021, č. j. 18 C 2/2021-86.
(justice.cz)
107. Rozsudek Okresního soudu v Kroměříži ze dne 24. 1. 2022, č. j. 5 C 347/2021-31.
(justice.cz)
108. Rozsudek Okresního soudu v Kutné Hoře ze dne 2. 3. 2022, č. j. 9 C 442/2021-34.
(justice.cz)
109. Rozsudek Okresního soudu v Liberci ze dne 5. 1. 2021, č. j. 15 C 333/2020-29.
(justice.cz)
110. Rozsudek Okresního soudu v Liberci ze dne 10. 3. 2022, č. j. 20 C 70/2021-34.
(justice.cz)

111. Rozsudek Okresního soudu v Liberci ze dne 12. 5. 2022, č. j. 20 C 185/2021-40.
(*justice.cz*)
112. Rozsudek Okresního soudu v Liberci ze dne 3. 2. 2022, č. j. 21 C 28/2021-47.
(*justice.cz*)
113. Rozsudek Okresního soudu v Liberci ze dne 8. 3. 2022, sp. zn. 23 C 290/2021.
(*justice.cz*)
114. Rozsudek Okresního soudu v Liberci ze dne 26. 4. 2022, sp. zn. 25 C 87/2022.
(*justice.cz*)
115. Rozsudek Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 6. 12. 2021, č. j. 7 C 282/2021-49.
(*justice.cz*)
116. Rozsudek Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 16. 12. 2021, č. j. 15 C 213/2021-36.
(*justice.cz*)
117. Rozsudek Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 4. 1. 2022, sp. zn. 21 C 200/2021.
(*justice.cz*)
118. Rozsudek Okresního soudu v Lounech ze dne 23. 8. 2021, č. j. 7 C 33/2021-45.
(*justice.cz*)
119. Rozsudek Okresního soudu v Lounech ze dne 30. 11. 2020, č. j. 7 C 81/2020-27.
(*justice.cz*)
120. Rozsudek Okresního soudu v Lounech ze dne 9. 6. 2021, č. j. 10 C 309/2020-36.
(*justice.cz*)
121. Rozsudek Okresního soudu v Lounech ze dne 17. 3. 2022, č. j. 13 C 120/2021-50.
(*justice.cz*)
122. Rozsudek Okresního soudu v Mělníku ze dne 8. 7. 2022, č. j. 6 C 10/2022-112.
(*justice.cz*)
123. Rozsudek Okresního soudu v Mělníku ze dne 21. 2. 2022, č. j. 16 C 336/2021-70.
(*justice.cz*)
124. Rozsudek Okresního soudu v Mělníku ze dne 15. 2. 2022, č. j. 19 C 427/2021-101.
(*justice.cz*)
125. Rozsudek Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 30. 9. 2021, č. j. 7 C 233/2021-23.
(*justice.cz*)
126. Rozsudek Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 19. 7. 2022, č. j. 15 C 134/2022-45.
(*justice.cz*)

127. Rozsudek Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 28. 2. 2022, č. j. 20 C 332/2021-64. (*justice.cz*)
128. Rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 C 45/2021-23. (*justice.cz*)
129. Rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 12. 4. 2023, č. j. 10 C 86/2022-34. (*justice.cz*)
130. Rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 9. 5. 2022, č. j. 11 C 73/2022-26. (*justice.cz*)
131. Rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 23. 5. 2022, č. j. 11 C 85/2022-24. (*justice.cz*)
132. Rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 13. 8. 2019, č. j. 15 C 119/2019-19. (*justice.cz*)
133. Rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 9. 7. 2021, č. j. 17 C 133/2021-22. (*justice.cz*)
134. Rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 14. 4. 2021, č. j. 22 C 55/2021-20. (*justice.cz*)
135. Rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 18. 12. 2019, č. j. 22 C 302/2019-21. (*justice.cz*)
136. Rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 11. 4. 2022, č. j. 33 C 382/2021-23. (*justice.cz*)
137. Rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 2. 8. 2022, č. j. 39 C 141/2022-27. (*justice.cz*)
138. Rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 1. 4. 2021, č. j. 39 C 357/2020-21. (*justice.cz*)
139. Rozsudek Okresního soudu v Náchodě ze dne 30. 6. 2022, č. j. 15 C 126/2022-27. (*justice.cz*)
140. Rozsudek Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 23. 2. 2022, č. j. 16 C 10/2022-17. (*justice.cz*)
141. Rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 30. 4. 2021, č. j. 11 C 97/2021-31. (*justice.cz*)
142. Rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 15. 6. 2021, č. j. 15 C 77/2021-36. (*justice.cz*)
143. Rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 26. 1. 2022, č. j. 18 C 343/2021-40. (*justice.cz*)

144. Rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 3. 3. 2022, č. j. 19 C 1/2022-44.
(*justice.cz*)
145. Rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 17. 1. 2022, č. j. 29 C 327/2021-37.
(*justice.cz*)
146. Rozsudek Okresního soudu v Opavě ze dne 25. 8. 2021, č. j. 9 C 161/2021-28.
(*justice.cz*)
147. Rozsudek Okresního soudu v Opavě ze dne 29. 4. 2021, č. j. 10 C 28/2021-30.
(*justice.cz*)
148. Rozsudek Okresního soudu v Opavě ze dne 29. 4. 2021, č. j. 11 C 149/2020-27.
(*justice.cz*)
149. Rozsudek Okresního soudu v Opavě ze dne 13. 12. 2021, č. j. 17 C 187/2021-33.
(*justice.cz*)
150. Rozsudek Okresního soudu v Opavě ze dne 15. 1. 2021, č. j. 38 C 239/2020-31.
(*justice.cz*)
151. Rozsudek Okresního soudu v Ostravě ze dne 20. 4. 2021, č. j. 9 C 41/2021-21.
(*justice.cz*)
152. Rozsudek Okresního soudu v Ostravě ze dne 24. 1. 2022, č. j. 26 C 344/2021-16.
(*justice.cz*)
153. Rozsudek Okresního soudu v Ostravě ze dne 16. 12. 2020, č. j. 63 C 334/2020-21.
(*justice.cz*)
154. Rozsudek Okresního soudu v Ostravě ze dne 23. 6. 2022, č. j. 80 C 21/2022-54.
(*justice.cz*)
155. Rozsudek Okresního soudu v Ostravě ze dne 14. 1. 2021, č. j. 81 C 366/2020-21.
(*justice.cz*)
156. Rozsudek Okresního soudu v Pardubicích ze dne 21. 12. 2021, č. j. 7 C 261/2021-66.
(*justice.cz*)
157. Rozsudek Okresního soudu v Pardubicích ze dne 25. 5. 2021, č. j. 10 C 83/2021-43.
(*justice.cz*)
158. Rozsudek Okresního soudu v Pardubicích ze dne 31. 3. 2021, č. j. 17 C 59/2021-32.
(*justice.cz*)
159. Rozsudek Okresního soudu v Písku ze dne 28. 2. 2022, č. j. 4 C 112/2021-66.
(*justice.cz*)

160. Rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 17. 1. 2022, č. j. 12 C 89/2021-41.
(justice.cz)
161. Rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 8. 11. 2021, č. j. 13 C 144/2021-14.
(justice.cz)
162. Rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 23. 2. 2022, č. j. 13 C 173/2021-23.
(justice.cz)
163. Rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 1. 3. 2022, sp. zn. 18 C 7/2022.
(justice.cz)
164. Rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 24. 5. 2022, č. j. 25 C 64/2022-36.
(justice.cz)
165. Rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 25. 4. 2022, č. j. 28 C 7/2022-23.
(justice.cz)
166. Rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 20. 7. 2022, č. j. 28 C 37/2020-105.
(justice.cz)
167. Rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 19. 5. 2022, sp. zn. 38 C 84/2022.
(justice.cz)
168. Rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 21. 12. 2021, sp. zn. 38 C 258/2021.
(justice.cz)
169. Rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 25. 3. 2021, č. j. 39 C 11/2021-35.
(justice.cz)
170. Rozsudek Okresního soudu Plzeň-sever ze dne 28. 7. 2022, č. j. 3 C 200/2022-16.
(justice.cz)
171. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 14. 1. 2022, č. j. 24 C 576/2019-71.
(justice.cz)
172. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 2. 12. 2021, sp. zn. 11 C 145/2021.
(justice.cz)
173. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27. 4. 2022, č. j. 15 C 71/2022-22.
(justice.cz)
174. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 22. 2. 2021, č. j. 4 C 483/2020-15.
(justice.cz)
175. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 16. 2. 2021, č. j. 10 C 594/2020-12.
(justice.cz)

176. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 18. 1. 2021, č. j. 30 C 417/2020-22.
(*justice.cz*)
177. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 17. 6. 2022, č. j. 22 C 43/2021-118.
(*justice.cz*)
178. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 23. 9. 2021, č. j. 22 C 104/2020-123.
(*justice.cz*)
179. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 21. 12. 2021, č. j. 22 C 288/2021-70.
(*justice.cz*)
180. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 23. 3. 2022, sp. zn. 25 C 231/2021.
(*justice.cz*)
181. Rozsudek Obvodního soud pro Prahu 8 ze dne 8. 10. 2021, č. j. 33 C 85/2021-26.
(*justice.cz*)
182. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 20. 8. 2021, č. j. 9 C 326/2021-17.
(*justice.cz*)
183. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 19. 3. 2021, č. j. 27 C 79/2020-71.
(*justice.cz*)
184. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 9. 12. 2021, č. j. 60 C 440/2021-28.
(*justice.cz*)
185. Rozsudek Obvodního soud pro Prahu 10 ze dne 25. 5. 2021, č. j. 7 C 40/2021-32.
(*justice.cz*)
186. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 3. 2. 2021, č. j. 9 C 363/2020-30.
(*justice.cz*)
187. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 27. 5. 2021, č. j. 46 C 122/2021-18.
(*justice.cz*)
188. Rozsudek Okresního soudu Praha-východ ze dne 28. 5. 2021, č. j. 21 C 119/2021-22.
(*justice.cz*)
189. Rozsudek Okresního soudu Praha-východ ze dne 28. 1. 2021, sp. zn. 24 C 5/2021.
(*justice.cz*)
190. Rozsudek Okresního soudu v Přerově ze dne 25. 5. 2021, č. j. 10 C 127/2021-20.
(*justice.cz*)
191. Rozsudek Okresního soudu v Příbrami ze dne 17. 2. 2022, č. j. 5 C 2/2022-188.
(*justice.cz*)

192. Rozsudek Okresního soudu v Sokolově ze dne 29. 7. 2022, č. j. 11 C 213/2022-20.
(*justice.cz*)
193. Rozsudek Okresního soudu v Sokolově ze dne 17. 1. 2022, č. j. 23 C 225/2021-21.
(*justice.cz*)
194. Rozsudek Okresního soudu ve Strakonících ze dne 30. 12. 2020, č. j. 7 C 210/2020-51.
(*justice.cz*)
195. Rozsudek Okresního soudu v Šumperku ze dne 14. 4. 2021, č. j. 16 C 21/2021-29.
(*justice.cz*)
196. Rozsudek Okresního soudu v Šumperku ze dne 9. 3. 2022, č. j. 16 C 272/2021-42.
(*justice.cz*)
197. Rozsudek Okresního soudu v Tachově ze dne 2. 6. 2022, č. j. 4 C 136/2022-57.
(*justice.cz*)
198. Rozsudek Okresního soudu v Teplicích ze dne 8. 6. 2022, č. j. 10 C 13/2022-29.
(*justice.cz*)
199. Rozsudek Okresního soudu v Teplicích ze dne 3. 2. 2021, č. j. 10 C 159/2020-29.
(*justice.cz*)
200. Rozsudek Okresního soudu v Teplicích ze dne 25. 4. 2022, č. j. 10 C 287/2021-51.
(*justice.cz*)
201. Rozsudek Okresního soudu v Teplicích ze dne 27. 4. 2021, č. j. 19 C 71/2021-37.
(*justice.cz*)
202. Rozsudek Okresního soudu v Teplicích ze dne 18. 2. 2021, č. j. 21 C 284/2020-55.
(*justice.cz*)
203. Rozsudek Okresního soudu v Teplicích ze dne 23. 2. 2022, č. j. 24 C 306/2021-29.
(*justice.cz*)
204. Rozsudek Okresního soudu v Teplicích ze dne 28. 6. 2021, č. j. 27 C 94/2021-40.
(*justice.cz*)
205. Rozsudek Okresního soudu v Teplicích ze dne 15. 12. 2021, č. j. 120 C 22/2021-40.
(*justice.cz*)
206. Rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 13. 9. 2021, č. j. 6 C 194/2021-32.
(*justice.cz*)
207. Rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 21. 3. 2022, č. j. 15 C 361/2021-36.
(*justice.cz*)
208. Rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 19. 2. 2021, č. j. 109 C 41/2020-29.
(*justice.cz*)

209. Rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 21. 1. 2021, č. j. 115 C 30/2020-30.
(*justice.cz*)
210. Rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 12. 1. 2021, č. j. 116 C 30/2020-30.
(*justice.cz*)
211. Rozsudek Okresního soudu v Uherském Hradišti ze dne 27. 5. 2022, č. j. 4 C 60/2022-55.
(*justice.cz*)
212. Rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 3. 2022, č. j. 8 C 271/2021-45.
(*justice.cz*)
213. Rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 8. 2021, č. j. 8 C 330/2019-28.
(*justice.cz*)
214. Rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 5. 2021, č. j. 14 C 227/2017-116.
(*justice.cz*)
215. Rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 11. 10. 2021, č. j. 22 C 229/2019-62.
(*justice.cz*)
216. Rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 5. 2021, č. j. 33 C 286/2020-38.
(*justice.cz*)
217. Rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 12. 2020, č. j. 34 C 342/2020-24.
(*justice.cz*)
218. Rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 3. 2022, č. j. 36 C 111/2021-29.
(*justice.cz*)
219. Rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 14. 6. 2022, č. j. 70 C 6/2021-37.
(*justice.cz*)
220. Rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 24. 2. 2022, č. j. 70 C 19/2021-34.
(*justice.cz*)
221. Rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 4. 2022, č. j. 70 C 238/2021-28.
(*justice.cz*)
222. Rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. 1. 2021, č. j. 70 C 341/2020-32.
(*justice.cz*)
223. Rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 2. 6. 2022, č. j. 75 C 69/2022-37.
(*justice.cz*)
224. Rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 4. 2021, č. j. 76 C 1/2021-25.
(*justice.cz*)

225. Rozsudek Okresního soudu ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí ze dne 12. 8. 2021, č. j. 16 C 37/2021-40. (*justice.cz*)
226. Rozsudek Okresního soudu ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí ze dne 5. 4. 2022, č. j. 22 C 71/2021-51. (*justice.cz*)
227. Rozsudek Okresního soudu ve Vsetíně ze dne 11. 8. 2021, č. j. 7 C 64/2021-18. (*justice.cz*)
228. Rozsudek Okresního soudu ve Vsetíně ze dne 14. 4. 2022, č. j. 8 C 18/2022-18. (*justice.cz*)
229. Rozsudek Okresního soudu ve Vsetíně ze dne 8. 12. 2021, č. j. 10 C 112/2021-37. (*justice.cz*)
230. Rozsudek Okresního soudu ve Vyškově ze dne 22. 6. 2021, č. j. 7 C 104/2021-39. (*justice.cz*)
231. Rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 12. 2020, č. j. 19 C 330/2020-50. (*justice.cz*)
232. Rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 15. 12. 2021, č. j. 26 C 138/2021-44. (*justice.cz*)
233. Rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 15. 12. 2020, č. j. 35 C 334/2020-20. (*justice.cz*)
234. Rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 17. 2. 2021, č. j. 36 C 1/2021-49. (*justice.cz*)
235. Rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 8. 4. 2021, č. j. 38 C 57/2021-57. (*justice.cz*)
236. Rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 20. 1. 2021, č. j. 39 C 102/2020-25. (*justice.cz*)
237. Rozsudek Okresního soudu ve Znojmě ze dne 17. 2. 2021, č. j. 9 C 7/2021-34. (*justice.cz*)

Nejvyšší soud České republiky

1. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 7. 1996, sp. zn. 3 Cdon 1044/96.
2. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 1. 1999, sp. zn. 29 Cdo 2495/98, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 6/2000.
3. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 3. 1999, sp. zn. 25 Cdo 119/99.
4. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 4. 2001, sp. zn. 29 Cdo 1583/2000, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 403.

5. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 9. 8. 2001, sp. zn. 33 Odo 204/2001, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 675.
6. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 33 Odo 96/2001.
7. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 6. 2002, sp. zn. 25 Cdo 182/2001, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 1274.
8. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 8. 2. 2007, sp. zn. 21 Cdo 681/2006, 21 Cdo 682/2006, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 4790.
9. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 5. 2007, sp. zn. 33 Odo 438/2005.
10. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 32 Cdo 2926/2007, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 5609.
11. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 10. 2007, sp. zn. 28 Cdo 3113/2007, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 5561.
12. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 1. 2008, sp. zn. 32 Cdo 3853/2007, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 8162.
13. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 2. 2008, sp. zn. 32 Cdo 5492/2007.
14. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 8. 2010, sp. zn. 33 Cdo 2730/2008.
15. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 11. 2009, sp. zn. 33 Cdo 1682/2007.
16. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 11. 2009, sp. zn. 23 Cdo 4038/2007, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 8068.
17. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 3. 2010, sp. zn. 33 Cdo 466/2008.
18. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 6. 2011, sp. zn. 26 Cdo 4503/2009, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 10116.
19. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 10. 2011, sp. zn. 32 Cdo 4859/2009.
20. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 6. 2012, sp. zn. 32 Cdo 493/2011, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 13210.
21. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 3. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1757/2012.
22. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. 33 Cdo 131/2012.

23. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 11. 2014, sp. zn. 23 Cdo 2239/2012, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 14484.
24. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 5. 2015, sp. zn. 33 Cdo 1017/2015.
25. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 5. 2016, sp. zn. 32 Cdo 1983/2014, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 15797.
26. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 2. 2017, sp. zn. 32 ICdo 86/2015, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 16501.
27. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 10. 2017, sp. zn. 29 Cdo 61/2017, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 4/2019 a v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 16831.
28. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 3. 2018, sp. zn. 33 ICdo 45/2017, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 19989.
29. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 10. 2019, 23 Cdo 1192/2019, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 55/2020 a v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 19170.
30. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 2. 2020, sp. zn. 32 Cdo 812/2018, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 19466.
31. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 2. 2020, sp. zn. 33 Cdo 103/2018.
32. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 3. 2020, sp. zn. 23 Cdo 2070/2018, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 5/2021 a v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 19462.
33. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 7. 2020, sp. zn. 33 Cdo 272/2020, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 19976.
34. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 8. 2020, sp. zn. 29 ICdo 126/2018.
35. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 23 ICdo 56/2019, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 80/2021.
36. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 1. 2023, sp. zn. 31 Cdo 2273/2022.
37. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 7. 2006, sp. zn. 33 Odo 810/2006.

38. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 9. 2011, sp. zn. 23 Cdo 2325/2010.
39. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 5. 2015, sp. zn. 26 Cdo 4509/2014.
40. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 6. 2017, sp. zn. 33 Cdo 3428/2016.
41. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 10. 2018, sp. zn. 23 Cdo 2948/2018.

Ústavní soud České republiky

1. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 25. 11. 2008, sp. zn. I. ÚS 342/09, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 144/2009.
2. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 183/2013.
3. Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 9. 2. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 1/2010.

Soudní dvůr Evropské unie

1. Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 16. 7. 1998 ve věci C-210/96 *Gut Springenheide GmbH a Rudolf Tusky proti Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt*.
2. Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 27. 6. 2000 ve věcech C-240/98 až C-244/98 *Océano Grupo Editorial SA proti Rocióovi Muricanovi Quinterovi*.
3. Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 22. listopadu 2001 ve spojených věcech C-541/99 a C-542/99 *Cape Snc proti Idealservice Srl a Idealservice MN RE Sas proti OMAI Srl*.
4. Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 30. 5. 2013 ve věci C-488/11 *Dirk Frederik Asbeek Brusse, Katarina de Man Garabito proti Jahani BV*.
5. Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 20. 9. 2017 ve věci C-186/16 *Ruxandra Paula Andriciuc a další proti Banca Românească SA*.
6. Rozsudek Soudního dvora EU (třetího senátu) ze dne 25. 1. 2018 ve věci C-498/16 *Maximilian Schrems proti Facebook Ireland Limited*.
7. Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 18. 11. 2021 ve věci C-212/20 *M. P., B. P. proti „A.“, prowadzącemu działalność za pośrednictwem „A.“ S.A.*

Ostatní zdroje

1. Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

2. Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
3. Sněmovní tisk 775/0 (8. volební období), vládní návrh zákona o hromadném řízení. [on-line]. [cit. 10. 9. 2023]. Dostupné z: <https://psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=171618>.
4. Sněmovní tisk 776/0 (8. volební období), vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném řízení. [on-line]. [cit. 10. 9. 2023]. Dostupné z: <https://psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=171623>.
5. Sněmovní tisk 35/0 (9. volební období), vládní návrh zákona o hromadném řízení. [on-line]. [cit. 10. 9. 2023]. Dostupné z: <https://psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=199971>.
6. Sněmovní tisk 36/0 (9. volební období), vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném řízení. [on-line]. [cit. 10. 9. 2023]. Dostupné z: <https://psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=199976>.
7. Sněmovní tisk 523/0 (9. volební období), vládní návrh zákona o hromadném občanském řízení soudním. [on-line]. [cit. 10. 9. 2023]. Dostupné z: <https://psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=231200>.
8. Sněmovní tisk 524/0 (9. volební období), vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném občanském řízení soudním. [on-line]. [cit. 10. 9. 2023]. Dostupné z: <https://psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=231207>.
9. Rozvrh práce Okresního soudu v Liberci na rok 2023, sp. zn. 55 Spr 1800/2022. [on-line]. [cit. 10. 9. 2023]. Dostupné z: <https://justice.cz/documents/36409/3187946/Rozvrh+pr%C3%A1ce+na+rok+2023.pdf/70911cd5-dabd-4221-8144-9ecae7e95173>.
10. Rozvrh práce Obvodního soudu pro Prahu 3 na rok 2023, ve znění účinném od 1. září 2023, sp. zn. 50 Spr 1328/2022. [on-line]. [cit. 10. 9. 2023]. Dostupné z: https://justice.cz/documents/49289/3183671/R7_2023+RP+2023.pdf/130c7270-1f58-40ec-8650-c343730d9ae5.
11. Rozvrh práce Okresního soudu v Přerově na rok 2023, ve znění účinném od 1. září 2023, sp. zn. 30 Spr 850/2023. [on-line]. [cit. 10. 9. 2023]. Dostupné z: <https://justice.cz/documents/54329/3189148/rozvrh+pr%C3%A1ce+ve+zn%C4%9Bn%C3%AD+po+1.+a%C5%BE+7.+zm%C4%9Bn%C4%9B+2023/3d26cb8c-4317-4aa2-a4c6-3101ef4e57c2>.
12. JANOŠEK, Vladimír. Absolutní zákaz smluvních pokut v obchodních podmínkách spotřebitelských smluv. Opravdu? [on-line]. In: *epravo.cz*. 16. 2. 2018 [cit. 28. 5. 2023].

Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/absolutni-zakaz-smluvnich-pokut-v-obchodnich-podminkach-spotrebitelskych-smluv-opravdu-107061.html>.

13. SPRINZ, Petr. PRINCIP TRANSPARENTNOSTI DLE SMĚRNICE O NEPŘIMĚŘENÝCH PODMÍNKÁCH. In: VALDHANS, Jiří. SEHNÁLEK, David. DÁVID, Radovan. NECKÁŘ, Jan. ORGONÍK, Martin a TAUCHEN, Jaromír. *Europeanization of the national law, the Lisbon Treaty and some other legal issues*. Brno: Masarykova Univerzita, 2008, s. 1341-1349. ISBN 978-80-210-4630-6. Dostupné také z: www.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/Conference_proceedings.pdf.

Zdroje vztahující se k přílohám č. 4-7

1. Příloha č. 4

- Výňatek A:

Vzor smlouvy o sdružených službách dodávky zemního plynu, smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny ze sítě NN obchodní společnosti LAMA energy a.s. [on-line]. [cit. 1. 9. 2023]. Dostupné z:

https://www.lamaenergy.cz/wp-content/uploads/2023/03/smlouva_garant_interaktivni-2-1.pdf.

- Výňatek B:

Obchodní podmínky dodávky elektřiny/plynu obchodní společnosti EP ENERGY TRADING, a.s. [on-line]. [cit. 1. 9. 2023]. Dostupné z:

<https://www.epet.cz/data/folders/obchodni-podminky-1-2022-f4441.pdf>.

- Výňatek C:

Vzor smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny ze sítě NN obchodní společnosti Dobrá Energie s.r.o. [on-line]. [cit. 1. 9. 2023]. Dostupné z:

https://www.dobra-energie.eu/data/folders/DE_Smlouva_EE_DOM_VZOR-f429.pdf.

- Výňatek D:

Vzor smlouvy o sdružených službách dodávky zemního plynu obchodní společnosti Pražská plynárenská, a. s. [on-line]. [cit. 1. 9. 2023]. Dostupné z:

https://www.ppas.cz/sites/default/files/2022-01/PP-P-1-002-22_smlouvy%20plyn%20produkt_Garance_1rok.pdf.

- Výňatek E:
Všeobecné obchodní podmínky dodávky elektřiny ze sítí NN a zemního plynu obchodní společnosti MDI Energy s.r.o. [on-line]. [cit. 1. 9. 2023]. Dostupné z: https://www.mdienergy.cz/mdi_media/VOP_2022.pdf.

- 2. Příloha č. 5:
 - Výňatek A:
Vzor smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací obchodní společnosti Telly s.r.o. [on-line]. [cit. 1. 9. 2023]. Dostupné z: https://telly.cz/wp-content/uploads/2020/03/200401_telly_tv_smlouva.pdf.
 - Výňatek B:
Vzor smlouvy o dodávce služeb obchodní společnosti ÚVT Internet s.r.o. [on-line]. [cit. 1. 9. 2023]. Dostupné z: https://uvtnet.cz/sites/default/files/obsah/soubory_ke_stazeni_obsah/Vzorova%CC%81%20elektronicka%CC%81%20smlouva-UVT-internet.s.r.o.pdf.
 - Výňatek C:
Vzor smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací obchodní společnosti Nej.cz s.r.o. [on-line]. [cit. 1. 9. 2023]. Dostupné z: <https://www.nej.cz/data/folders/710.pdf>.
 - Výňatek D:
Všeobecné podmínky poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací obchodní společnosti ha-vel internet s.r.o. [on-line]. [cit. 1. 9. 2023]. Dostupné z: <https://www.ha-vel.eu/sites/default/files/Vs%CC%8Ceobecne%CC%81%20obchodn%C3%AD%20podmi%CC%8Inky%20platn%C3%A9%20od%2014.5.2020.pdf>.
 - Výňatek E:
Vzor rámcové smlouvy o poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací obchodní společnosti GRAPE SC, a.s. [on-line]. [cit. 1. 9. 2023]. Dostupné z: https://www.grapesc.cz/dokumenty/vzor_smlouvy.pdf.

- 3. Příloha č. 6: smlouva autora s anonymizovanými údaji o zákazníkovi

- 4. Příloha č. 7:

- Smlouva o poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací obchodní společnosti Vodafone Czech Republic a.s. [on-line]. [cit. 1. 9. 2023]. Dostupné z:
https://www.vodafone.cz/_sys_/FileStorage/download/2/1599/mk19779_formular_smlouvy_nahrazuje_mk19447_300hr_.pdf.
- Všeobecné podmínky poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací obchodní společnosti Vodafone Czech Republic a.s. [on-line]. [cit. 1. 9. 2023]. Dostupné z:
https://www.vodafone.cz/_sys_/FileStorage/download/2/1572/mk19854_vop_upc_res_upd_07_21_hr.pdf.
- Ceník služeb obchodní společnosti Vodafone Czech Republic a.s. [on-line]. [cit. 1. 9. 2023]. Dostupné z:
https://www.vodafone.cz/_sys_/FileStorage/download/2/1570/4_obecne_dokumenty_cenik_sluzeb_vodafone_czech_republic_od_2021_8_1.pdf.

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Seznam rozhodnutí zahrnutých do analýzy č. 1 (výše smluvní pokuty)

Nezabývá se nepřiměřeností výše smluvní pokuty			
	Soud	Sp. zn. / č. j.	Datum vydání
1	Okresní soud v Chomutově	7 C 255/2020-25	16. 7. 2021
2	Okresní soud ve Frýdku-Místku	16 C 370/2021-17	24. 2. 2022
3	Okresní soud v Karviné	27 C 228/2021-35	16. 9. 2021
4	Okresní soud v Kutné Hoře	9 C 442/2021-34	2. 3. 2022
5	Okresní soud v Liberci	20 C 70/2021-34	10. 3. 2022
6	Okresní soud v Litoměřicích	15 C 213/2021-36	16. 12. 2021
7	Okresní soud v Litoměřicích	21 C 200/2021	4. 1. 2022
8	Okresní soud v Lounech	10 C 309/2020-36	9. 6. 2021
9	Okresní soud v Mostě	39 C 357/2020-21	1. 4. 2021
10	Okresní soud Plzeň-město	18 C 7/2022	1. 3. 2022
11	Okresní soud Plzeň-město	28 C 7/2022-23	25. 4. 2022
12	Okresní soud Plzeň-město	38 C 258/2021	21. 12. 2021
13	Okresní soud Plzeň-město	39 C 11/2021-35	25. 3. 2021
14	Obvodní soud pro Prahu 10	7 C 40/2021-32	25. 5. 2021
15	Okresní soud v Teplicích	10 C 159/2020-29	3. 2. 2021
16	Okresní soud v Trutnově	115 C 30/2020-30	21. 1. 2021
17	Okresní soud v Trutnově	116 C 30/2020-30	12. 1. 2021
18	Okresní soud ve Zlíně	26 C 138/2021-44	15. 12. 2021
19	Okresní soud ve Znojmě	9 C 7/2021-34	17. 2. 2021
Zabývá se přiměřeností výše smluvní pokuty a shledává ji přiměřenou			
	Soud	Sp. zn. / č. j.	Datum vydání
1	Městský soud v Brně	37 C 94/2021-15	11. 1. 2022
2	Okresní soud v Děčíně	15 C 20/2022-23	20. 7. 2022
3	Okresní soud v Děčíně	118 C 6/2021-26	31. 1. 2022
4	Okresní soud ve Frýdku-Místku	9 C 14/2022-17	29. 4. 2022
5	Okresní soud ve Frýdku-Místku	42 C 264/2021-16	8. 9. 2021
6	Okresní soud v Hodoníně	4 C 71/2021-25	8. 6. 2021
7	Okresní soud v Hodoníně	5 C 113/2021-23	6. 4. 2022

8	Okresní soud v Hodoníně	6 C 330/2018-41	25. 1. 2022
9	Okresní soud v Hodoníně	13 C 73/2022-14	10. 5. 2022
10	Okresní soud v Hodoníně	20 C 77/2021-26	1. 12. 2021
11	Okresní soud v Hodoníně	22 C 218/2021-17	30. 9. 2021
12	Okresní soud v Karviné	115 C 74/2022-41	22. 4. 2022
13	Okresní soud v Liberci	23 C 290/2021	8. 3. 2022
14	Okresní soud v Mostě	11 C 73/2022-26	9. 5. 2022
15	Okresní soud v Olomouci	11 C 97/2021-31	30. 4. 2021
16	Okresní soud v Olomouci	15 C 77/2021-36	15. 6. 2021
17	Okresní soud v Olomouci	18 C 343/2021-40	26. 1. 2022
18	Okresní soud v Olomouci	19 C 1/2022-44	3. 3. 2022
19	Okresní soud v Olomouci	29 C 327/2021-37	17. 1. 2022
20	Okresní soud v Písku	4 C 112/2021-66	28. 2. 2022
21	Obvodní soud pro Prahu 8	22 C 43/2021-118	17. 6. 2022
22	Okresní soud ve Strakoncích	7 C 210/2020-51	30. 12. 2020
23	Okresní soud v Trutnově	109 C 41/2020-29	19. 2. 2021
Zabývá se přiměřeností výše smluvní pokuty a shledává ji nepřiměřenou			
	Soud	Sp. zn. / č. j.	Datum vydání
1	Městský soud v Brně	53 C 125/2021-22	12. 8. 2021
2	Okresní soud v České Lípě	38 C 266/2020-44	14. 1. 2021
3	Okresní soud v Mostě	33 C 382/2021-23	11. 4. 2022
4	Obvodní soud pro Prahu 8	33 C 85/2021-26	8. 10. 2021
5	Okresní soud v Teplicích	120 C 22/2021-40	15. 12. 2021
6	Okresní soud v Ústí nad Labem	8 C 271/2021-45	4. 3. 2022
7	Okresní soud v Ústí nad Labem	33 C 286/2020-38	31. 5. 2021
8	Okresní soud v Ústí nad Labem	36 C 111/2021-29	30. 3. 2022
9	Okresní soud ve Vsetíně	7 C 64/2021-18	11. 8. 2021
10	Okresní soud ve Vsetíně	8 C 18/2022-18	14. 4. 2022
11	Okresní soud ve Vsetíně	10 C 112/2021-37	8. 12. 2021
12	Okresní soud ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí	16 C 37/2021-40	12. 8. 2021
13	Okresní soud ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí	22 C 71/2021-51	5. 4. 2022

Příloha č. 2 – Seznam rozhodnutí zahrnutých do analýzy č. 2 (jasnost a srozumitelnost ujednání o smluvní pokutě)

Ujednání shledává jasným a srozumitelným – zvláště se jím nezabývá			
	Soud	Sp. zn. / č. j.	Datum vydání
1	Okresní soud v Berouně	4 C 253/2021	8. 12. 2021
2	Okresní soud v Berouně	9 C 290/2021	30. 11. 2021
3	Okresní soud v Berouně	10 C 301/2020	4. 11. 2020
4	Okresní soud Brno-venkov	8 C 3/2021-76	5. 5. 2021
5	Okresní soud v Bruntále	38 C 238/2021-40	14. 3. 2022
6	Okresní soud v Českém Krumlově	2 C 79/2021-25	11. 6. 2021
7	Okresní soud v Českých Budějovicích	28 C 27/2022-21	3. 2. 2022
8	Okresní soud ve Frýdku-Místku	15 C 2/2022-18	19. 5. 2022
9	Okresní soud v Havlíčkově Brodě	8 C 127/2020-77	4. 2. 2021
10	Okresní soud v Havlíčkově Brodě	11 C 202/2021-53	13. 12. 2021
11	Okresní soud v Havlíčkově Brodě	17 C 47/2021-66	16. 9. 2021
12	Okresní soud v Hradci Králové	38 C 68/2022-20	14. 7. 2022
13	Okresní soud v Chebu	28 C 220/2021-21	28. 1. 2022
14	Okresní soud v Chomutově	16 C 300/2021-48	24. 8. 2022
15	Okresní soud v Chomutově	34 C 373/2021-21	22. 7. 2022
16	Okresní soud v Jablonci nad Nisou	12 C 4/2022-26	5. 4. 2022
17	Okresní soud v Jičíně	3 C 227/2022-75	9. 1. 2023
18	Okresní soud v Jičíně	5 C 9/2021-51	11. 5. 2021
19	Okresní soud v Karviné	16 C 157/2020-35	31. 8. 2021
20	Okresní soud v Karviné	19 C 103/2020-38	14. 12. 2020
21	Okresní soud v Karviné	23 C 386/2020-54	25. 10. 2021
22	Okresní soud v Kroměříži	5 C 347/2021-31	24. 1. 2022
23	Okresní soud v Liberci	25 C 87/2022	26. 4. 2022
24	Okresní soud v Litoměřicích	7 C 282/2021-49	6. 12. 2021
25	Okresní soud v Lounech	7 C 81/2020-27	30. 11. 2020
26	Okresní soud v Mladé Boleslavi	7 C 233/2021-23	30. 9. 2021
27	Okresní soud v Mladé Boleslavi	15 C 134/2022-45	19. 7. 2022
28	Okresní soud v Mladé Boleslavi	20 C 332/2021-64	28. 2. 2022

29	Okresní soud v Mostě	10 C 45/2021-23	14. 7. 2021
30	Okresní soud v Náchodě	15 C 126/2022-27	30. 6. 2022
31	Okresní soud v Ostravě	80 C 21/2022-54	23. 6. 2022
32	Okresní soud v Pardubicích	7 C 261/2021-66	21. 12. 2021
33	Okresní soud v Pardubicích	10 C 83/2021-43	25. 5. 2021
34	Okresní soud v Pardubicích	17 C 59/2021-32	31. 3. 2021
35	Okresní soud Plzeň-město	25 C 64/2022-36	24. 5. 2022
36	Obvodní soud pro Prahu 5	15 C 71/2022-22	27. 4. 2022
37	Obvodní soud pro Prahu 9	60 C 440/2021-28	9. 12. 2021
38	Okresní soud v Přerově	10 C 127/2021-20	25. 5. 2021
39	Okresní soud v Příbrami	5 C 2/2022-188	17. 2. 2022
40	Okresní soud v Sokolově	11 C 213/2022-20	29. 7. 2022
41	Okresní soud v Tachově	4 C 136/2022-57	2. 6. 2022
42	Okresní soud v Trutnově	15 C 361/2021-36	21. 3. 2022
43	Okresní soud v Uherském Hradišti	4 C 60/2022-55	27. 5. 2022
Ujednání shledává jasným a srozumitelným – posuzuje jej přímo			
	Soud	Sp. zn. / č. j.	Datum vydání
1	Okresní soud Brno-venkov	7 C 82/2021-26	30. 11. 2021
2	Okresní soud ve Frýdku-Místku	16 C 347/2021-71	10. 3. 2022
3	Okresní soudu v Chomutově	30 C 109/2021-22	13. 9. 2021
4	Okresní soud v Karviné – pobočka Havířov	117 C 2/2022-99	23. 6. 2022
5	Okresní soud v Mostě	10 C 86/2022-34	12. 4. 2023
6	Okresní soud v Mostě	11 C 85/2022-24	23. 5. 2022
7	Okresní soud Plzeň-město	12 C 89/2021-41	17. 1. 2022
8	Okresní soud Plzeň-město	28 C 37/2020-105	20. 7. 2022
9	Obvodní soud pro Prahu 9	27 C 79/2020-71	19. 3. 2021
10	Okresní soud v Teplicích	10 C 287/2021-51	25. 4. 2022
11	Okresní soud v Ústí nad Labem	22 C 229/2019-62	11. 10. 2021
12	Okresní soud v Ústí nad Labem	70 C 6/2021-37	14. 6. 2022
13	Okresní soud ve Zlíně	19 C 330/2020-50	16. 12. 2020
Ujednání shledává nejasným a/nebo nesrozumitelným			
	Soud	Sp. zn. / č. j.	Datum vydání

1	Městský soud v Brně	20 C 69/2021	14. 9. 2021
2	Městský soud v Brně	42 C 213/2021-43	27. 10. 2021
3	Městský soud v Brně	47 C 78/2022-38	21. 6. 2022
4	Městský soud v Brně	55 C 215/2021-39	16. 3. 2022
5	Městský soud v Brně	72 C 150/2021-71	16. 12. 2021
6	Městský soud v Brně	73 C 112/2020-31	11. 3. 2021
7	Městský soud v Brně	104 C 40/2022-45	28. 6. 2022
8	Městský soud v Brně	116 C 226/2021-29	30. 11. 2021
9	Okresní soud v Bruntále	18 C 87/2022-27	30. 8. 2022
10	Okresní soud v České Lípě	12 C 104/2021-98	3. 5. 2021
11	Okresní soud v České Lípě	15 C 78/2022-58	16. 6. 2022
12	Okresní soud v České Lípě	34 C 312/2021-48	8. 2. 2022
13	Okresní soud v České Lípě	38 C 406/2020-84	22. 3. 2021
14	Okresní soud v Domažlicích	7 C 142/2020-18	8. 9. 2020
15	Okresní soud ve Frýdku-Místku	9 C 26/2021-25	25. 3. 2022
16	Okresní soud v Chebu	11 C 137/2021-42	13. 8. 2021
17	Okresní soud v Chrudimi	3 C 319/2021-77	17. 2. 2022
18	Okresní soud v Kladně	208 C 194/2021-45	27. 1. 2022
19	Okresní soud v Kladně	218 C 117/2021	11. 1. 2022
20	Okresní soud v Kladně	225 C 2/2022	9. 3. 2022
21	Okresní soud v Kladně	229 C 84/2021	25. 10. 2021
22	Okresní soud v Kolíně	7 C 72/2022-37	6. 4. 2022
23	Okresní soud v Kolíně	18 C 2/2021-86	30. 7. 2021
24	Okresní soud v Mělníku	16 C 336/2021-70	21. 2. 2022
25	Okresní soud v Mělníku	19 C 427/2021-101	15. 2. 2022
26	Okresní soud v Mostě	15 C 119/2019-19	13. 8. 2019
27	Okresní soud v Mostě	22 C 302/2019-21	18. 12. 2019
28	Okresní soud v Opavě	9 C 161/2021-28	25. 8. 2021
29	Okresní soud v Opavě	10 C 28/2021-30	29. 4. 2021
30	Okresní soud v Opavě	11 C 149/2020-27	29. 4. 2021
31	Okresní soud v Opavě	17 C 187/2021-33	13. 12. 2021
32	Okresní soud v Ostravě	81 C 366/2020-21	14. 1. 2021
33	Okresní soud Plzeň-město	13 C 173/2021-23	23. 2. 2022

34	Okresní soud v Šumperku	16 C 272/2021-42	9. 3. 2022
35	Okresní soud v Teplicích	27 C 94/2021-40	28. 6. 2021
36	Okresní soud v Ústí nad Labem	8 C 330/2019-28	20. 8. 2021

Příloha č. 3 – Seznam rozhodnutí zahrnutých do analýzy č. 3 (smluvní pokuta obsažená v obchodních podmínkách)

Ujednání shledává souladným s právem – nerozebírá jej			
	Soud	Sp. zn. / č. j.	Datum vydání
1	Okresní soud v Benešově	8 C 267/2020-25	6. 11. 2020
2	Okresní soud ve Frýdku-Místku	16 C 41/2021-25	28. 4. 2021
3	Okresní soud ve Frýdku-Místku	41 C 325/2021-15	1. 3. 2022
4	Okresní soud v Mostě	17 C 133/2021-22	9. 7. 2021
5	Okresní soud v Mostě	39 C 141/2022-27	2. 8. 2022
6	Okresní soud Plzeň-město	38 C 84/2022	19. 5. 2022
7	Okresní soud Plzeň-sever	3 C 200/2022-16	28. 7. 2022
8	Obvodní soud pro Prahu 8	22 C 104/2020-123	23. 9. 2021
9	Obvodní soud pro Prahu 9	9 C 326/2021-17	20. 8. 2021
10	Obvodní soud pro Prahu 10	9 C 363/2020-30	3. 2. 2021
11	Okresní soud v Šumperku	16 C 21/2021-29	14. 4. 2021
12	Okresní soud v Trutnově	6 C 194/2021-32	13. 9. 2021
13	Okresní soud ve Vyškově	7 C 104/2021-39	22. 6. 2021
14	Okresní soud ve Znojmě	9 C 7/2021-34	17. 2. 2021
Ujednání shledává souladným s právem – rozebírá jej			
	Soud	Sp. zn. / č. j.	Datum vydání
1	Městský soud v Brně	13 C 180/2020-39	5. 8. 2021
2	Městský soud v Brně	61 C 164/2021-50	25. 5. 2022
3	Městský soud v Brně	117 C 33/2021-29	10. 8. 2021
4	Okresní soud ve Frýdku-Místku	42 C 90/2021-21	14. 5. 2021
5	Okresní soud v Hodoníně	4 C 9/2021-24	18. 3. 2021
6	Okresní soud v Hodoníně	6 C 234/2020-50	19. 10. 2021
7	Okresní soud v Karviné	27 C 428/2021-31	14. 3. 2022
8	Okresní soud v Kladně	217 C 2/2021-55	18. 1. 2021
9	Okresní soud v Kladně	224 C 59/2021-48	4. 3. 2021
10	Obvodní soud pro Prahu 10	46 C 122/2021-18	27. 5. 2021
11	Okresní soud Praha-východ	21 C 119/2021-22	28. 5. 2021
12	Okresní soud Praha-východ	24 C 5/2021	28. 1. 2021

13	Okresní soud v Teplicích	10 C 13/2022-29	8. 6. 2022
14	Okresní soud ve Zlíně	35 C 334/2020-20	15. 12. 2020
Ujednání shledává rozporným s právem			
	Soud	Sp. zn. / č. j.	Datum vydání
1	Městský soud v Brně	39 C 46/2021-57	14. 5. 2021
2	Okresní soud Brno-venkov	34 C 15/2022-71	9. 2. 2022
3	Okresní soud v Děčíně	19 C 299/2020-43	8. 3. 2021
4	Okresní soud v Děčíně	20 C 68/2021-27	19. 3. 2021
5	Okresní soud v Děčíně	26 C 83/2020-27	16. 12. 2020
6	Okresní soud v Chomutově	8 C 390/2020-48	19. 2. 2021
7	Okresní soud v Chomutově	23 C 345/2020-20	8. 4. 2021
8	Okresní soud v Chomutově	28 C 193/2020-46	28. 10. 2020
9	Okresní soud v Chomutově	30 C 62/2020-24	12. 11. 2020
10	Okresní soud v Jablonci nad Nisou	13 C 105/2021-28	29. 4. 2021
11	Okresní soud v Liberci	15 C 333/2020-29	5. 1. 2021
12	Okresní soud v Liberci	20 C 185/2021-40	12. 5. 2022
13	Okresní soud v Liberci	21 C 28/2021-47	3. 2. 2022
14	Okresní soud v Lounech	7 C 33/2021-45	23. 8. 2021
15	Okresní soud v Lounech	13 C 120/2021-50	17. 3. 2022
16	Okresní soud v Mělníku	6 C 10/2022-112	8. 7. 2022
17	Okresní soud v Mostě	22 C 55/2021-20	14. 4. 2021
18	Okresní soud v Novém Jičíně	16 C 10/2022-17	23. 2. 2022
19	Okresní soud v Opavě	38 C 239/2020-31	15. 1. 2021
20	Okresní soud v Ostravě	9 C 41/2021-21	20. 4. 2021
21	Okresní soud v Ostravě	63 C 334/2020-21	16. 12. 2020
22	Okresní soud Plzeň-město	13 C 144/2021-14	8. 11. 2021
23	Obvodní soud pro Prahu 7	4 C 483/2020-15	22. 2. 2021
24	Obvodní soud pro Prahu 7	10 C 594/2020-12	16. 2. 2021
25	Obvodní soud pro Prahu 7	30 C 417/2020-22	18. 1. 2021
26	Obvodní soud pro Prahu 8	25 C 231/2021	23. 3. 2022
27	Okresní soud v Sokolově	23 C 225/2021-21	17. 1. 2022
28	Okresní soud v Teplicích	19 C 71/2021-37	27. 4. 2021
29	Okresní soud v Teplicích	21 C 284/2020-55	18. 2. 2021

30	Okresní soud v Teplicích	24 C 306/2021-29	23. 2. 2022
31	Okresní soud v Ústí nad Labem	34 C 342/2020-24	15. 12. 2020
32	Okresní soud v Ústí nad Labem	70 C 341/2020-32	7. 1. 2021
33	Okresní soud v Ústí nad Labem	75 C 69/2022-37	2. 6. 2022
34	Okresní soud v Ústí nad Labem	76 C 1/2021-25	9. 4. 2021
35	Okresní soud ve Zlíně	36 C 1/2021-49	17. 2. 2021
36	Okresní soud ve Zlíně	38 C 57/2021-57	8. 4. 2021

Příloha č. 4 – Výňatky ze smluvní dokumentace v oblasti dodávek energií

Výňatek A:

VI. SMLUVNÍ POKUTA, POPLATKY A ÚROKY:

1. Ujednání o smluvní pokutě

Zákazník je povinen:

A) nebýt po dobu ode dne zahájení dodávek zemního plynu a/nebo elektřiny do sjednaného odběrného místa (odběrných míst), do doby ukončení těchto dodávek dle této Smlouvy, účastníkem (zákazníkem) účinného smluvního vztahu s jiným obchodníkem s plynem a/nebo elektřinou (případně s dodavatelem plynu a/nebo elektřiny) a po tuto dobu neumožnit dodávku a odběr plynu a/nebo elektřiny do sjednaného odběrného místa (odběrných míst) jinému obchodníkovi či dodavateli, dále

B) zajistit, aby ke sjednanému odběrnému místu (odběrným místům) nebyla uzavřena jiná smlouva o dodávkách plynu a/nebo elektřiny s třetím subjektem odlišným od Obchodníka zahrnující období ode dne zahájení dodávek zemního plynu a/nebo elektřiny do sjednaného odběrného místa (odběrných míst), do doby ukončení těchto dodávek dle této Smlouvy, dále

C) předat Obchodníkovi úplně a pravdivě všechny informace a poskytnout mu veškerou součinnost potřebnou k provedení řádné a včasné změny dodavatele zemního plynu a/nebo elektřiny dle této Smlouvy, a dále

D) zdržet se po uzavření této Smlouvy jakýchkoliv právních jednání, které by měly, nebo mohly mít, za následek pozdější zahájení dodávek zemního plynu a/nebo elektřiny do sjednaného odběrného místa (odběrných míst), proti stavu platnému ke dni jejího uzavření, či úplné zmaření této Smlouvy a tedy znemožnění zahájení dodávek plynu a/nebo elektřiny Obchodníkem do sjednaného odběrného místa (odběrných míst) Zákazníka v této Smlouvou předpokládaném termínu.

Pro případ porušení kterékoliv z povinností dle bodu 1 písm. A) až D) shora je Zákazník povinen zaplatit Obchodníkovi smluvní pokutu ve výši 5.000,- Kč, je-li Zákazník spotřebitelem (kategorie domácnost) a 20.000,- Kč v ostatních případech (kategorie maloodběratel), a to za každé sjednané odběrné místo, u kterého došlo k porušení povinnosti Zákazníka dle bodu 1 písm. A) až D).

Výňatek B:

5. Smluvní pokuty

- 5.1. Dostane-li se Zákazník do prodlení s placením jakékoliv dlužné částky na základě Smlouvy, prvním okamžikem tohoto prodlení vzniká Zákazníkovi povinnost uhradit Dodavateli smluvní pokutu ve výši 0,05 % z dlužné částky za každý, i započatý den prodlení.
- 5.2. Pro vyloučení jakýchkoliv pochybností Smluvní strany sjednávají, že na existenci smluvních pokut a/nebo úroků z prodlení, jež vznikly během prodlení Zákazníka s úhradou jeho dluhů vůči Dodavateli, nemá vliv případná pozdější změna splatnosti dlužných závazků, např. sjednáním splátkového kalendáře.
- 5.3. Trvá-li prodlení Zákazníka podle ust. 5.1. OP více než 3 pracovní dny, Dodavatel je oprávněn ho písemně, e-mailem nebo prostřednictvím SMS upomenout o zaplacení dlužné částky, a to i opakovaně, přičemž je oprávněn požadovat po Zákazníkovi smluvní pokutu ve výši 100,- Kč za každou vystavenou písemnou, e-mailovou nebo SMS upomínku.
- 5.4. Smluvní strany se dohodly, že pokud Zákazník poruší svou povinnost
 - (i) dle ust. 3.1. OP nemít pro OM uzavřen jakýkoliv smluvní vztah s jiným dodavatelem, jehož předmětem by byla dodávka elektřiny a/nebo plynu nebo sdružené služby dodávky elektřiny a/nebo plynu osobou odlišnou od Dodavatele do tohoto OM v období, které se, byť částečně, shoduje se Smluvním obdobím dodávky elektřiny a/nebo plynu dle Smlouvy; nebo
 - (ii) dle článku 7. OP poskytnout Dodavateli maximální součinnost potřebnou pro plnění či ukončení Smlouvy (porušením povinnosti součinnosti se rozumí porušení kterékoliv její části specifikované v čl. 7 v (i) až (iv) OP).

považuje se takové porušení Smlouvy za porušení Smlouvy podstatným způsobem (dále také „**Podstatné porušení Smlouvy**“) a Zákazník je povinen uhradit Dodavateli za každé OM Zákazníka, u kterého došlo k porušení povinnosti Zákazníka, smluvní pokutu ve výši součinu předpokládané roční spotřeby elektřiny a/nebo plynu Zákazníka v MWh v tomto OM uvedené ve Smlouvě a částky 300,- Kč, nejméně však ve výši 5.000,- Kč pro Zákazníka kategorie Domácnost a 10.000,- Kč pro ostatní Zákazníky.

Výňatek C:

ZÁVĚREČNÁ UJEDNÁNÍ:

Smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu Zákazníkem.

Poruší-li Zákazník smluvní povinnost (i) nemít pro OM uzavřen jakýkoliv smluvní vztah s jiným dodavatelem, jehož předmětem je dodávka plynu do OM Zákazníka v období, které se být částečně shoduje se Smluvním obdobím dle Smlouvy a čl. 3 odst. 3.1. OP či (ii) povinnost poskytnout součinnost dle čl. 7. OP, je Zákazník povinen neprodleně uhradit Dodavateli za každé OM Zákazníka, ve vztahu, ke kterému došlo k porušení povinnosti Zákazníka, smluvní pokutu ve výši součinu předpokládané roční spotřeby plynu Zákazníka v MWh v tomto OM uvedené ve Smlouvě a částky 300,- Kč, minimálně však ve výši ve výši 5.000,- Kč. Je-li Zákazník v prodlení s placením jakékoliv dlužné částky na základě Smlouvy, je povinen uhradit Dodavateli smluvní pokutu ve výši 0,05 % z dlužné částky za každý den prodlení a smluvní pokutu ve výši 100,- Kč za každou písemnou, emailovou či SMS upomínku dluhu, u něhož trvá prodlení více než 3 pracovní dny. Při porušení svých povinností podle čl. 2 odst. 2.6. písm. a) OP (povinnost nemít po celé Sjednané období dodávky plynu či jeho část účinnou další smlouvu, jejímž předmětem by byla dodávka plynu s jiným obchodníkem s plynem pro období být jen částečně se kryjícím se Sjednaným obdobím dodávky) či dle čl. 2 odst. 2.6 písm. b) OP (povinnost poskytovat Dodavateli veškerou potřebnou součinnost k tomu, aby být dodávka plynu zahájena a Smlouva mohla být řádně plněna, a nečinit za trvání Smlouvy žádná jednání směřující k omezení či znemožnění dodávek plynu dle Smlouvy) je Zákazník povinen zaplatit Dodavateli smluvní pokutu dle 6 odst. 6.2. OP ve výši ve výši částky odpovídající součinu předpokládané roční spotřeby příslušného Zákazníka v daném Odběrném místě plynu v MWh dle evidence OTE a částky 300,- Kč, minimálně však 5.000,- Kč za každé Odběrné místo v případě Zákazníka spotřebitele, resp. minimálně 10.000,- Kč za každé Odběrné místo v případě Zákazníka, který není spotřebitelem. Zašle-li Dodavatel Zákazníkovi upomínku z důvodu porušení jeho smluvní povinnosti hradit řádně a včas peněžitě závazky ze Smlouvy, je Zákazník povinen zaplatit Dodavateli smluvní pokutu dle čl. 6 odst. 6.4. OP ve výši 100,- Kč za každou upomínku. Zákazník souhlasí s tím, že Dodavatel je oprávněn kdykoliv Ceník či OP jednostranně měnit v jakémkoliv (i úplném) rozsahu. Způsob oznámení změny zvýšení ceny či změny OP, jakož i právo Zákazníka v případě nesouhlasu se změnou vypovědět Smlouvu jsou uvedeny v čl. 13 odst. 13.3. OP. Zákazník svým podpisem stvrzuje, že se seznámil s Ceníkem Dodavatele, Ceníkem vybraných služeb a OP, které představují ujednání mimo text Smlouvy a upravují další práva a povinnosti Smluvních stran při dodávce plynu, tyto dokumenty převzal, porozuměl jim a bez výhrad je akceptuje. Zákazník prohlašuje, že pro něj nejsou překvapivá a výslovně podpisem Smlouvy přijímá ujednání OP o právu Dodavatele stanovit zálohy, požadovat Kauci na zajištění svých pohledávek vzniklých z dodávek plynu, o smluvních pokutách a sankcích, případech přerušení či ukončení dodávek plynu, možnostech ukončení Smlouvy, o účinnosti doručení a o způsobu oznámení zvýšení ceny či změny OP. Dále Zákazník podpisem Smlouvy stvrzuje, že mu Dodavatel s dostatečným předstihem před uzavřením Smlouvy sdělil veškeré potřebné informace týkající se smluvního vztahu, včetně poučení o jeho právech vypovědět Smlouvu či od ní odstoupit podle § 11a Energetického zákona tak, aby jeho podpis vyjadřoval informovaný projev jeho vůle. Zákazník prohlašuje, že je oprávněn závazek pro příslušné OM uzavřít, veškeré jím uvedené údaje jsou pravdivé a úplné a je si vědom případných následků uvedení nepravdivých údajů.

Výňatek D:

VI. Sankční ujednání

1. V případě nedodržení platebních povinností Zákazníka vyplývajících ze Smlouvy, které vyústí v prodlení s úhradou jakékoli jednotlivé platby delší než 10 kalendářních dní, je Zákazník povinen zaplatit Obchodníkovi smluvní pokutu v souladu s CNS ve výši 250,- Kč. Pokud prodlení s úhradou přesáhne 30 kalendářních dnů, je Zákazník povinen uhradit dodatečnou smluvní pokutu ve výši 250,- Kč.
2. Zákazník je povinen Obchodníkovi zaplatit smluvní pokutu za každé jednotlivé odběrné místo ve výši 5.000,- Kč (v případě kategorie Domácnost) a ve výši 10.000,- Kč (v případě kategorie Maloodběr) pokud:
 - a) ukončí neoprávněně či předčasně Smlouvu či odběr plynu,
 - b) neumožní Obchodníkovi provedení procesu změny dodavatele plynu do odběrného místa.
3. Úhrada smluvní pokuty nemá vliv na nárok na náhradu škody v plném rozsahu.

Výňatek E:

VII. Utvrzení závazků – smluvní pokuty

- 1) V případě každého jednotlivého prodlení Zákazníka s jakýmkoli peněžitým závazkem dle Smlouvy (včetně VOP-3b) o více než 15 dnů je Dodavatel oprávněn po Zákazníkovi požadovat smluvní pokutu ve výši 10.000,- Kč, a to i opakovaně za každých dalších 15 dnů prodlení, jakož i náhradu škody smluvní pokutu převyšující. Zákazník tímto uznává význam zajištění uvedeného závazku pro Dodavatele a výslovně souhlasí se způsobem a výší zajištění uvedeného závazku.
- 2) V případě, že dojde k předčasnému ukončení Smlouvy (na 1 odběrné místo) sjednané na dobu určitou z důvodů ležících výlučně na straně Zákazníka je Dodavatel oprávněn po Zákazníkovi požadovat smluvní pokutu ve výši 12.000,- Kč (pokud se jedná o Zákazníka spotřebitele) a ve výši 50.000,- Kč (pokud se jedná o Zákazníka který není spotřebitelem, tedy pokud se jedná o podnikatele, firmu či státní instituci) jakož i náhradu škody smluvní pokutu převyšující. Zákazník tímto uznává význam zajištění uvedeného závazku pro Dodavatele a výslovně souhlasí se způsobem a výší zajištění uvedeného závazku.

Příloha č. 5 – Výňatky ze smluvní dokumentace v oblasti služeb elektronických komunikací

Výňatek A:

I. Účastník bere na vědomí a podpisem Smlouvy souhlasí s těmito smluvními pokutami a sankcemi:

- I.I. Účastník je povinen zaplatit smluvní pokutu ve výši 1.500,- Kč za: (i) prodlení s úhradou jakéhokoliv finančního závazku Účastníka více než 30 dní; (ii) nevrácení, poškození nebo zničení Karty.
- I.II. Účastník je povinen uhradit smluvní pokutu ve výši 5.000,- Kč v případě: (i) nevrácení, poškození, zničení nebo neoprávněného zásahu do zapůjčeného Technického zařízení; (ii) přemístění Technického zařízení mimo sjednané Místo instalace bez souhlasu Telly; (iii) neoprávněného sdílení Služby s třetí osobou, užití Služby pro komerční účely či sdělování Vysílání veřejnosti (čl. 8.2, 8.3 a 8.4 ZP); nebo (iv) nezpřístupněním Místa instalace Telly ani přes předchozí výzvu.
- I.III. Účastník je povinen uhradit paušální odškodnění ve výši jedné dvacetiny součtu měsíčních Odměn zbývajících do konce sjednané doby trvání Smlouvy v případě jejího předčasného ukončení ze strany Účastníka, ze strany Telly z důvodu porušení povinností Účastníka (dle čl. 4.4 a čl. 8.2 VP) nebo dohodou Smluvních stran, a to za dobu ode dne následujícího po předčasném ukončení Smlouvy do dne konce sjednané doby trvání Smlouvy, přičemž výše uvedené paušální odškodnění je Účastník povinen uhradit pouze v případě ukončení Smlouvy do tří měsíců od jejího uzavření. Bude-li Smlouva ukončena pouze ve své části, vypočte se paušální odškodnění z celkové výše Odměn připadajících na ukončovanou část (předmět plnění) Smlouvy (čl. 10.8 a čl. 10.11 VP). Výše jednotlivých měsíčních Odměn se určí dle cen, které by Účastník skutečně uhradil, pokud by Smlouvu neukončil.
- I.IV. Jakýkoli nárok Telly dle tohoto článku I. této Smlouvy vzniká okamžikem porušení příslušné povinnosti Účastníkem. Účastník je povinen uhradit příslušnou částku nejpozději ve lhůtě uvedené ve výzvě Telly.
- I.V. Neposkytne-li Účastník Telly součinnost k řádnému plnění dle Smlouvy, neztrácí tím Telly nárok na Odměnu za poskytování Služby, a to ani v situaci, kdy neposkytnutí součinnosti ovlivnilo, omezilo nebo znemožnilo Účastníkovi příjem Služby (čl. 14.1 VP). Dojde-li k přerušení nebo omezení poskytování Služby z důvodu prodlení s hrazením Odměny nebo jiného důvodu na straně Účastníka (čl. 8.2 VP), neztrácí Telly nárok na Odměnu za poskytování Služby, a to až do obnovení Služby nebo do zániku Smlouvy.

Výňatek B:

V případě, že nedojde k vrácení zařízení v souladu s VOP je uživatel povinen uhradit Poskytovateli smluvní pokutu ve výši 3000 Kč včetně DPH za poskytnutá zařízení po uplynutí lhůty pro vrácení zapůjčených zařízení na základě dokladu vystaveného Poskytovatelem. Zaplacením smluvní pokuty není omezeno právo Poskytovatele na úhradu dlužných poplatků za poskytnuté služby a náhradu škody v plné výši (např. v případě poškození zapůjčených zařízení uživatelem).

Uživatel je oprávněn vypovědět i Smlouvu uzavřenou na dobu určitou/neurčitou s minimální dobou plnění bez uvedení důvodu, a to v dohodnuté výpovědní době s tím, že v tomto případě je povinen uhradit Poskytovateli částku rovnající se součtu měsíčních paušálů (Ceny za Služby rozpočtené na jednotlivé měsíce) zbývajících od uplynutí výpovědní doby do konce sjednané doby trvání Smlouvy/minimální doby plnění, nebo součtu minimálního sjednaného měsíčního plnění (pokud bylo minimální měsíční plnění sjednáno) zbývajících do konce sjednané doby trvání Smlouvy/minimální doby plnění, a výši úhrady nákladů spojených s telekomunikačním koncovým zařízením, které bylo Uživateli poskytnuto za zvýhodněných podmínek (dále jen „Platba za předčasné ukončení“, na dokumentech).

Výňatek C:

ČLÁNEK II

1. Zákazník tímto prohlašuje, že se před uzavřením Smlouvy dostatečně určitě seznámil, mimo jiné, s obsahem smluvních dokumentů vyjmenovaných v čl. III. této Smlouvy, zejména s ujednáním, která směřují k možným omezením poskytování Služeb, uplatnění sankčních či jiných oprávněných nároků smluvních stran minimálně v rozsahu, jak jsou zdůrazněna níže, nebo v části Specifikace služeb, a to zejména

- **právo Zákazníka na odstoupení** v zákonné lhůtě od Smlouvy uzavřené distančním způsobem či mimo obchodní prostory (čl. 9 VP);
na reklamací vadného poskytnutí či vyúčtování Služby,

na paušální náhradu, případně vrácení zůstatku u předplacených služeb v případě, že v souvislosti s přenesením čísla či změnou poskytovatele služby přístupu k internetu dojde ke zpoždění, zneužití změny či porušení povinností přejímajícího nebo opouštěného poskytovatele služby (§ 34, § 34a ZEK);

na vrácení zůstatku předplacených služeb (viz PODMÍNKY změny poskytovatele služby přístupu k internetu). Využívá-li Zákazník Službu jako součást Balíčku, použijí se ust. § 34 a 34a ZEK, je-li to technicky proveditelné, na všechny služby Balíčku. V opačném případě je možné, že služba z Balíčku bude pak poskytována např. za jinou cenu či za jiných podmínek (sjednaných smlouvou), případně přes požadavek Zákazníka o zachování služby z Balíčku, tato bude ukončena k datu změny poskytovatele Služby, např. jedná-li se o službu z Balíčku, jejíž poskytování není možné zachovat bez služby přístupu k internetu, ukončené dle §34a (tzv. nedělitelný Balíček).

- **právo Poskytovatele** omezit, event. zastavit poskytování Služeb v případech vymezených čl. 8 VP (např. Zákazník poruší ustanovení Smlouvy či souvisejících smluvních dokumentů); **odstoupit** od Smlouvy v případě soustavného nedodržení lhůty splatnosti či neprovedení úhrady vyúčtování dle Smlouvy (čl. 9 VP); **právo na smluvní pokutu**: za **nedodržení lhůty splatnosti** daňového dokladu (upomínka) či odblokování pro dluh – **200,- Kč**, **deaktivace odpojení pro dluh – 500,- Kč** (viz Ceník poplatků); za **poškození** (nad rámec běžného opotřebení) či **nevrácené zapůjčeného Zařízení** (čl. 3 VP – dle Ceníku zařízení); za **umožnění využití Služby třetí stranou** a odepření součinnosti (čl. 4 VP) – **20.000,- Kč** za každé jednotlivé porušení; finanční vypořádání za **nedodržení Doby závazku**. Ujednáním o smluvní pokutě není dotčeno právo Poskytovatele na náhradu škody či jiné újmy..

Výňatek D:

9 Vznik, změna, převod, ukončení a obnovení Smlouvy nebo Služby

- 9.1 Smlouvu je možné uzavřít a Poskytování Služby je možné sjednat na dobu určitou nebo neurčitou. Není-li ve Smlouvě nebo ve Specifikaci vyznačena doba jejího trvání, platí, že je uzavřena na dobu neurčitou.
- 9.1.1 Je-li Smlouva či konkrétní Služba sjednána na dobu určitou a není-li sjednán Revolving, po uplynutí sjednané doby trvání se mění na dobu neurčitou.
- 9.2 Smlouva nabyvá platnosti a účinnosti dnem jejího podpisu Oprávněnými zástupci obou smluvních stran.
- 9.3 K uzavření Smlouvy lze rovněž užít smluvních formulářů užívaných Poskytovatelem v obchodním styku.
- 9.4 Je-li Smlouva uzavřena pomocí elektronických prostředků, může být podepsána zaručeným elektronickým podpisem podle zvláštních předpisů.
- 9.5 Smlouvu lze měnit písemně dodatky podepsanými Oprávněnými zástupci obou smluvních stran. V návaznosti na uzavřenou Smlouvu je možné sjednat další Specifikace, týkající se jednotlivých Služeb.
- 9.6 Při změně nebo ukončení Smlouvy či Služby před zřízením nebo zahájením poskytování Služby, a to na žádost Účastníka nebo z důvodu spočívajících na straně Účastníka (např. při změně umístění Koncového bodu Účastníka nebo při požadavku Účastníka na posun data zřízení Služby), dále rovněž při neposkytnutí potřebné součinnosti Poskytovateli ke zřízení Služby ze strany Účastníka, je Účastník povinen Poskytovateli uhradit cenu veškerých již vynaložených prací a výkonů, včetně materiálu a zboží a včetně objednaných výkonů od subdávatelů souvisejících se zřízením a poskytováním Služby nebo s posunutím data zřízení Služby, vždy však nejméně částku ve výši 10.000 Kč.
- 9.7 Převod práv a závazků Účastníka ze Smlouvy na třetí osobu je možný jen s písemným souhlasem Poskytovatele.
- 9.8 Smlouva nebo Služba může být ukončena:
- písemnou dohodou smluvních stran;
 - uplynutím sjednané doby u Smluv či Služeb sjednaných na dobu určitou, nedošlo-li k prodloužení doby trvání Smlouvy či Služby, a to i opakovaně, formou Revolvingu, nebo nebylo-li sjednáno, že se po uplynutí sjednané doby mění Smlouva či Služba na dobu neurčitou;
 - uplynutím výpovědní doby u Smluv či Služeb sjednaných na dobu určitou;
 - uplynutím výpovědní doby u Smluv či Služeb sjednaných na dobu neurčitou;
 - ke dni nabytí účinnosti změny Smlouvy nebo Podmínek, pokud Účastník ukončil Smlouvu v souladu s § 63 odstavec 6 Zákona;
 - odstoupením z některého důvodu výslovně uvedeného v čl. 6.2 těchto Podmínek. Účinky odstoupení od Smlouvy nebo Služby počínají doručením písemného prohlášení oprávněné smluvní strany vůči porušující smluvní straně. V případě pochybností nebo sporu je za den doručení považován třetí pracovní den po dni odeslání odstoupení.
- 9.9 V případech uvedených v čl. 9.8 těchto Podmínek začíná běžet výpovědní doba ode dne následujícího po dni doručení Výpovědi smluvní strany druhé smluvní straně.
- 9.10 V případech uvedených v čl. 9.8 těchto Podmínek a současně za předpokladu, že to umožňuje Specifikace, může být Služba vypovězena kteroukoli smluvní stranou samostatně.
- 9.11 Pokud zákon nestanovuje jinak a Smlouva nebo Služba se sjednává na dobu neurčitou s výpovědní dobou delší než 3 měsíce, platí, že výpovědní doba sjednaná ve Smlouvě se zkracuje o počet celých měsíců, které uplynuly od zahájení poskytování Služby dle dané Specifikace.
- 9.12 Výpověď musí být zaslána doporučeným dopisem a výpovědní doba počíná běžet ode dne následujícího po doručení písemné Výpovědi druhé smluvní straně, tj. Poskytovateli či Účastníkovi. K výpovědi doručené jiné osobě než Poskytovateli či Účastníkovi, zejm. obchodnímu partnerovi Poskytovatele nebude přihlíženo. V případě pochybností nebo sporu je za den doručení považován třetí pracovní den po dni odeslání Výpovědi. Po dobu výpovědní doby trvá povinnost Poskytovatele poskytovat Služby v plné kvalitě a povinnost Účastníka platit ceny dle Smlouvy.
- 9.13 Po ukončení Smlouvy nebo Služby je Účastník povinen bez zbytečného prodlení vrátit Poskytovateli hmotný nebo nehmotný majetek, který Poskyvatel za účelem poskytování Služby zajistil Účastníkovi. Účastník je současně povinen poskytnout Poskytovateli bezplatně součinnost nezbytnou k demontáži Koncového zařízení a dalšího majetku Poskytovatele. Veškeré pohledávky a závazky vyplývající ze Smlouvy nebo z ukončené Služby (mimo demontáže zařízení) vyrovnají smluvní strany nejpozději do 14-ti kalendářních dnů po jejím ukončení. V případě prodlení Účastníka se splněním kterékoliv z těchto povinností vzniká Poskytovateli nárok na smluvní pokutu ve výši 1.000 Kč za každý den prodlení Účastníka se splněním této povinnosti. Sjednanou smluvní pokutou není dotčen nárok Poskytovatele na náhradu škody a nákladů vzniklých v souvislosti s nesplněním povinností uvedených v tomto článku, a to i v rozsahu smluvní pokutu přesahujícím.
- 9.14 Obnovení již zrušené Služby je možné za předpokladu, že Účastník, jenž o obnovení žádá, má uhrazeny veškeré případné závazky vůči Poskytovateli a o obnovení této Služby si zažádá u Poskytovatele, přičemž pro obnovení služby se přiměřeně použije ustanovení Podmínek a platných právních předpisů vztahujících se k zřízení Služby.

Výňatek E:

3 Ustanovení pro případ porušení Smlouvy

- 3.1 V případě, že Účastník poruší ustanovení čl. 2.3 Specifikace služeb, je Poskyvatel oprávněn odeslat první upozornění na prodlení Účastníka zdarma. Pokud prodlení na straně Účastníka trvá, je Poskyvatel oprávněn odeslat druhou elektronickou upomínku a Účastník se za toto porušení smluvní povinnosti zavazuje uhradit smluvní pokutu ve výši 100,- Kč. V druhé upomínce Poskyvatel určí náhradní lhůtu k plnění a to nejméně 7 dní. Pokud Účastník nesplní svoji povinnost uhradit dlužnou částku ani na základě druhé upomínky v náhradní lhůtě k plnění, je Poskyvatel oprávněn odeslat třetí písemnou upomínku a za toto porušení se Účastník zavazuje uhradit smluvní pokutu ve výši 300,- Kč.
- 3.2 V případě, že Účastník poruší povinnosti, a nevrátí zapůjčené zařízení ve lhůtě dle čl. 3.2 písm. h) VP nebo vrátí nefunkční či jakkoliv poškozené zařízení nebo zařízení vrátí po sjednané lhůtě, zavazuje se Účastník uhradit smluvní pokutu ve výši odpovídající ceně zapůjčeného zařízení. Účastník bere na vědomí, že cena nového zařízení činí částku uvedenou v příloze této Rámcové smlouvy nebo dodatcích. Zaplacením smluvní pokuty není dotčen nárok Poskytovatele na náhradu škody.
- 3.3 V případě, že Účastník poruší ustanovení čl. 3.2 písm. b) VP a umožní tímto svým jednáním bez předchozího písemného souhlasu Poskytovatele třetí straně užívání Služeb, zavazuje se uhradit smluvní pokutu ve výši 15.000,- Kč. Toto ujednání se netýká práva Poskytovatele na náhradu vzniklé škody.
- 3.4 Účastník se zavazuje uhradit uplatněné sjednané smluvní pokuty nejpozději do dne uvedeného ve výzvě k úhradě.
- 3.5 Vratná kauce dle čl. 5.6 VP je započítatelná za nárok na smluvní pokuty nebo na dlužné poplatky za poskytované Služby.

Příloha č. 6 – Smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny

SMLOUVA O SDRUŽENÝCH SLUŽBÁCH DODÁVKY ELEKTŘINY

(dále jen „Smlouva“ - strana 1/2)

PŘEDMĚT SMLOUVY - Touto Smlouvou se innogy zavazuje dodávat Zákazníkovi elektřinu a zajistit na vlastní jméno a na vlastní účet službu distribuční soustavy a Zákazník se zavazuje zaplatit innogy za dodanou elektřinu a související služby innogy cenu stanovenou innogy a za službu distribuční soustavy a ostatní regulované služby cenu regulovanou stanovenou cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu ("ERÚ") pro příslušné období.

DODÁVKA ELEKTŘINY - Dodávka elektřiny se uskutečňuje v souladu s Obchodními podmínkami sdružených služeb dodávky elektřiny č. 12/2018 ("OP") vydanými innogy a zveřejněnými na innogy.cz, Ceníkem a Ceníkem služeb, které jsou nedílnou součástí Smlouvy, a dále, jde-li o Zákazníka-spotřebitele, v souladu s příloženými Informacemi k návrhu Smlouvy/Dodatku. Zákazník podpisem stvrzuje, že se s uvedenými dokumenty seznámil, porozuměl jim a bez výhrad je akceptuje. Innogy je oprávněna OP, jakož i shora uvedené dokumenty měnit, a to na základě důvodů v nich uvedených. Vyrozmění o navrhované změně smluvních podmínek může být realizováno písemně zasláním listiny, e-mailu, sms, příp. oznámením na webu innogy.cz, v zákaznické aplikaci či ústně/telefonicky.

UZAVŘENÍ A TRVÁNÍ SMLOUVY - Smlouva je uzavřena na základě písemné podepsané nabídky doručené nebo předložené Zákazníkovi ze strany innogy ("Nabídka"). Lhůta pro přijetí Nabídky a doručení podepsané Smlouvy končí dnem uvedeným níže. Smlouvy doručené počínaje dnem následujícím po uplynutí této lhůty nebudou akceptovány a považují se za neuzavřené. V takovém případě Smluvní strany sjednávají, že pokud innogy ve lhůtě 30 dnů ode dne pozdního doručení Smlouvy prokazatelně sdělí Zákazníkovi, že ji akceptuje, považuje se Smlouva za uzavřenou. Smlouva nabývá platnosti dnem doručení podepsané Smlouvy do innogy a účinnosti dnem TZD uvedeným níže, přičemž innogy je oprávněna sdělením zasláním Zákazníkovi TZD z důvodů uvedených v OP jednostranně a přiměřeně změnit. Smlouvu lze uzavřít též elektronicky, a to (i) zachycením el. akceptace Zákazníka v el. systému innogy dle § 562 odst. 2 z. č. 89/2012 Sb. využívajícího internet ("systém"), (ii) prostým el. podpisem ve formě el. zachycení linií vlastnoručního podpisu Zákazníka (bez biometrie) na el. verzi Smlouvy snímacím zařízením provozovaným innogy, (iii) doručením Zákazníkem akceptované Smlouvy v běžném el. formátu na info@innogy.cz s jeho kvalifikovaným el. podpisem nebo prostým el. podpisem vytvořeným pomocí skenu či digitální fotografie věrně zachycující el. obraz listinné podoby Smlouvy opatřené vlastnoručním podpisem Zákazníka a současně faksimiliemi podpisů za innogy, nebo (iv) jinak dle instrukcí innogy doručených Zákazníkovi. V takovém případě tam, kde se ve Smlouvě hovoří o "podpisu" a "doručení", mají tyto pojmy rovněž význam "elektronický podpis", "elektronické doručení" či "akceptace v systému" (nahrazující jak podpis, tak i doručení). Smlouva je uzavřena na dobu určitou 30 měsíců ("Základní doba") ode dne její účinnosti a nelze ji předčasně vypovědět, nestanoví-li zákon jinak. Zákazník je oprávněn písemně odstoupit od Smlouvy v případě podstatného porušení povinností z ní vyplývajících ze strany innogy či v případě nesouhlasu s navrhovanou změnou smluvních podmínek. Podrobnosti (vč. lhůt a situací, v nichž právo na odstoupení nevzniká) stanoví OP a energetický zákon. V případě, že kterákoliv ze Smluvních stran písemně neoznámí druh Smluvní straně nejpozději 40 dnů před uplynutím doby trvání Smlouvy, že trvá na ukončení Smlouvy v aktuálně platném termínu jejího ukončení, prodlužuje se marným uplynutím této lhůty doba trvání Smlouvy bez dalšího vždy o 24 měsíců ("Prolongace") navazujících na Základní dobu nebo Prolongaci počínaje následujícím dnem po jejich uplynutí, a to i opakovaně.

CENOVÉ PODMÍNKY - Cena za dodávku silové elektřiny je stanovena v Ceníku níže uvedené produktové řady ("Ceník") a cena služeb v Ceníku služeb ("Ceník služeb"), přičemž pro smluvní vztah platí Ceník a Ceník služeb, které jsou zveřejněny na webu innogy jako platné pro nabídky innogy v rámci níže uvedené produktové řady v den podpisu této Smlouvy za innogy. V případě, že produktová řada má určeny ceny dle distribučních zón, platí vždy Ceník a Ceník služeb pro tu distribuční zónu, kde se nachází odběrné místo ("OM") Zákazníka. Cena za dodávku silové elektřiny určená tímto Ceníkem je pro každé ze tří desetiměsíčních období Základní doby trvání Smlouvy odlišná. Ceny za dodávku silové elektřiny určené tímto Ceníkem jsou platné a účinné pro smluvní vztah mezi Zákazníkem a innogy po dobu 30 měsíců ode dne účinnosti Smlouvy (včetně), přičemž pro každé desetiměsíční období Základní doby jsou cenami neměnnými. Cena za službu distribuční soustavy a ostatní regulované služby je stanovena cenovým rozhodnutím ERÚ pro příslušné období a distribuční zónu, v níž se nachází OM Zákazníka. Cena za dodávku silové elektřiny bude v případě Prolongace stanovena v ceníku produktové řady elektřina Garance 24, který bude platný v kalendářním měsíci předcházejícím kalendářní měsíc, jenž předchází kalendářní měsíc, do něhož spadá poslední den příslušného období trvání Smlouvy, přičemž

tento ceník bude zveřejněn nejpozději 50 dní před takovým posledním dnem na webu innogy.

OSTATNÍ UJEDNÁNÍ - Zákazník je povinen bez zbytečného odkladu poskytnout innogy součinnost nezbytnou k zahájení dodávky na základě uzavřené Smlouvy, zejména nečinít právní ani jiná jednání bránící v plnění takového jejího závazku (vč. provedení změny dodavatele), vyjma těch, k nimž je oprávněn dle zákona. V případě porušení této povinnosti je Zákazník povinen zaplatit innogy pokutu, a to ve výši 1 000 Kč pro kat. Domácnost a 5 000 Kč pro kat. Podnikatel. Stejnou pokutu je povinen uhradit Zákazník, který uvede innogy v omyl tím, že ukončí Smlouvu dohodou a v rozporu s deklarovaným důvodem pro její sjednání bude ve stejném OM pokračovat v odběru u jiného dodavatele. V případě, že Zákazník učiní bez souhlasu innogy jakýkoli právně relevantní projev vůle (bez ohledu na to, zda byl či nebyl určen a/nebo doručen innogy, zda se tak stalo opožděně, či zda trpěl vadami, a na to, jak a kým je Smlouva/dodávka následně ukončena) směřující k předčasnému ukončení Smlouvy sjednané na dobu určitou a/nebo vedoucí k ukončení dodávky od innogy (v roli subjektu zúčtování u operátora trhu) probíhající na základě takové Smlouvy (za takový projev vůle se považuje i plná moc ke změně dodavatele či opožděně doručené oznámení o ukončení Smlouvy na dobu určitou ve sjednaném termínu; za takový projev vůle se naopak nepovažuje pouhý návrh na předčasné ukončení Smlouvy dohodou) a/nebo Zákazník opakovaně (tzn. dva a vícekrát) poruší kteroukoli platební povinnost vyplývající ze Smlouvy (bez ohledu na to, zda jde o tutéž či různé povinnosti a zda následně dojde k jednostrannému ukončení Smlouvy ze strany innogy) a/nebo Zákazník způsobí svým jednáním nemožnost dodávky, je innogy oprávněna účtovat Zákazníkovi pokutu zahrnující též případnou náhradu škody vzniklé innogy neodebráním pro Zákazníka nasmlouvané elektřiny ve výši 400 Kč pro kat. Domácnost a 2 000 Kč pro kat. Podnikatel, a to za každý kalendářní měsíc i jeho část následující po dni ukončení nebo přerušení dodávky od innogy v důsledku výše uvedeného jednání Zákazníka do konce sjednané doby trvání Smlouvy (vč. příp. Prolongace). V případě Zákazníka s distribuční sázbou D01d nebo C01d dle Ceníku innogy se částky pokut uvedené v předchozí větě snižují o polovinu. Zákazník je povinen zaplatit innogy pokutu ve výši 100 Kč za každý jednotlivý případ prodlení s jakoukoli platbou dle této Smlouvy přesahující 10 dní. Zákazník je povinen vyúčtovanou pokutu uhradit ve lhůtě platné pro splatnost vyúčtování dle OP. Jde-li o pokutu za předčasné ukončení Smlouvy/dodávky v rozporu se smluvními podmínkami, Zákazník se účinně zprostil povinností její úhrady, pokud takový jeho projev vůle směřující k předčasnému ukončení Smlouvy odvolá či vezme zpět a odstraní jeho nepříznivé následky vůči innogy. Není-li shora stanoveno jinak, má innogy vedle práva na pokutu vyplývající z porušení povinností Zákazníka též právo na náhradu škody a úrok z prodlení vyplývající z porušení téže povinnosti. Případným odstoupením od Smlouvy nezaniká právo innogy na pokutu vzniklou porušením povinností Zákazníkem před takovým odstoupením. Ustanovení "Ostatních ujednání" nabývají účinnosti dnem platnosti Smlouvy.

PROHLÁŠENÍ ZÁKAZNÍKA - Zákazník prohlašuje, že ke dni účinnosti této Smlouvy nemá, resp. nebude mít pro stejný OM uzavřenu či podepsanu jinou smlouvu/dodatek na dodávku elektřiny od innogy na dobu určitou. V případě, že se toto prohlášení ukáže ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení této Smlouvy Zákazníkem do innogy nepravdivým, Smlouva se bez dalšího od počátku ruší, přičemž Zákazník bere na vědomí, že o této skutečnosti nemusí být ze strany innogy informován. To neplatí, pokud innogy ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení této Smlouvy Zákazníkem prokazatelně sdělí Zákazníkovi, že ji akceptuje a považuje za platně uzavřenou. Tato Smlouva nahrazuje veškeré předchozí případné smlouvy a dodatky (vyjma shora uvedených na produkty na dobu určitou) upravující dodávky elektřiny pro stejný OM, pokud byly mezi Zákazníkem a innogy uzavřeny.

Smlouva pokračuje na další straně.

SMLOUVA O SDRUŽENÝCH SLUŽBÁCH DODÁVKY ELEKTŘINY

(strana 2/2)

uzavřená mezi následujícími Smluvními stranami:

OBCHODNÍK: innogy Energie, s.r.o., Limuzská 3135/12, 108 00 Praha 10,
IČ: 49903209, DIČ: CZ49903209, zápis v OR: MěS v Praze, sp.zn.: C 220583 (v dokumentu jako „innogy“)

Kód prodejce: **ISPREPIS01** Kód kampaně: _____

ZÁKAZNÍK (dle občanského průkazu / OR)

Kategorie: Domácnost Podnikatel Číslo Zákazníka: _____ Číslo obj. Zákazníka: *
Titul, jméno, příjmení / Firma: _____
Datum narození / IČ: _____ Zapsán v OR: _____
Adresa: _____
Zastoupen: _____ statutární orgán plná moc ze zákona

Adresa pro doručování stejná jako adresa zákazníka jiná:

Titul, jméno, příjmení / Firma: _____
Adresa: _____
Telefon: * _____ E-mail: * _____

Nastavení platebního styku

Výše zálohy (Kč): 1000 SIPO Spojovací číslo SIPO: _____ přímé inkaso příkaz k úhradě
 měsíčně čtvrtletně Číslo účtu: 000000 - _____ / _____
Vyrovnání přeplatku: převod do záloh převod na účet složenkou B Vyrovnání nedoplatku: přímé inkaso příkaz k úhradě
 Požadují nastavit jako číslo účtu pro platební styk s Obchodníkem číslo účtu, ze kterého provedu první úhradu zálohy, nebo faktury.

SMLUVNÍ A TECHNICKÉ PODMÍNKY

Produktová řada: elektřina Optimal **Lhůta pro přijetí Nabídky a doručení podepsané Smlouvy:** 25.05.2019
Důvod: Nový odběr Změna zákazníka (přepis) Změna dodavatele - původní dodavatel: _____

Odběrné místo

EAN: _____ **Plánovaná spotřeba:** VT: _____ /NT: 0,000 MWh/rok
Adresa: _____
Způsob připojení: 1fázové 3fázové Hodnota jističe před elektroměrem: _____ A
Výrobní číslo elektroměru: _____ Stav elektroměru: VT: _____ /NT: 0
Vaše upřesnění místa odběru: _____

Obchodní produkt, distribuční sazba

STANDARD	AKU 8	AKU 16	PŘÍMOTOP	TEPELNÉ ČERPADLO	EL. TOPENÍ	VÍKEND	VEŘ. OSVĚTLENÍ
☐ D01d ☒ D02d	☐ D25d ☐ D26d ☐ D27d	☐ D35d ☐ D45d	☐ C45d ☐ C46d	☐ C55d ☐ C56d	☐ D57d	☐ D61d	☐ C62d
☐ C01d ☐ C02d ☐ C03d	☐ C25d ☐ C26d ☐ C27d	☐ C35d					

Požadovaný termín zahájení dodávky ("TZD") - účinnost Smlouvy: 06.06.2019

^{*)} nepovinný údaj

Zvláštní ujednání (Zákazník dále sjednává a prohlašuje, že se seznámil s podmínkami služby / služeb)

Zákazník prohlašuje, že je oprávněn závazek pro uvedené odběrné místo uzavřít, seznámil se se smluvním textem na obou stranách Smlouvy, veškeré jím uvedené údaje jsou pravdivé a úplné a je si vědom případných následků uvedení nepravdivých údajů. Zákazník prohlašuje, že se před uzavřením Smlouvy seznámil s informacemi o zpracování osobních údajů zveřejněných na www.innogy.cz/sluzby/ochrana-osobnich-udaju/. Zákazník podpisem této Smlouvy stvrzuje, že mu innogy s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy sdělila veškeré potřebné informace týkající se smluvního vztahu tak, aby jeho podpis vyjadřoval informovaný projev jeho vůle. Zákazník prohlašuje, že v uplynulých 3 letech neměl vůči innogy jakýkoli peněžitý závazek po lhůtě splatnosti. V případě, že se toto prohlášení ukáže ve lhůtě 30 dnů ode dne platnosti Smlouvy jako nepravdivé, je innogy oprávněna od ní odstoupit.

Místo pro Váš podpis	Zákazník - místo a datum: Praha _____ Podpis/e-podpis/elektronická akceptace	Za innogy - místo a datum: Praha 18.05.2019 _____ Ing. Tomáš Varcop, jednatel	_____ Mgr. Zbyněk Soleccký, jednatel

Kontaktní centrum: NONSTOP linka 800 11 33 55, info@innogy.cz, zákaznická centra: www.ipobocky.cz, web: www.innogy.cz

Příloha č. 7 – Smlouva o poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací, výňatek z obchodních podmínek a ceníku

verze

SMLOUVA o poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací

uzavřená podle zákona č. 127/2005 Sb. o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

mezi Vodafone Czech Republic a.s. (dále jen „POSKYTOVATEL“)

náměstí Junkových 2, 155 00 Praha 5, IČO: 25788001, zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 6064 (dále jen „Vodafone“).

Číslo klientského účtu (není variabilní symbol)	Uzavření dne	Číslo objednávky	Číslo operátora	Čas volání	Prodejní místo

A ÚČASTNÍKEM, dále ADRESA MÍSTA INSTALACE:

Titul	Příjmení / Obchodní jméno	Jméno	Rodné číslo / Datum narození	IČ	DIČ
Název ulice, náměstí, třídy, nábřeží		Číslo popisné	Č. orientační	Podlaží	Přípojný bod č.
PSČ		Obec	E-mail	Telefon/mobil	

ADRESA TRVALÉHO POBYTU (není-li totožná s výše uvedenou adresou):	KORESPONDEČNÍ ADRESA (není-li totožná s výše uvedenou adresou):	UPOZORNĚNÍ
Adresa (ulice, náměstí, třída) / číslo popisné / číslo orientační	Adresa (ulice, náměstí, třída) / číslo popisné / číslo orientační	Účastník je povinen informovat Poskytovatele o každé změně údajů uvedených ve Smlouvě (zejm. adresy, telefonního čísla, emailu a údajů důležitých pro platbu poplatků za služby atd.) a to zpravidla předem, nejpozději však do 7 dnů od data změny. Na změny, o kterých nebude Poskytovatel v souladu se Smlouvou informován, nemůže a nebude Poskytovatel brát ohled.
PSČ	Obec	

Instalace firmou ☐	Termin instalace	Samoinstalace ☐	Termin dodání

OBJEDNANÉ SLUŽBY:

Služba	Kampaň	Délka slevy
Internet		měsíců
Televize		měsíců
Telefon	Přidělené telefonní číslo	měsíců
Ostatní		měsíců
Ostatní		měsíců
Ostatní		měsíců

POZNÁMKY:

U služby Telefon je hovorné nad rámec volných minut účtováno dle platného ceníku.

Jednorázové vstupní poplatky: Ostatní jednorázové poplatky:

Standardní instalace	Kč	Jiný poplatek:	Kč
Přípojovací poplatek	Kč	Jiný poplatek:	Kč

Prodej přijímacího zařízení:

Zařízení:	Použité	Kupní cena	Kč	Zařízení:	Použité	Kupní cena	Kč
Zařízení:	Použité	Kupní cena	Kč	Zařízení:	Použité	Kupní cena	Kč

Způsob platby:

☐ SIPO	Spoj. číslo SIPO	☐ INKASO z účtu*	Číslo b. účtu	Limit Kč

Forma vyúčtování:

☐ Bankovním převodem	☐ Jiný	☐ Elektronická faktura doručovaná na e-mail
☐ Interval platby: měsíční		☐ Tiskárenská faktura (zpoplatněná)

*Uživatel si zadá souhlas k přímému inkasu ve prospěch bankovního účtu Vodafone Czech Republic a.s., číslo účtu 3983815/0300. Tuto skutečnost oznámí Poskytovateli včetně informace o čísle svého bankovního účtu a limitní částce.

V telefonních seznamech souhlasím s uveřejňováním mého jména, příjmení, adresy a telefonního čísla ☐	a adresy elektronické pošty ☐
Nepřeji si, aby mé osobní údaje uvedené v telefonních seznamech byly využívány pro kontaktování za účelem marketingu ☐	
Odmítám využití telefonního čísla k šíření obchodních sdělení Vodafone ☐	Odmítám využití adresy elektronické pošty k šíření obchodních sdělení Vodafone ☐

ZASTUPUJÍCÍ/JEDNAJÍCÍ OSOBA:

Titul	Příjmení	Jméno	Datum narození	Rodné číslo
Adresa trvalého pobytu (ulice, náměstí, třída, číslo popisné a orientační)			Číslo OP/pasu	Telefon/mobil
PSČ	Obec	Důvod zastoupení/jednání (zejm. manžel/ka, plná moc přílož. ke sml., člen statutár. orgánu)		E-mail

Účastník prohlašuje, že:

- se seznámil a souhlasí se specifikací služeb, ceníkem Poskytovatele, Zásadami ochrany soukromí spotřebitelů (dále jen „Zásady“) a s Všeobecnými podmínkami pro poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací společností Vodafone Czech Republic a.s. pro domácnosti (dále jen „Podmínky“) ve znění platném ke dni podpisu smlouvy a zveřejněném na www.vodafone.cz, tyto obdržel a bere na vědomí, že jsou součástí smlouvy;
- obdržel vzorový formulář s poučením o možnosti odstoupit od Smlouvy v případě jejího uzavření mimo prostory obvyklé pro podnikání Poskytovatele nebo prostředkem komunikace na dálku a žádá, aby Poskytovatel začal s plněním před uplynutím lhůty pro odstoupení;
- souhlasí a bere na vědomí, že tato smlouva mění a doplňuje veškerá práva a povinnosti založená dříve uzavřenou smlouvou mezi účastníkem a Poskytovatelem ke stejnému místu instalace;
- se zavazuje uhradit smlouvu dle ceníku, pokud nevrátí pronajaté přijímací zařízení včas a v pořádku (7.4 a 7.5 Podmínek);
- v případě, že Účastník bude na základě této smlouvy užívat audiovizuální mediální služby na vyžádání, se seznámil a souhlasí s Podmínkami užívání audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání poskytovatelů společností Vodafone Czech Republic a.s., ve znění platném ke dni podpisu smlouvy a zveřejněném na www.vodafone.cz, tyto obdržel a bere na vědomí, že jsou součástí smlouvy;
- bere na vědomí, že pokud mu bude na základě Smlouvy do programové nabídky kabelové televize zařazeno vysílání programů, které by mohlo ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých, bylo mu zároveň poskytnuto technické opatření, které umožňuje dětem a mladistvým k tomuto vysílání omezit přístup;
- že převzal na zvláštním listu papíru seznam jednotlivých OKU (ověřovací kód účastníka) ke svým telefonním číslům, pokud si zřídil službu Telefon.

Anna Hoerová

Anna Hoerová
Director Customer Care
Vodafone Czech Republic a.s.

Osobní údaje klienta dle OP nebo pasu ověřil
zástupce POSKYTOVATELE, číslo a podpis

podpis ÚČASTNÍKA

Klientské centrum, Vodafone Czech Republic a. s., náměstí Junkových 2, 155 00 Praha 5 • www.vodafone.cz • Tel: 241 005 100

MK10779

7.2 Pronájem Přijímacího zařízení

Pokud se rozhodnete, že si Přijímací zařízení chcete pronajmout, platíte za pronájem pravidelné měsíční poplatky ve výši určené v ceníku. Vyúčtování a úhrada poplatků za pronájem Přijímacího zařízení probíhá stejným způsobem jako u vyúčtování Služeb.

7.3 Výpůjčka Přijímacího zařízení

Pokud máte Přijímací zařízení zdarma vypůjčené, platí pro výpůjčku stejná práva a povinnosti jako pro pronájem Přijímacích zařízení (v bodech 7.4 – 7.7).

7.4 Vrácení Přijímacího zařízení

Do 14 dnů po ukončení Smlouvy je nutné, abyste nám na vlastní náklady vrátil/a pronajaté Přijímací zařízení. Zařízení můžete vrátit buď osobně na našich „obchodních místech“. To platí i v případě, že ukončíte užívání jednotlivé Služby a Přijímací zařízení používáte jen pro její příjem. Aby se vrácené Přijímací zařízení cestou k nám nepoškodilo (nebo pro případ, že se tak stane), doporučujeme vám, abyste zásilku při odesílání pojistili dle výše smluvní pokuty pro příslušné Přijímací zařízení, která je uvedena v ceníku. Přijímací zařízení se považuje za vrácené v momentě, kdy ho převezmeme v našem distribučním skladu nebo v pobočce.

7.5 Ochrana Přijímacího zařízení

Pronajaté zařízení chráňte proti poškození, ale i před ztrátou a krádeží. Vrátit nám jej musíte nejenom včas (7.4), ale také v pořádku.

7.6 Co když Přijímací zařízení nevrátíte včas a v pořádku

Pokud nám pronajaté Přijímací zařízení včas a v pořádku (7.4 a 7.5) nevrátíte, vezměte prosím na vědomí, že vám můžeme naúčtovat smluvní pokutu dle ceníku.

7.7 Co když Přijímací zařízení vrátíte, ale neukončili jste Smlouvu

Pokud pronajaté Přijímací zařízení vrátíte, aniž byste s námi ukončili Smlouvu, nemá to vliv na trvání Smlouvy. Vezměte prosím na vědomí, že v takovém případě Smlouva dále trvá a nadále je potřeba hradit cenu za Služby.

Ostatní poplatky	jednorázově
Poplatek za tištěné vyúčtování	21 Kč
Poplatek za vrácení peněz poštovní poukázkou	30 Kč
Snížovací poplatek při snížení internetové služby	490 Kč
Náhrada nákladů za zaslání upomínky	180 Kč
Záruka dle čl. 4.7 Všeobecných podmínek pro objednání služeb třetích osob.	5 000 Kč
Záruka dle čl. 5.8 Všeobecných podmínek při překročení provolané částky	aktuální provolaná částka
Záloha dle čl. 5.9. Všeobecných podmínek před uzavřením Smlouvy	2 000 Kč
Smluvní pokuta (CA Modul Smit, modem COMPAL CH7465LG ED3 WIFI EMTA a COMPAL CH7465VF ED3.0 WIFI EMTA)	2000 Kč/ks
Smluvní pokuta (gigabitový WiFi modem Vodafone Station - AR2 MODEM ARRIS TG3442DE ED3.1 WIFI EMTA)	2700 Kč/ks
Identifikace obtěžujících a zlomyslných volání	250 Kč
Administrativní poplatek – činnosti spojené s vymáháním a související vynaložené náklady	min. 484 Kč max. 9.680 Kč
Administrativní poplatek za převod smlouvy	99 Kč
Smluvní pokuta za nevrácenou součást nebo příslušenství zařízení	200 Kč/ks

Tři problematické aspekty posuzování ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách v rozhodovací praxi soudů v letech 2020-2022

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá problematikou ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách. Cílem diplomové práce bylo na základě analýzy rozhodnutí soudů z let 2020-2022 zjistit, zda v rozhodovací praxi soudů dochází při posuzování skutkově obdobných případů (ujednání o smluvní pokutě) k rozdílnému právnímu posouzení, a pokud ano, z jakých důvodů tomu tak je. Diplomová práce odhaluje, že v některých otázkách je právní posouzení soudů ve skutkově obdobných případech zcela rozdílné.

Na základě provedené analýzy jsou formulovány celkem tři hlavní problémy vznikající při posuzování ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách. Jmenovitě se jedná o problém týkající se posuzování přiměřenosti výše smluvní pokuty a s tím související moderační právo soudu, jasnosti a srozumitelnosti ujednání o smluvní pokutě a (ne)možnosti zahrnutí ujednání o smluvní pokutě do obchodních podmínek či jiných listin odlišných od spotřebitelské smlouvy hlavní. Rovněž z provedených analýz vyplynulo, že ve více než 1/3 případů soudy opomíjejí zvláštní právní úpravu spotřebitelských smluv a nezabývají se specifiky postavení spotřebitele ve vztazích s podnikatelem.

V návaznosti na shledané problémy je zhodnocena aktuální právní úprava a jsou navržena konkrétní řešení každého z problémů, která se opírají o dosavadní tuzemskou judikaturu, zahraniční právní úpravu, ale i v praxi užívanou smluvní dokumentaci vytvářenou podnikateli. Navrhována jsou jak konkrétní řešení směřující ke změně právní úpravy smluvní pokuty a ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem (zejména změny právní úpravy obsažené v občanském zákoníku), tak i řešení obecnějšího charakteru, která nedopadají výlučně na ujednání o smluvní pokutě, ale jsou potenciálně aplikovatelná i na jiná ujednání v oblasti spotřebitelských smluv.

Klíčová slova

smluvní pokuta, spotřebitelská smlouva, zneužívající ujednání, obchodní podmínky, jasnost a srozumitelnost

Three issues of consideration of consumer contract penalty clauses in judgments rendered between 2020 and 2022

Abstract

This diploma thesis deals with the issue of penalty clauses in consumer contracts. The goal of this diploma thesis was to determine, based on the analysis of the decisions of court rendered between 2020 and 2022, whether there is a differing legal assessment in cases with similar factual circumstances (penalty clauses) in the judicial practice of courts, and if so, for what reasons. The diploma thesis reveals that in some aspects, the legal assessment by courts in factually similar cases is entirely different.

Based on the analysis conducted, three main problems arising in the consideration of penalty clauses in consumer contracts are formulated. Namely the issue of assessing the adequacy of the amount of the contractual penalty and the related discretionary power of a court to reduce an excessive contractual penalty, whether the penalty clause is formulated in plain and intelligible language, and the (im)possibility of including penalty clauses in the terms and conditions or other documents different from the main consumer contract. It also emerged from the analysis that in more than 1/3 of cases the courts ignore the special legal regulation of consumer contracts and do not deal with the specifics of the position of the consumer in relations with the entrepreneur.

In connection with the identified problems, the current legislation is evaluated and specific solutions are proposed for each of the problems, which are based on practice of the domestic courts, foreign legislation, as well as contractual documentation used in practice by entrepreneurs. Both specific solutions aimed at changing the legal regulation of contractual penalties and provisions on obligations from contracts concluded with consumers (especially changes to the legal regulation contained in the Civil Code) are proposed, as well as solutions of a more general nature, which do not fall exclusively on contractual penalties clauses, but are potentially also applicable to other clauses in the area of consumer contracts.

Keywords

contractual penalty, consumer contract, unfair contract terms, terms and conditions, plain and intelligible language